

Ankestyrelsen

Socialstyrelsen

Task Force analyserapport Slagelse Kommune

Oktober 2020

Viden til gavn

Indhold

1. Sammenfatning, baggrund og indhold	2
Sammenfatning af analysens hovedkonklusioner	2
Sammenfatning af Task Forcens anbefalinger	3
Baggrund for Task Force-forløb	4
Kvalitet i sagsbehandlingen.....	5
Løsningsfokuseret tilgang	5
Rapportens opbygning og datagrundlag	5
2. Overordnet styring og faglig ledelse.....	7
Politik, strategi og styring	8
Ledelsesinformation, ledelsestilsyn og sagssparring	11
Tværfagligt samarbejde – i det forebyggende arbejde	14
3. Faglig udredning.....	18
Underretninger og opstart af en sag	19
Børnefaglige undersøgelser	21
4. Valg af indsats og opfølgning.....	25
Valg af indsats	26
Opfølgning og afslutning af indsatser.....	29
5. Inddragelse.....	31
Bilag 1 Resultat af sagsgennemgang	35
Ankestyrelsens juridiske sagsgennemgang	35
VISOs socialfaglige sagsgennemgang	47
Bilag 2 Datakilder og metode	52
Skriftligt materiale	52
Interview	52
Ankestyrelsens juridiske sagsgennemgang	52
VISOs socialfaglige sagsgennemgang	57

1. Sammenfatning, baggrund og indhold

Sammenfatning af analysens hovedkonklusioner

Denne rapport indeholder en analyse af myndighedsarbejdet på udsatte børn- og ungeområdet i Slagelse Kommune. Rapporten er udarbejdet af Task Forcen på børne- og ungeområdet i sommeren 2020. Rapporten er udarbejdet på baggrund af skriftligt materiale fra Slagelse Kommune, interviews med en række aktører i Slagelse Kommune samt en juridisk og socialfaglig sagsgennemgang gennemført af henholdsvis Ankestyrelsen og VISO i Socialstyrelsen. Ankestyrelsen og VISO har vurderet sagsbehandlingen i perioden fra den 10. februar 2018 til den 10. februar 2020. Interview og datagennemgang er foretaget i perioden marts – juni 2020.

Denne sammenfatning præsenterer analysens overordnede konklusioner, som kan drages på tværs af rapportens kapitler. Hvert kapitel indeholder en sammenfatning af de identificerede styrker og udviklingspotentialer samt Task Forcens anbefalinger for det tema, som det enkelte kapitel belyser. De overordnede konklusioner følger nedenfor:

Manglende målsætning og ledelsesinformation til brug for styring af området

Over 100 lokale børn og unge fra forskellige skole-, dag- og behandlingstilbud har bidraget til Slagelse Kommunes sammenhængende børne- og ungepolitik ud fra en vision om, at børn og unge har vigtig og afgørende viden om, hvad der skal til for at fremme deres udvikling og trivsel.

Task Forcens analyse viser, at Slagelse Kommune har udarbejdet en strategi for forebyggelses- og anbringelsesområdet på baggrund af særlige opmærksomhedspunkter og økonomiske udfordringer på det specialiserede børne- og ungeområde. Task Forcens analyse viser, at der i forbindelse med de styringsmæssige initiativer i kommunen ikke tidligere har været anvendt målrettede ledelses- eller implementeringsgreb. Der har heller ikke tidligere været udarbejdet konkrete måltal for området til brug for løbende opfølgning af, om de iværksatte tiltag har den nødvendige og ønskede effekt på sagsniveau. Analysen viser samtidig, at der ikke er en struktur for, hvorledes øverste ledelse eller politikere informeres om udvikling og fremdrift på området. Dette vanskeliggør en fælles og mere målrettet og prioriteret tilgang til udviklingsarbejdet i Slagelse Kommune.

Manglende faglig retning og rammer for myndighedsarbejdet og eksempler på manglende lovmedholdelighed i sagerne

Analysen tegner generelt et billede af, at der mangler rammer og retningslinjer for sagsarbejdet, og at den fælles faglige metode ICS ikke er tilstrækkeligt implementeret i praksis. Analysen viser bl.a., at der ikke er en klar mødestruktur for afvikling af afdelings- og teammøder, at der mangler praksis for oplæring af nye medarbejdere, og at den faglige sparring og sagshåndtering blandt ledelsen er meget forskellig. Dette fører ifølge Task Forcens analyse til individuelle praksisser, hvilket påvirker graden af lovmedholdelighed og kvalitet i sagsbehandlingen. Task Forcens analyse peger på, at den faglige retning ikke står klar for hverken medarbejdere eller faglig ledelse i Afdeling for Børn og Familie, og at der ikke er erfaringer med systematisk at gennemføre sagsgennemgang og ledelsestilsyn.

Blandt teamledere og rådgivere beskrives generelt en høj faglighed, og analysen peger på, at der er adgang til faglig sparring i hverdagen. Task Forcens analyse peger endvidere på, at der løbende sker inddragelse af barnet, den unge og forældrene i sagsforløbet. Trods gode faglige taktik hos både rådgivere og teamledere viser Task Forcens analyse, at der i sagsbehandlingen er en manglende systematik og særlige udfordringer i sagsbehandlingen.

Ankestyrelsen måling og VISOs sagsgennemgang viser eksempler på sagsforløb, der er præget af langsommelighed. I de børnefaglige undersøgelser ses generelt udfordringer med at sikre en ensartet og systematisk anvendelse af ICS, hvor forældrenes kompetencer og ressourcer i netværket systematisk holdes op i mod barnets behov. Der ses ligeledes udfordringer med overholdelse af fire-måneders-fristen. Sagsgennemgangen viser endvidere udfordringer i forhold til børnesamtalen efter servicelovens § 48, udarbejdelse af handleplaner, inden der træffes afgørelse, samt opdateringer af børnefaglige undersøgelser.

Analysen viser tillige, at der er eksempler på sager, hvor der ikke handles rettidigt på underretninger og meget bekymrende udtalelser, ligesom flere af de bekymrende oplysninger ikke bliver betragtet som underretninger. I relation hertil viser Task Forcens analyse, at Slagelse Kommunes beredskabsplan er mangelfuld og ikke lever op til alle dele af lovgivningen til brug for en målrettet indsats i forhold til forebyggelse, opsporing og håndtering af sager om børn og unge udsat for overgreb.

Mangel på tværfagligt samarbejde

Task Forcens analyse viser, at der i strategien for området er sat fokus på det tværfaglige samarbejde, og at der ønskes en mere helhedsorienteret og koordineret indsats på tværs af forvaltninger. Yderligere peger analysen på, at der generelt er positive erfaringer med den fremskudte rådgiverfunktion i skole- og dagtilbud, og at funktionen understøtter en tidligere opsporing og indsats ift. udsatte børn og unge.

Task Forcens analyse peger samtidig på, at der ikke er fælles retningslinjer eller samarbejdsaftaler for området. Analysen viser, at der ikke er etableret lovpligtige tværfaglige mødefora i alle skoledistrikter, som kan anvendes til målrettet at styrke samarbejdet på tværs af sektorer både i forhold til generelle problemstillinger og på sagsniveau.

Af analysen ses yderligere en manglende inddragelse af og samarbejde med familiens professionelle netværk. Analysen viser, at skole- og dagtilbud sjældent er inddraget eller har indsigt i, om der er iværksat en indsats i familien, ligesom de ikke er vidende om, hvornår sagen afsluttes i Afdeling for Børn og Familie.

Sammenfatning af Task Forcens anbefalinger

På baggrund af analysen giver Task Forcen en række konkrete anbefalinger, som præsenteres i starten af hvert kapitel. I dette afsnit sammenfattes de væsentligste anbefalinger under nogle overordnede temaer.

Behov for konkrete målsætninger, rammer og faglig retning for arbejdet

På baggrund af analysen anbefaler Task Forcen, at Slagelse Kommune opstiller konkrete målsætninger for arbejdet i Afdeling for Børn og Familie, som kan understøtte en fælles, kendt retning. Det anbefales ligeledes, at målsætningerne anvendes til styring og løbende opfølgning og evaluering af de tiltag, der igangsættes. Der kan med fordel følges op på målsætninger via ledelsesinformation til henholdsvis politikere og øverste ledelsesniveau.

Foruden en fælles faglig tilgang og systematisk brug af ICS anbefaler Task Forcen, at der udvikles en tydelig faglig ledelsesstyring i afdelingen. Denne bør tage afsæt i konkrete sagsgangsbeskrivelser og retningslinjer for de enkelte sagsskridt, således der bliver et fælles styringsgrundlag blandt teamlederne. Yderligere bør der etableres en klar mødestruktur for afvikling af afdelings- og teammøder, hvor fælles orientering og faglig sparring rammesættes.

Til brug for ledelsesmæssig styring i Afdeling for Børn og Familie anbefaler Task Forcen, at koncept for sagsgennemgang og ledelsestilsyn færdiggøres og implementeres, så der sikres et fælles afsæt for den ledelsesmæssige opgave. Ledelsestilsynet bør gennemføres efter et fast koncept og med en fast kadence. Task Forcen anbefaler også, at ledelsestilsynet sikrer et

overordnet blik for kvaliteten og omfanget af lovmedholdelighed i sagsarbejdet, samtidig med at der fastholdes et fokus på at skabe læring for medarbejderne.

Opmærksomhedspunkter i sagerne

Der er nogle opmærksomhedspunkter i sagerne, hvor Slagelse Kommune med fordel kan styrke sagsbehandlingen. Task Forcen anbefaler, at Slagelse Kommune styrker:

- arbejdet med underretninger og håndtering af overgrebssager.
- en ensartet og systematisk anvendelse af ICS, hvor forældrenes kompetencer og ressourcer i netværket systematisk holdes op i mod barnets behov.
- brugen af § 11, stk. 3, således indsatsen alene anvendes ift. afgrænsede problemstillinger.
- afdækning og anvendelse af det private og professionelle netværk.
- overholdelse af fire-måneders-fristen for børnefaglige undersøgelser.
- opdatering af børnefaglige undersøgelser.
- korrekt brug af sideløbende foranstaltninger.
- afholdelse og dokumentation af børnesamtalen jf. § 48.
- udarbejdelse af handleplaner, og at dette sker, inden der træffes afgørelse.
- rettidig opfølgning på foranstaltninger og det personrettede tilsyn.

Task Forcen anbefaler, at Slagelse Kommune retter en særlig opmærksomhed på håndtering af underretninger og bekymrende oplysninger, og at der på den baggrund sikres en helhedsvurdering af barnet eller den unges situation, og at sager om overgreb behandles i overensstemmelse med lovgivningen.

Klare rammer for det tværfaglige samarbejde

Task Forcen anbefaler, at rammerne for det tværfaglige samarbejde formaliseres og styrkes. Dette indebærer bl.a., at der bør udvikles og implementeres fælles retningslinjer for samarbejdet, og at der etableres lovpligtige tværfaglige mødefora i henhold til sundhedslovens § 123 i alle skoledistrikter. Det er Task Forcens vurdering, at dette vil styrke samarbejdet på tværs af sektorer, både i forhold til generelle problemstillinger og på sagsniveau, til brug for en helhedsorienteret og koordineret indsats omkring kommunens mest udsatte børn og familier.

Herudover anbefales det, at der implementeres et fælles redskab til vurdering af bekymringsgraden hos et barn, således der ikke opstår tvivl om, hvornår dagtilbud og skoler skal underrette.

Baggrund for Task Force-forløb

Der har de senere år været et stort fokus på kvaliteten af sagsbehandlingen på området for udsatte børn og unge. Dette fokus afspejles i reformer på området. Fx har Anbringelsesreformen og Barnets Reform bidraget til, at målene med, kravene til og indholdet af myndighedsarbejdet på udsatte børn- og ungeområdet er blevet tydeligere. Det overordnede mål er, at børn og unge med særlige behov opnår de samme muligheder for personlig udvikling, sundhed og et selvstændigt voksenliv som deres jævnaldrende. Væsentlige faktorer til at sikre dette er, at myndighedsarbejdet er kendetegnet ved en helhedsorienteret, kontinuerlig og sammenhængende indsats, inddragelse af barnet/den unge, familien og netværket samt understøttelse af barnets/den unges uddannelse og sociale relationer.

Som led i at understøtte dette kvalitetsarbejde blev Task Forcen på området for udsatte børn og unge etableret i 2012. Task Forcens formål er at styrke kvaliteten i sagsbehandlingen på området gennem rådgivning, sparring og dialog med kommunale ledere og sagsbehandlere. Målet er at fremme læring, faglig kapacitetsopbygning og at understøtte implementering i kommunerne og dermed bidrage til, at sagsbehandlingen sker på et solidt fagligt grundlag med udgangspunkt i børnenes behov og børnenes, familiernes og netværkets ressourcer.

Task Forcen består af medarbejdere fra Socialstyrelsen og Ankestyrelsen, som bidrager med aktuelt bedste viden på børne- og ungeområdet samt med socialfaglige, juridiske og analytiske kompetencer.

Kommuner kan ansøge om, at Task Forcen gennemfører et analyse- og udviklingsforløb i den pågældende kommune. Slagelse Kommune modtog tilsagn om at indgå i et Task Force-forløb i december 2019. Det samlede analyse- og udviklingsforløb varer knap to år i alt.

Med afsæt i nærværende analyserapport skal Slagelse Kommune udarbejde en udviklingsplan. I udviklingsplanen vil der være fokus på kommunens ambitioner, mål og initiativer for det videre arbejde. Udviklingsplanen er et styringsredskab, som skal bruges mellem Slagelse Kommune og Task Forcen i forhold til en fælles forståelse af de opgaver og forpligtelser, begge parter har i forløbet.

Kvalitet i sagsbehandlingen

I analysen og rådgivningsforløbet zoomes ind på udvalgte temaer, som tilsammen er centrale forudsætninger og hovedingredienser i en sagsbehandling af høj kvalitet. De enkelte temaer uddybes i kapitlerne, men præsenteres i overskriftsform her:

- Faglig udredning, herunder udarbejdelse af den børnefaglige undersøgelse (kapitel 3)
- Valg af indsats (kapitel 4)
- Opfølgning, herunder arbejdet med handleplaner (kapitel 4)
- Inddragelse af barnet/den unge, familie og det private og professionelle netværk (kapitel 5)

En vigtig forudsætning, for at kvaliteten udmøntes på tværs af disse fire temaer, er desuden, at der er sammenhæng mellem politik, styring, faglig ledelse og praksis. Dette belyses i kapitel 2.

Pejlemærkerne strukturerer analysen, og i arbejdet med udviklingsplanen vil Task Forcen understøtte kommunens arbejde med at skabe kvalitet i sagsbehandlingen med afsæt i disse pejlemærker.

Løsningsfokuseret tilgang

Afsættet for Task Forcens analyse og rådgivning er en løsningsfokuseret tilgang, hvor der er fokus på, hvordan Slagelse Kommune kan styrke og udbrede velfungerende elementer i sagsbehandlingen til en ensartet praksis på børn og unge-myndighedsområdet. Fokus er således på at afdække styrker og udviklingspotentialer både i den konkrete sagsbehandling, i organiseringen og styringen af området. Med en løsningsfokuseret tilgang vil der således være fokus på at identificere, 1) hvad der fungerer godt i sagsbehandlingen, organiseringen, styringen, 2) hvordan det, der fungerer, kan udbredes, og 3) hvad der skal til for at optimere de områder, hvor der er et udviklingspotentiale.

Rapportens opbygning og datagrundlag

Rapporten består af delanalyser af ovennævnte kvalitetstemaer. Hvert kapitel indledes med en beskrivelse af, hvad Task Forcen forstår som god kvalitet i forhold til det givne pejlemærke. Derefter følger en opsummering af styrker og udviklingspotentialer samt Task Forcens anbefalinger for det pågældende tema. Herefter følger analysen, der danner baggrunden for Task Forcens vurdering af styrker, udviklingspunkter og anbefalinger.

Rapporten er baseret på en række datakilder:

- Ankestyrelsens juridiske gennemgang af 20 sager fra kommunen.
- VISOs socialfaglige gennemgang af 10 af sagerne fra kommunen.

- Skriftligt materiale fra kommunen.
- Viden fra en læringsdag med kommunens medarbejdere.
- Interviews med ledere og medarbejdere i kommunen og udvalgte samarbejdspartnere.

Analysen udarbejdes på baggrund af det samlede datagrundlag, hvor formålet er at belyse praksis i Slagelse Kommune.

I bilag 1 ses en sammenfatning af resultaterne fra sagsgennemgangen. Da der er tale om et mindre antal af sager, giver sagsgennemgangen ikke et repræsentativt billede af sagsbehandlingen i Slagelse Kommune, men et indblik i, hvilke overordnede mønstre der gør sig gældende for sagsbehandlingen i kommunen. Fx om der er ensartet praksis ift. anvendte metoder og redskaber i sagsbehandlingen, hvordan der dokumenteres i sagerne, og om der er bestemte tendenser i forhold til, hvordan sagsbehandlerne går til opgaven enten overordnet eller i de enkelte sagsbehandlingstrin. I interviewene spørges nærmere ind til de mønstre, som sagsgennemgangen viser, for at undersøge om fundene i sagsgennemgangen er udtryk for generelle tendenser i kommunens sagsbehandlingspraksis.

I bilag 2 uddybes de datakilder og metoder, der ligger til grund for Task Forcens samlede analyse.

2. Overordnet styring og faglig ledelse

Dette kapitel belyser, i hvilken udstrækning der er sammenhæng mellem den overordnede styring og den konkrete praksis i kommunen, samt hvordan den faglige ledelse understøtter kvaliteten i sagsbehandlingen.

Det er en forudsætning for kvalitet i arbejdet, at de politiske visioner og rammer er understøttet i den faglige ledelse. Samtidig er det hensigtsmæssigt, at disse visioner er afspejlet og 'oversat' til konkrete retningslinjer, som sagsbehandleren arbejder efter. Den faglige ledelse har en stor rolle i at sikre, at der bygges bro mellem de prioriteringer og målsætninger, der er udstukket politisk, og den konkrete sagsbehandling, der bliver udført af sagsbehandlerne.

Det er ligeledes en forudsætning for kvalitet i arbejdet, at kommunens ledelsesstruktur bygger på en klar placering af opgaver og ansvar, og at sagssparring understøtter læring og en ensartet sagsbehandling baseret på et fælles fagligt grundlag.

Aktiv styring forudsætter også systematisk brug af ledelsesinformation i den daglige styring og løbende opfølgning. God ledelsesinformation understøtter den røde tråd mellem de politiske prioriteringer, forskellige ledelsesniveauer og den konkrete sagsbehandling.

For temaet "Sammenhæng mellem styring, faglig ledelse og praksis" vurderer Task Forcen, at følgende er de primære styrker i Slagelse Kommunes sagsbehandling:

- Sammenhængende børne- og ungepolitik med fokus på og inddragelse af lokale børn og unges perspektiver samt opfølgning på udmøntningen af politikken.
- Udarbejdet handleplan indeholder pejlemærker for forebyggelses- og anbringelsesområdet.
- Koncept for sagsgennemgang og ledelsestilsyn er under udvikling.
- Høj faglighed og adgang til faglig sparring.
- Fremskudt rådgiverfunktionen styrker forebyggelse og tidligere indsats.

Task Forcen vurderer, at følgende er de primære udviklingspunkter i Slagelse Kommunes sagsbehandling:

- Utydelig faglig og ledelsesmæssig retning og styring.
- Beredskabsplanen mangler fokus på forebyggelse af overgreb.
- Ingen erfaring med brug af ledelsesinformation til brug for styring af området.
- Ikke fyldestgørende sagsgangsbeskrivelser.
- Uens praksis og manglende systematisk brug af ICS.
- Uklar og uens mødestruktur for både afdelings- og teammøder.
- Manglende retningslinjer for det tværfaglige samarbejde, ligesom tværfaglige mødefora ikke er etableret i alle skoledistrikter.
- Manglende fælles redskab til vurdering af bekymringsgraden i det tværfaglige samarbejde.
- Forkert opfattelse blandt enkelte dagtilbud og skoler, ift. hvornår der kan underrettes til Afdeling for Børn og Familie om vold eller overgreb samt manglende håndtering af alvorlige underretninger.

På den baggrund anbefaler Task Forcen, at Slagelse Kommune:

- udarbejder specifikke og faglige målsætninger for sagsbehandlingen, som understøttes af målrettede ledelses- og implementeringsgreb.
- reviderer beredskabsplanen, så den efterlever gældende lovgivning.
- udvikler og implementerer koncept for ledelsesinformation og ledelsestilsyn.
- udarbejder og implementerer retningslinjer for sagsarbejdet.
- sikrer en fælles faglig tilgang og faglig sparring med afsæt i ICS som metode.
- sikrer en fast struktur for både afdelings- og teammøder.
- udarbejder retningslinjer for det tværfaglige samarbejde og etablerer tværfaglige mødefora i alle skoledistrikter.
- implementerer fælles redskab til brug for vurdering af bekymringsgrad.
- sikrer, at alle dagtilbud og skoler underretter rettidigt, og at underretninger håndteres efter gældende lovgivning.

Politik, strategi og styring

Børne- og ungepolitik med fokus på inddragelse af lokale børn og unges perspektiver
Slagelse Kommunes sammenhængende børne- og ungepolitik er fra januar 2020. Det fremgår af politikken, at den er udarbejdet ud fra kommunens ambition om, at alle børn og unge udvikler sig til livsduelige medborgere, og at børn og unge har vigtig og afgørende viden om, hvad der skal til for at nå dette mål. Politikken er blevet til på baggrund af en række interviews, spørgeskemaer og workshops, hvor over 100 lokale børn og unge fra forskellige skole-, dag- og behandlingstilbud har indgået sammen med et udvalg af forældre, fagpersoner og andre aktører på området.

Det fremgår af politikken, at den sætter fokus på de behov, som børnene og de unge finder afgørende for deres udvikling og trivsel. Det fremgår videre, at politikken består af seks principper, der beskriver ledere og medarbejders fælles ansvar og opgaver samt børnene og de unges perspektiver herpå. De seks principper er;

1. Alle forældre har en rolle og et ansvar.
2. Alle børn og unge har potentiale.
3. Alle børn og unge har behov for samhørighed og venskab.
4. Alle børn og unge fortjener hjælp, nærvær og oprigtig interesse.
5. Alle børn og unges mening er værdifuld.
6. Alle børn og unge skal tilbydes motiverende læringsmiljøer.

Børne- og ungepolitikken er gældende for alle medarbejdere og ledere i dagtilbud, skoler og forebyggende og understøttende funktioner, og at den skal ses som en fælles værdiramme i arbejdet med og omkring børn og unge i Slagelse Kommune. I politikken er det beskrevet, at den vedrører både de børn og unge, der går let gennem tilværelsen, og dem, der møder større bump på vejen. Det fremgår videre, at den konkrete udmøntning af politikken skal ske lokalt i de forskellige virksomheder (forvaltninger), og at børne- og ungeudvalget følger op på den lokale udmøntning en gang årligt, første mange medio 2021.

Pejlemærker og målsætninger for forebyggelses- og anbringelsesområdet

Ifølge øverste ledelse blev det i 2019 politisk besluttet at lave en strategi for forebyggelses- og anbringelsesområdet grundet særlige opmærksomhedspunkter og økonomiske udfordringer på området. Handleplanen er formuleret ud fra pejlemærker, som skal ses i sammenhæng med børne- og ungepolitikken. Pejlemærkerne sætter bl.a. fokus på tidligere opsporing af udsatte børn, øget sammenhæng i indsatser, brug af netværksinddragende metoder, optimering af sagsgange og organisering samt fokus på fastholdelse, rekruttering og kompetenceudvikling af medarbejdere i et arbejdsmiljø præget af arbejds glæde og trivsel.

For hvert pejlemærke er der beskrevet en række indikatorer, der redegør for, hvorledes opfyldelse af pejlemærkerne kommer til udtryk. For anbringelsesområdet fremgår det af pejlemærket, at der som hovedregel ikke kan træffes afgørelse om anbringelse, uden viften af forebyggende foranstaltninger er udtømt, medmindre der er åbenbar risiko for barnets sundhed og udvikling. Det fremgår videre, at der skal være forsøgt at aktivere en sikkerhedsplan inden anbringelsen. Iblandt rådgiverne er der kendskab til hovedreglen, men der beskrives i interviews en forskellig opfattelse af, i hvilken grad reglen håndhæves, både blandt ledelse og medarbejdere.

Ifølge øverste ledelse var planen, at der skulle arbejdes mere målrettet med implementering af pejlemærkerne hen over foråret, men grundet COVID-19 er denne proces udsat. Der er derfor en række af de beskrevne initiativer, som endnu ikke er formidlet ud eller igangsat.

Af interviews med rådgiverne fremgår, at de er bekendte med pejlemærkerne, men at de har vanskeligt ved at se, hvorledes intentionerne i pejlemærkerne kan indfries ud fra et ressourcspørgsmål. Det beskrives videre, at rådgiverne ikke er bekendte med, hvornår den praksis, der er beskrevet i flere af pejlemærkerne, igangsættes. Rådgiverne fortæller, at der ofte igangsættes nye ledelsesmæssige tiltag, men at initiativerne sjældent implementeres og derfor ikke bidrager til en ændring af praksis.

Det fremgår endnu ikke af handleplanen eller det øvrige udleverede materiale til Task Forcen, hvornår planen ønskes implementeret, hvilke aktiviteter der skal igangsættes, eller hvem, hvornår og hvordan der skal ske opfølgning på, om de ønskede indikatorer afspejler sig i praksis.

Trods tilpasning af organisering, styring og ledelse ses der fortsat udfordringer i Afdeling for Børn og Familie

Der har de seneste år i Slagelse Kommune været arbejdet med at få både organisering, styring og ledelse tilpasset de faktiske udfordringer i Afdeling for Børn og Familie. Det fremgår af interview med øverste ledelse, at kommunen i en længere periode har haft vanskeligt ved at få budgettet i balance på området udsatte børn og unge, ligesom der har været udfordringer omkring lovmedholdelighed i sagerne.

Af interviews med øverste ledelse og teamlederne fremgår det, at der er taget en række styringsmæssige initiativer med henblik på at sikre mere kvalitet i sagsbehandlingen samt styrke den faglige ledelse og økonomistyring i afdelingen. Der er bl.a. ændret i bevillingskompetencen for rådgiverne, udarbejdet sagsgangsbeskrivelser, gennemført et fagligt udviklingsforløb, ligesom der er sket omstrukturering og ændring i opgavefordelingen på tværs af teams. Af interviews med både ledelse og rådgivere er der en klar opfattelse af, at de iværksatte initiativer ikke har haft den nødvendige effekt, og at der for nuværende fortsat ses udfordringer omkring økonomisk merforbrug, manglende lovmedholdelighed og kvalitet i sagsarbejdet samt et utilfredsstillende arbejdsmiljø i flere af afdelingens sagsbehandlingsteams.

Utydelig faglig og ledelsesmæssig retning og styring

Ifølge øverste ledelse er der ikke i forbindelse med de styringsmæssige initiativer anvendt målrettede ledelses- eller implementeringsgreb eller udarbejdet konkrete måltal for området til brug for løbende opfølgning af, om de iværksatte tiltag har den nødvendige og ønskede effekt blandt medarbejderne og på sagsniveau.

Eksempelvis fremgår det af interviews med både teamledere og rådgivere, at det gennemførte faglige udviklingsforløb tilbage i 2018 ikke efterfølgende blev implementeret og dermed forankret i sagsarbejdet. Ifølge interviews med rådgiverne i afdelingen er manglende processer og styring kendetegnet for de initiativer, der løbende igangsættes.

På tværs af interviews med teamledere og rådgivere i afdelingen går det igen, at der ledelsesmæssigt ikke er sat en tydelig fælles faglig retning for arbejdet i Afdeling for Børn og Familie. Teamlederne efterspørger et fælles afsæt og udmelding af rammer og retning for ledelsesopgaven. Rådgiverne beskriver, at de oplever, at teamlederne driver meget forskellig

ledelse, særligt ift. den faglige tilgang, sagssparring og tilrettelæggelse af blandt andet teammøder.

Beredskabsplanen er kendt, men mangler fokus på forebyggelse af overgreb

Slagelse Kommunes beredskabsplan hedder *Procedurer ved overgreb* og er revideret og efterfølgende politisk godkendt i marts 2019. Planen er offentligt tilgængelig på kommunens hjemmeside og lever dermed op til de formelle krav i lovgivningen. Beredskabsplanen er dog ikke nem at finde på kommunes hjemmeside. Slagelse Kommune kan derfor overveje at lade "kommunalt beredskab" og "Vold og seksuelle overgreb" indgå i titlen, så det er nemt at fremsøge dokumentet.

Af forordet fremgår, hvem dokumentet henvender sig til, hvad det indeholder, og hvorfor det er vigtigt.

Derudover er der beskrevet en definition af vold og seksuelle overgreb – Denne bør yderligere suppleres med en definition af psykisk vold, da dette ligeledes bør have et særligt fokus i arbejdet med børn og unge i kommunen.

Beredskabet fremstår kortfattet, og der mangler et afsnit om forebyggelse. Ifølge vejledningen til serviceloven skal kommunens beredskab indeholde kommunens initiativer vedrørende forebyggelse af overgreb mod børn og unge. Dette omhandler primært initiativer til at forebygge, at der ikke sker overgreb mod børn og unge, mens de opholder sig i kommunens institutioner eller døgntilbud. Der kan bl.a. fremgå, hvordan der skal arbejdes med børn og unges grænser, sociale kompetencer, børn og voksnes kontakt med hinanden, fokus på de ansattes værdier og normer samt åbenhed i personalegruppen.

Ifølge rådgivere og ledelse i Afdeling for Børn og Familie er beredskabsplanen kendt og hænger synligt fremme i afdelingen. Det fremgår ligeledes i interview med almenområdet, at beredskabsplanen er kendt, og at der er fokus på, at medarbejderne løbende får den repeteret, gerne med deltagelse af en medarbejder fra Afdeling for Børn og Familie.

Det fremgår ikke af beredskabsplanen, hvordan det tværfaglige og tværsektorielle samarbejde fungerer i forbindelse med bekymring/mistanke/viden om vold og overgreb. Almenområdet beskriver således også, at de ofte søger sparring i Afdeling for Børn og Familie ift. den konkrete sag, således bekymringen bliver håndteret korrekt. Beredskabet kan yderligere med fordel suppleres med procedurer for samarbejde med politi og Børnehus.

Task Forcens vurdering

Med den sammenhængende børne- og ungepolitik er det Task Forcens vurdering, at Slagelse Kommune ønsker en politik, som er i øjenhøjde med de børn og unge, den vedrører.

I politikken er der lagt op til, at der skal pågå en lokal udmøntning i de enkelte virksomheder, ligesom det vil ske en årlig opfølgning, hvilket Task Forcen finder positivt.

Task Forcen finder det ligeledes positivt, at det politisk er besluttet at lave en strategi for forebyggelses- og anbringelsesområdet, og at der i forlængelse heraf er udfærdiget en handleplan med pejlemærker for området.

Task Forcen bemærker dog, at Slagelse Kommunes socialfaglige praksis ikke må blive på bekostning af de udsatte børn og unges sikkerhed, trivsel og udvikling. Slagelse Kommune har eksempelvis sat skøn under regel, når det af handleplanen fremgår, at der som hovedregel ikke kan træffes afgørelse om anbringelse, uden viften af forebyggende foranstaltninger er udtømt, ligesom der skal være forsøgt at aktivere en sikkerhedsplan. I bestemmelserne om særlig støtte til børn og unge er begrebet "barnets bedste" helt centralt. Ved anvendelsen af bestemmelserne om særlig støtte skal der således lægges afgørende vægt på, at støtten vælges og ydes ud fra barnets eller den unges bedste.

Task Forcen vurderer, at det er positivt, at der fortsat er fokus på at udvikle en praksis som sikrer lovmedholdelighed og kvalitet i sagsbehandlingen, og at der på tværs af medarbejdere og ledelse ønskes en tydeligere ledelsesmæssig styring af afdelingen. Task Forcens analyse viser, at der i forbindelse med de styringsmæssige initiativer ikke tidligere har været anvendt målrettede ledelses- eller implementeringsgreb. Der har heller ikke tidligere været udarbejdet konkrete måltal for området til brug for løbende opfølgning af, om de iværksatte tiltag har den nødvendige og ønskede effekt blandt medarbejderne og på sagsniveau.

Task Forcen anbefaler på baggrund heraf, at Slagelse Kommune udarbejder specifikke og faglige målsætninger for sagsarbejdet, så der bliver noget at styre efter. Udarbejdelse af målsætninger kan evt. kobles med det igangværende arbejde med handleplanen for området. Målsætningerne bør stå klart for medarbejdere såvel som politikere. Desuden bør det tydeligt fremgå, hvornår der sker opfølgning på målene, samt hvem der er ansvarlig, og hvordan og hvornår det formidles til politikere og til medarbejdere i Afdeling for Børn og Familie. Det er Task Forcens vurdering, at dette vil understøtte øget sammenhæng mellem kommunens politiske niveau og den daglige styring og praksis på området samt imødekomme medarbejdernes behov for tydeligere retning i forhold til den praksis og udvikling, de er en del af.

Det er Task Forcens vurdering, at Slagelse Kommunes beredskabsplan langt hen ad vejen er kendt og anvendt i praksis. Det er dog Task Forcens vurdering, at beredskabsplanen ikke lever op til alle dele af lovgivningen og dermed understøtter en målrettet indsats i forhold til forebyggelse, opsporing og håndtering af sager om børn og unge, som er udsat for overgreb. Task Forcen anbefaler, at beredskabsplanen revideres, så den indeholder en beskrivelse af, hvordan der arbejdes med forebyggelse, ligesom konkrete retningslinjer for det tværfaglige samarbejde tydeligt bør fremgå.

Ledelsesinformation, ledelsestilsyn og sagssparring

Løbende økonomiopfølgning, men manglende ledelsesinformation ift. den faglige praksis på sagsniveau

Det fremgår af interview med øverste ledelse, at politikerne i Slagelse Kommune er optaget af det udsatte børne- og ungeområde og har en særlig interesse i, at Afdeling for Børn og Familie lykkes med at administrere området hensigtsmæssigt. Det fremgår videre, at der sker økonomisk afrapportering til det politiske niveau kvartalsvis. Samtidig arbejdes der med den tidligere omtalte handleplan, som bl.a. definerer nogle områder, der særligt udfordrer budgettet. Af handleplanen fremgår det eksempelvis, at andelen af anbringelser skal nedbringes, og at indsatser som familiebehandling og kontaktperson skal iværksættes fra kommunens eget familiehus.

I interviewet med øverste ledelse beskrives, at der ikke genereres løbende formel ledelsesinformation ift. den faglige praksis på sagsniveau. Kommunen har heller ikke en fast praksis eller struktur for, hvorledes øverste ledelse eller politikerne informeres om udvikling og fremdrift på området, herunder omfanget af lovmedholdelighed og kvalitet i sagsarbejdet. Ledelsen henviser dog til, at der efter anmodning fra politisk side bl.a. har været fremlagt data på udviklingen i antal underretninger, sager og anbringelser, ligesom der har været udarbejdet en række eksterne rapporter til belysning af området.

Nye tiltag ift. ledelsestilsyn og sagsgennemgang

Det fremgår af interview med teamlederne, at der ikke tidligere har været tradition for gennemførelse af ledelsestilsyn, ligesom der heller ikke har været en fast praksis for sagsgennemgang. Teamledere og rådgivere fortæller samstemmigt, at sagsgennemgang ofte har været foranlediget af den enkelte rådgiver i forbindelse med behov for hjælp til prioritering af arbejdsopgaver.

Et par af teamlederne har netop udarbejdet et udkast til brug for ledelsestilsyn, som har været afprøvet på enkelte sagsstammer. Erfaringen er, at ledelsestilsynet skal udvides og have et øget

fokus på kvalitet i sagsarbejdet. Teamlederne udtrykker ønske om, at ledelsestilsyn og sagsgennemgang tilrettelægges med en fast kadence for hver enkelt medarbejder, således der kan arbejdes systematisk med lovmedholdelighed og kvalitet og sikres læring og fremdrift ift. de enkelte sagsbehandlingsskridt.

Ledelsen fortæller videre, at de er bekendt med, at der kan trækkes ledelsesinformation i DUBU til brug for ledelsestilsyn, men at dette ikke anvendes ens og systematisk. Ledelsen fortæller videre, at der ikke aktuelt er et samlet overblik over, i hvilket omfang den socialfaglige praksis i Afdeling for Børn og Familie er lovmedholdelig eller tager afsæt i de sagsgangsbeskrivelser og servicestandarder, der er udarbejdet for området.

Sagsgangsbeskrivelser med fokus på lovgivning og DUBU, men ikke kendt og anvendt af alle

Af interview med teamlederne i Afdeling for Børn og Familie fremgår det, at der foreligger sagsgangsbeskrivelser for bl.a. behandling af underretninger, udarbejdelse af børnefaglige undersøgelser, iværksættelse af indsats og opfølgning, men at disse er meget overordnede og hovedsageligt henviser til sagsskridt i relation til lovgivning og sagssystemet DUBU. Ved Task Forcens gennemgang af dokumenterne konstateres, at sagsgangene ikke indeholder konkrete beskrivelse af, hvad eksempelvis en børnefaglige undersøgelse skal indeholde. Det samme gør sig gældende for opfølgning på en indsats, hvor det af sagsgangen bl.a. beskrives, at der skal følges op efter henholdsvis tre og seks måneder – Det fremgår dog ikke, hvilken tilgang eller metode der bør anvendes, eller hvem der skal deltage.

Teamlederne fortæller videre, at der er stor variation blandt rådgiverne ift. om sagsgangene anvendes. Der refereres til, at der er mange nye medarbejdere i afdelingen, og det er derfor usikkert, om alle kender til dokumenterne. Der har tidligere været en fast praksis for, at alle nye rådgivere skal introduceres til sagsgange og procedurer i afdelingen, men dette sker ikke længere konsekvent. Ledelsen oplyser, at der kan være rådgivere, som kender til sagsgangen, men som ikke anvender dem. Det fortælles videre, at ledelsen ikke selv har en fast praksis ift. brug af sagsgangene. Enkelte har dem med på teammøde og henviser til dem ved sparring.

Ankestyrelsen og VISOs sagsgennemgang beskriver ligeledes en uens praksis, hvor der både ses eksempler på systematisk sagsarbejde af god kvalitet og sager, hvor tilgangen fremstår mere tilfældig.

Både teamledere og rådgivere efterspørger retningslinjer, som indeholder et mere eksplicit fokus på pejlemærkerne for god kvalitet i sagsbehandlingen.

ICS som fælles socialfaglig metode, dog ikke fuldt implementeret

Slagelse Kommune arbejder med ICS som fælles faglig metode suppleret med elementer fra SOS-metoden. Det fremgår af interviews med rådgiverne i Afdeling for Børn og Familie, at ICS-skabelonerne bl.a. anvendes i forbindelse med udarbejdelse af børnefaglige undersøgelser, handleplaner og ved indhentelse af statusudtalelser. Ligeledes anvendes ICS-trekanten ind i mellem i forbindelse med belysning af en sag. Det fremgår videre, at kun få af rådgiverne har været på ICS-forenklingkursus, som har været udbudt i efteråret 2018.

Af sagsgennemgangen fra VISO ses det, at ICS som metode ikke fremgår tydeligt i sagsarbejdet. Bl.a. ses der ikke en systematisk afdækning af ICS-trekantens tre sider, hvor barnets forhold sammenholdt med forældrekompetencer og barnets øvrige netværk er væsentlige elementer i arbejdet med den børnefaglige undersøgelse. Det er samtidigt indtrykket i analysen, hvilket beskrives nærmere i kapitlet om faglig udredning, at ICS-redskaberne ikke altid anvendes systematisk, fx til at fokusere problemstillinger i underretninger og i den børnefaglige undersøgelse. Ifølge rådgiverne i gruppen "Visitation og Forebyggelse" (herefter omtales som modtagelsen), har tragmodellen tidligere været implementeret i arbejdet med underretninger, dette sker dog ikke længere systematisk.

Ifølge teamlederne er der blandt ledelse og rådgivere stor forskel på, i hvilket omfang den enkelte medarbejder besidder kompetencerne og anvender ICS. Det beskrives videre, at afdelingen er udfordret af, at der kun er en ICS-superbruger, hvilket ledelsen vurderer ikke er tilstrækkeligt til at understøtte en ensartet brug af ICS i alle teams.

Faste mødefora, men forskellig praksis for afvikling af teammøder og faglig sparring

Det fremgår af interviews på tværs, at der er kalendersat afdelingsmøde en gang om måneden. Det beskrives samtidig fra rådgivernes side, at der ikke er nogen fast dagsorden, og at møderne ofte aflyses.

Teamledere og rådgivere fortæller, at der ugentligt afholdes teammøder, men at der er stor forskel på, hvordan disse afvikles. I enkelte teams tager sagsdrøftelserne afsæt i ICS, hvor tragtmødelen og ICS-trekanten anvendes.

Det fremgår videre, at teamledere og rådgivere i Afdeling for Børn og Familie oplever, at der er gode muligheder for sagssparring, både indbyrdes blandt kollegaer samt fra ledelsen. Den individuelle sparring er ikke formaliseret og foregår efter behov. Det beskrives, at den faglige sparring, der ydes både fra leder til rådgiver og rådgiverne imellem, er meget forskellig, både i form, indhold og faglig tilgang. Der beskrives en generel høj faglighed, men at der samtidig er tale om meget individuel praksis, både blandt ledere og rådgivere. Det oplyses, at der er tilknyttet en jurist til afdelingen, hvor både ledelse og rådgivere kan søge juridisk sparring.

Manglende fælles socialfaglig tilgang fører til individuel praksis

Ifølge øverste ledelse er der et ønske om, at den nye sammenhængende børne- og ungepolitik og handleplan skal være med til at sætte retning for det udsatte børne- og ungeområde og dermed arbejdet i Afdeling for Børn og Familie.

I interview med teamlederne beskrives et behov for øget fælles faglighed og systematik, da der både blandt ledelse og rådgivere er en vidt forskellig tilgang i sagsarbejdet.

Manglen på fælles faglig metode og tilgang fører ifølge rådgiverne til individuelle praksisser, hvor tingene gribes an på baggrund af egen praksiserfaring og teoretisk viden samt de kollegaer, man gennem tiden har søgt sparring hos. Dette billede bekræftes i Ankestyrelsens og VISOs sagsgennemgang, hvor der ikke ses en fælles systematik eller ensartethed i, hvordan konkrete sagstrin håndteres.

Det er ligeledes indtrykket i analysen, at manglen på retningslinjer er medvirkende til nogle af de eksempler på ikke-lovmedholdelig sagsbehandling, der ses i sagsgennemgangen. Det drejer sig eksempelvis om opdatering af børnefaglige undersøgelser.

Det fremgår af interviewene, at flere af rådgiverne ofte selv definerer eller fortolker sig til, hvordan de griber en sagsrelateret opgave an – og at det er noget, rådgiverne bruger en vis tid og energi på. På tværs af teams i afdelingen lyder det enstemmigt fra rådgiverne, at der efterspørger retningslinjer og klare forventninger til, hvordan sagsarbejdet bør gribes an i Slagelse Kommune, samt større stabilitet i rammerne for arbejdet.

Task Forcens vurdering

Task Forcens peger på, at der ikke aktuelt indhentes løbende ledelsesinformation på sagsniveau. Analysen viser samtidig, at der netop er udarbejdet et koncept for ledelsestilsyn, hvilket Task Forcen finder positivt. Det er ligeledes positivt, at der i ledelsestilsynet sættes fokus på både lovmedholdelighed, kvalitet i sagsbehandlingen og tilbagemelding til medarbejderne til brug for fælles læring og udvikling.

Task Forcen anbefaler på baggrund af ovenstående, at der ud fra formulerede målsætninger udarbejdes et koncept for indhentning af ledelsesinformation til at sikre en løbende faglig og økonomisk styring og udvikling af området, og at det samtidig besluttes, hvordan resultaterne heraf skal formidles til øverste ledelse og til det politiske niveau. Task Forcen anbefaler tillige, at

konceptet for ledelsestilsyn færdiggøres og implementeres. Det er væsentligt, at der sker en tydelig formidling til rådgiverne, således de er bekendte med, hvorfor og hvordan der føres ledelsestilsyn, samt hvad resultaterne anvendes til. Det er ligeledes væsentligt, at der i ledelsestilsynet, ud over lovmedholdelighed, også er fokus på socialfaglig kvalitet og den ønskede praksis og metodiske tilgang i sagerne. Dette så ledelsen kan følge med i, om bl.a. sagsgangsbeskrivelser og servicestandarder er implementeret i praksis.

Ud fra Task Forcens analyse ses, at sagsgennemgange primært gennemføres på baggrund af rådgivernes behov for hjælp til prioritering. Task Forcen anbefaler, at sagsgennemgange fremadrettet sker med en fast kadence og med et målrettet fokus på at understøtte kvaliteten i sagsarbejdet og på myndighedsrådgivernes faglige udvikling.

Task Forcens analyse peger på, at der ikke er en tydelig faglig retning eller ramme for myndighedsarbejdet i Slagelse Kommune. Der ses individuelle praksisser både blandt teamledelse og rådgivere, ligesom konkrete sagsskridt håndteres vidt forskelligt. Task Forcen anbefaler, at Afdeling for Børn og Familie udarbejder retningslinjer for myndighedsarbejdet, som kan understøtte en lovmedholdelig praksis og god kvalitet i sagsbehandlingen. Det er Task Forcens anbefaling, at retningslinjerne implementeres i alle dele af den daglige praksis, og at ledelsen er insisterende og vedholdende i brugen heraf både i forhold til nye medarbejdere og medarbejdere, der har været ansat i Afdeling for Børn og Familie i en årrække.

Det er Task Forcens vurdering, at ICS ikke er fuldt implementeret i afdelingen. For at sikre en mere systematisk sagsbehandling, hvor ICS er den gennemgående metode, er det Task Forcens anbefaling, at ICS indarbejdes i de arbejds gange, som rådgiverne skal anvende. I overensstemmelse med ledelsen, vurderer Task Forcen, at én ICS-superbruger er utilstrækkeligt ift. at understøtte brugen af metoden. Task Forcen anbefaler derfor, at der udpeges og uddannes et passende antal rådgivere.

Analysen peger på, at der ikke er nogen klar mødestruktur for afvikling af afdelingsmøder og disse ofte aflyses. Task Forcen anbefaler, at der udarbejdes en fast struktur for mødeafvikling i Afdeling for Børn og Familie. Afdelingsmøderne kan ud over generel orientering med fordel indeholde faglige udviklingstiltag, herunder gennemgang af sagsgangsbeskrivelser, samarbejdsflader, formidling af resultater fra ledelsestilsyn, status på udviklingsplan og samarbejde med Task Forcen.

Analysen peger yderligere på, at der er forskellig praksis for afvikling af teammøder og for sagssparring. Det er Task Forcens vurdering, at klare rammer for individuel sparring og sparring på teammøder kan understøtte ønsket om lovmedholdelighed og en ensartet faglig retning, hvor ICS og elementer fra SOS anvendes som fælles faglig metode. Det er Task Forcens anbefaling, at der udarbejdes et fast koncept for afvikling af teammøder og for sagssparring, som kan understøtte en ensartet faglig retning og tilgang hos teamledere og samtidig understøtte implementeringen af de faglige initiativer, der løbende igangsættes.

Slagelse Kommune kan med fordel styrke den faglige ledelse ved at sikre, at der er tydelig sammenhæng mellem de udarbejdede retningslinjer og faglige temaer, som præsenteres for rådgiverne på afdelings- og teammøder, og at det også er dem, der gives konkret sparring ud fra, ligesom der efterfølgende føres ledelsestilsyn med, om retningslinjerne er fulgt og implementeret i praksis.

Tværfagligt samarbejde – i det forebyggende arbejde

Temaet for dette afsnit er samarbejdet mellem almen- og myndighedsområdet i Slagelse Kommune i forhold til det tidligt forebyggende arbejde. Analysen dækker ikke alt forebyggende arbejde, som sker i almenområdet, men belyser alene samarbejdsfladerne mellem almenområdet og Afdeling for Børn og Familie.

Formaliserede tværfaglige mødefora eksisterer ikke i alle skoledistrikter

Det fremgår af interview med både øverste ledelse og med repræsentanter fra almenområdet, at der i Slagelse Kommune ikke er en fast ramme for de lovpligtige formaliserede tværfaglige grupper i henhold til sundhedslovens § 123. Det fremgår af interviews med repræsentanter fra almenområdet og med ledelse og rådgivere i Afdeling for Børn og Familie, at kun ganske få skoler har etableret tværfaglige mødefora.

De tværfaglige grupper skal bestå af bestemte faggrupper, herunder repræsentant fra sundhedsplejen. Formålet er, at de tværfaglige grupper drøfter problematikker på individniveau, ligesom de kan behandle mere gruppeorienterede problemstillinger. I henhold til sundhedsloven anbefales det, at de tværfaglige grupper desuden har til opgave at identificere, hvor der er generelle behov for at ændre/tilpasse kommunens tilbud til børn og unge med særlige behov.

Af interview med repræsentanter fra almenområdet fremgår det, at manglende retningslinjer til regulering af det tværfaglige samarbejde er begrundet i en kultur med høj grad af selvstyre i de enkelte skoler og institutioner i kommunen. Det beskrives videre, at dette gør, at Slagelse Kommune fremstår decentraliseret uden ens retningslinjer og arbejdsgange for det tværfaglige samarbejde på tværs af kommunen, hvilket yderligere udfordres af store geografiske afstande i kommunen.

Af interviews på tværs opleves et behov for tværfaglige mødefora, hvor bl.a. generelle temaer kan diskuteres, og hvor der kan udvikles kendskab til hinanden på tværs af fagligheder med henblik på fælles forståelse og tilgang i arbejdet.

Fremskudt rådgiverfunktion understøtter tidligere opsporing og indsats

Af interview med almenområdet fremgår det samstemmigt, at de fremskudte rådgivere understøtter en tidligere opsporing og indsats blandt udsatte børn og unge i Slagelse Kommune. Almenområdet oplever bl.a., at de fremskudte rådgivere er langt mere tilgængelige og hurtigt kan visitere barnet eller familien til en støtteindsats, jf. servicelovens § 11, stk. 3. I forlængelse heraf beskrives dog, at der ofte er meget lang ventetid på iværksættelse af støtten til stor frustration for både familie og dagtilbud eller skole.

Blandt de medarbejdere, der varetager den fremskudte rådgiverfunktion, beskrives generelt et godt samarbejde med almenområdet. Grundet manglende formaliserede rammer for det tværfaglige samarbejde i kommunen opleves der stor variation i, hvordan arbejdet tilrettelægges med den enkelte institution eller skole. Ifølge de fremskudte rådgivere er der ikke nogen klare rammer for deres arbejde, ligesom de ikke er bekendte med, om der er en egentlig funktionsbeskrivelse. De fremskudte rådgivere tilrettelægger og planlægger derfor langt hen ad vejen selv deres arbejde.

De fremskudte rådgivere fortæller i interview, at de har kompetence til at bevilge og iværksætte støtte efter § 11, stk. 3, når der er tale om en afgrænset problemstilling. Ifølge rådgiverne bidrager dette til en hurtigere og mere smidig sagsbehandling. Rådgiverne genkender billedet af ventetid på indsatser og medgiver, at dette er en stor udfordring for de familier, der har behov for støtte.

Manglende formaliserede samarbejde mellem Afdeling for Børn og Familie og almenområdet

På tværs af interviews fremgår, at der ikke er nogle aftaler for, hvorledes samarbejdet skal foregå, når Afdeling for Børn og Familie er inde over en familie. Ifølge repræsentanter fra almenområdet er de sjældent bekendte med, om der er iværksat støtte i en familie, eller om støtten ophører. Det fremgår videre, at almenområdet oplever det vanskeligt at understøtte en helhedsorienteret indsats til barnet og familien, når de ikke orienteres eller inddrages i forløbet. I interviewet med repræsentanter fra almenområdet fremkommer også eksempler fra en skole, hvor skolen insisterer på samarbejde og selv inviterer til netværksmøder i de familier, hvor der er behov for

dialog og koordinering med myndighed på børn og ungeområdet. Skolen beskriver, at dette styrker fokus på en samlet indsats.

I interview med øverste ledelse henvises der til, at det ifølge lovgivning kun er med samtykke fra forældremyndighedsindehaveren, at dagtilbud og skole kan orienteres og involveres. Samtidig medgives, at der er et behov for at optimere samarbejdet med almenområdet, således alle omkring barnet og familien arbejder i samme retning. Netop derfor har det tværprofessionelle samarbejde fået et selvstændigt pejlemærke i den omtalte handleplan for området. Pejlemærket indeholder konkrete målsætninger ift. brugen af netværksinddragende metoder, og at der sikres mere sammenhængende indsatser for kommunens mest udsatte børn og familier.

Manglende fælles redskab til vurdering af bekymringsniveau og manglende rettidig håndtering af underretninger

Af interviews fremgår det, at der ikke anvendes et fælles redskab på tværs af almen- og myndighedsområdet til vurdering af bekymringsniveau ift. det enkelte barn. De fremskudte rådgivere fortæller, at de er bekendte med, at daginstitutionerne kategoriserer børnene i grøn, gul og rød i deres pædagogiske arbejde. Rådgiverne har selv erfaring med trivselslinealen, men anvender den ikke systematisk, hverken internt eller i mødet med familier eller samarbejdspartnere.

Rådgiverne oplever generelt, at der på tværs af Afdeling for Børn og Familie og almenområdet er en fælles opfattelse af graden af bekymring ift. barnet eller den unge. Dog kan der forekomme sager, hvor der ifølge rådgiverne burde have været underrettet omkring bekymrende forhold langt tidligere.

Repræsentanter fra almenområdet fortæller, at når de henvender sig til Afdeling for Børn og Familie for sparring ift. bekymring for et barn eller ung, får de gerne at vide, at de skal lave en skriftlig underretning med det samme. Det fremkommer af interviewet med almenområdet, at der forekommer situation, hvor det er svært at finde et fælles fodslag i forhold til bekymring for et barn eller ung.

I interview med modtagelsen beskrives ligeledes en udfordring omkring, at flere børnehaver har en oplevelse af, at Afdeling for Børn og Familie har frabedt sig at modtage underretninger om fredagen. I forlængelse heraf beskrives flere eksempler på, at underretninger om vold først modtages mandag, selvom børnehaven er blevet bekendt med overgrebet torsdag eller fredag. Der beskrives ligeledes eksempler på, at børnehaver eller skoler ringer ind med meget alvorlig bekymringer for derefter at sende en underretning 2-3 dage efter. I disse tilfælde handler Afdeling for Børn og Familie først i sagen, når underretningen er modtaget skriftligt.

Øverste ledelse i Afdeling for Børn og Familie er ikke bekendt med ovenstående og henviser til, at afdelingen naturligvis tager imod og behandler underretninger alle ugens dage.

Task Forcens vurdering

Task Forcens analyse peger på, at der ikke er faste rammer eller retningslinjer for det tværfaglige samarbejde i Slagelse Kommune, ligesom der ikke er etableret tværfaglige møder i alle skoledistrikter. Task Forcen vurderer, at det er positivt, at der er sat fokus på det tværfaglige samarbejde i handleplanen, og at der ønskes en mere helhedsorienteret og koordineret indsats på tværs af forvaltninger. Task Forcen anbefaler på baggrund af ovenstående, at der etableres de lovpligtige tværfaglige mødefora i alle distrikter, og at rammer og retningslinjer for det tværfaglige samarbejde beskrives og implementeres, således at samarbejdet fremmes på tværs af fagområder og sektorer i hele kommunen.

Yderligere peger analysen på, at der generelt er positive erfaringer med den fremskudte rådgiverfunktion og en oplevelse af, at denne understøtter en tidligere opsporing og indsats ift. udsatte børn og unge. Task Forcen vurderer, at indholdet i funktionen med fordel kan tydeliggøres, både for de rådgivere, der varetager funktionen, og for samarbejdspartnere. Task

Forcen vurderer tillige, at den fremskudte rådgiverfunktion kan have en betydelig rolle ift. at styrke og systematisere samarbejdet på tværs af almen- og myndighedsområdet.

I analysen ses, at der i Slagelse Kommune ikke er et fælles redskab til brug for vurdering af bekymringsgrad hos et barn eller en ung. Samtidig ses en særlig udfordring omkring enkelte dagtilbud og skolars opfattelse af, hvornår der kan underrettes samt kommunes behandling og manglende håndtering af alvorlige underretninger. Task Forcen bemærker, at der ikke er formkrav til, hvorledes underretninger skal udformes eller afleveres, ligesom der ikke er krav om, at det skal fremgå, at der er tale om en underretning. Det kan have alvorlige konsekvenser og følger for barnet eller den unge, såfremt kommunen ikke sikrer, at bekymrende oplysninger håndteres til brug for vurdering af, om der er behov for iværksættelse af akut støtte til barnet og familien.

På baggrund af ovenstående anbefaler Task Forcen, at der i det tværfaglige arbejde implementeres et fælles redskab til vurdering af bekymringsgraden hos et barn. Samtidig anbefaler Task Forcen, at det hurtigst mulig sikres, at der ikke er usikkerhed blandt kommunens institutioner og skoler ift., hvornår og hvordan der skal underrettes om bekymring for vold eller overgreb begået mod et barn eller en ung. Slagelse Kommunes håndtering af underretninger vil blive behandlet yderligere i kapitel 3.

3. Faglig udredning

Dette kapitel handler om faglig udredning. Kapitlet fokuserer især på kommunens arbejde med børnefaglige undersøgelser, men også på faglige vurderinger af underretninger.

Den faglige udredning skal afdække og analysere alle de elementer, der er relevante for at vurdere barnets behov for støtte. Gennem udredningen skal de forskellige faglige vinkler afdækkes, eksempelvis via oplysninger fra skole, sundhedsvæsen og lignende. Derudover skal barnets og familiens udfordringer afdækkes, ligesom det skal belyses, hvilke ressourcer der måtte være til stede hos barnet og i familien samt i familiens private netværk, så de kan inddrages i det videre forløb til gavn for barnet.

Det er vigtigt, at udredningen bygger på en bevidst socialfaglig metodik, er vidensbaseret og udføres på en måde, der både afdækker ressourcer og problemer, og samtidig kan pege fremad på løsninger for, hvordan problemerne kan afhjælpes. Udredningen skal være målrettet og fokusere på de relevante områder for barnet. Den skal ikke anvende unødvendige ressourcer hos barn, familie og kommunalt på emner eller dybdegående beskrivelser, der ikke bidrager til den endelige vurdering af barnets behov for støtte. Det betyder, at den børnefaglige undersøgelse skal beskrive konkret, hvad det er, der skal undersøges, og det skal være denne problemformulering, der er den røde tråd igennem hele udredningsarbejdet.

For temaet "Faglig udredning" vurderer Task Forcen, at følgende er de primære styrker i Slagelse Kommunes sagsbehandling:

- Intern sparring til brug for vurdering af underretninger.
- Løbende inddragelse af forældrene gennem den faglige udredning.
- Sagsgangsbeskrivelser for visitation og udarbejdelse af børnefaglig undersøgelse.
- Indhentelse af viden fra barnet eller den unge i forbindelse med de børnefaglige undersøgelser.
- Eksempler på gennemarbejdede og fokuserede børnefaglige undersøgelser.

Task Forcen vurderer, at følgende er de primære udviklingspunkter i Slagelse Kommunes sagsbehandling:

- Uens behandling og vurdering af underretninger.
- Eksempler på, at henvendelse om alvorlige bekymringer ikke håndteres som underretninger.
- Eksempler på, at der alene trækkes på viden fra forældre i udredning af en underretning.
- Manglende systematisk brug af ICS, som kommer til udtryk ved, at viden fra barnet ikke anvendes i analysen, og forældrene og netværkets ressourcer ikke holdes op imod barnets behov.
- Overskridelse af fire-måneders-fristen og manglende opdateringer af børnefaglige undersøgelser.
- Forkert brug af sideløbende foranstaltninger.
- Manglende tilbagemelding til faglig underretter og manglende genvurdering af underretninger.

På den baggrund anbefaler Task Forcen, at Slagelse Kommune:

- udarbejder og implementerer arbejdsgange til brug en ens praksis for håndtering af underretninger og et hensigtsmæssigt sagsflow.
- sikrer, at der reageres på alle indkomne underretninger samt sikrer, at der sker en tilstrækkelig og relevant helhedsvurdering af barnets problematikker ved behandling af underretninger.

- sikrer systematisk brug af ICS, hvor viden fra barnet eller den unge inddrages systematisk i analysen og den faglige vurdering, og hvor forældrenes og netværkets ressourcer holdes op i mod barnets behov.
- udarbejder og implementerer arbejdsgange, der sikrer, at udarbejdelse og opdateringer af børnefaglige undersøgelser sker efter gældende regler og inden for lovpålagte tidsfrister.
- sikrer korrekt brug af sideløbende foranstaltninger.
- sikrer tilbagemelding til faglig underretter og genvurdering af underretninger i alle sager.

Underretninger og opstart af en sag

Det er rådgiverne i modtagelsen, som behandler alle underretninger, der modtages i Slagelse Kommune. Modtagelsen står for at lave 24-timers-vurdering, partshøring af forældre, indkalde børn og forældre til samtale og føre journal. Modtagelsen vurderer også, om der skal iværksættes et § 11, stk. 3-forløb, eller om der skal laves en børnefaglig undersøgelse. Såfremt det vurderes, at der skal iværksættes et § 11, stk. 3-forløb, forbliver sagen i modtagelsen. Hvis rådgiverne i modtagelsen vurderer, at der skal laves en børnefaglig undersøgelse, sendes sagen til lederen af børne- eller ungeteamet, som så fordeler sagen til en rådgiver.

Rådgiverne i børne- eller ungeteamet har til opgave at give tilbagemeldinger til underretter i egne igangværende sager. Underretninger, der kommer ind i løbet af weekenden, vurderes af den Sociale Bagvagt inden for 24 timer.

Manglende arbejdsgangsbeskrivelse for behandling af underretninger, men god kollegial sparring

Sagsgang for visitation indeholder en beskrivelse af gældende lovgivning, tidsfrister samt hvor og hvordan rådgiverne skal registrere underretninger i systemet. Det fremgår yderligere, at tragtmødelinjen som hovedregel skal anvendes i behandlingen af underretningen. Der ses ikke en egentlig beskrivelse af, hvordan vurderingen skal foretages, herunder hvilken viden der skal ligge til grund og sammenholdes til brug for den faglige vurdering.

Det fremgår af interview med rådgiverne, at der ikke er en arbejdsgangsbeskrivelse for selve vurdering af underretningerne, da tidligere retningslinjer ikke længere er aktuelle. Rådgiverne oplyser, at der ikke er en ens tilgang i arbejdet med underretninger, men at underretninger oftest behandles og vurderes ud fra fælles kollegiale drøftelser. Flere af rådgiverne i modtagelsen giver udtryk for, at de oplever at få god intern sparring i teamet.

Eksempler på manglende håndtering af underretninger med alvorlig bekymring

Sagsgang for undersøgelse ved mistanke om overgreb beskriver særlige opmærksomhedspunkter, når der er tale om en underretning om mistanke om overgreb eller vold mod et barn. I denne arbejdsgang beskrives lovmæssige tidsfrister, og hvor de forskellige oplysninger skal registreres i DUBU. Sagsgangsbeskrivelsen indeholder ikke en guide til, hvilke sagsprocesser der skal igangsættes i behandlingen af underretninger med alvorlig bekymring for et barn eller en ung.

Ankestyrelsens sagsgennemgang viser eksempler på, at henvendelser om bekymrende forhold ikke betragtes som en underretning. Dette betyder, at sagerne ikke bliver vurderet og genvurderet, som loven foreskriver.

I interview med rådgiverne i modtagelsen beskrives en praksis, hvor der først handles på underretninger, når disse er modtaget skriftligt. I interviewet fremgår eksempler på sager, hvor almenområdet kontakter Afdeling for Børn og Familie telefonisk med alvorlige bekymringer for et barn, men hvor underretningerne først registreres og håndteres, når disse modtages skriftligt flere dage efter. Rådgiverne beskriver, at de forbereder en plan, således de straks kan rykke ud i sagen, når den skriftlige underretning modtages.

Rådgivere beskriver tillige en praksis, hvor der ikke i samme omfang som tidligere reageres akut på henvendelser om vold, ligesom Børnehuset sjældent inddrages. Rådgiverne beskriver eksempler på sager, hvor samtale med barnet først holdes to dage efter, at underretning omhandlende vold er modtaget. Det beskrives videre, at i sager, hvor rådgiverne er i tvivl om, hvorvidt der skal handles akut, sparrer de med politiet. Såfremt politiet frafalder sigtelsen, er der blandt rådgiverne en oplevelse af, at bekymringsgraden ift. barnet falder, hvilket ikke nødvendigvis er retvisende. Rådgiverne beskriver, at gældende praksis er uhensigtsmæssig, og at der bør være fokus på håndtering af alvorlige underretninger.

Eksempler på, at der alene trækkes på viden fra forældre i udredning af en underretning

Af Sagsgennemgangen fra henholdsvis Ankestyrelsen og VISO fremgår, at der generelt sker løbende inddragelse af forældremyndighedsindehaveren i sagsforløbet. Det fremgår af interview med rådgiverne i modtagelsen, at der er en fast praksis for at partshøre forældrene i behandling og udredning af en underretning. Det fremgår videre, at såfremt det vurderes, at sagen er tilstrækkelig oplyst efter partshøring af forældrene, indhentes der typisk ikke yderligere viden fra barnet eller det private eller professionelle netværk til vurdering af, om sagen skal lukkes, visiteres til § 11. stk. 3-forløb eller til børnefaglig undersøgelse jf. servicelovens § 50.

Manglende systematik i arbejdet med underretninger udfordrer flowet i sagsarbejdet

Som beskrevet tidligere, er det teamlederen, der fordeler sagen til en rådgiver i børne- eller ungeteamet, såfremt der skal udarbejdes en børnefaglig undersøgelse. Det fremgår af *Sagsgang for visitation*, at rådgiver fra modtagelsen og rådgiver fra børne- eller ungeteamet selv skal drøfte sagen for at sikre en god overlevering. På tværs af interviews med rådgiverne beskrives, at der kan gå måneder fra den udslagsgivende underretning til, at sagen overleveres til børne- eller ungeteamet, samt at praksis for overlevering er uens.

I interview med modtagelsen fremgår, at der ikke er en ens systematik i arbejdet med underretninger, samt at tragtmødelen ikke anvendes stringent.

Dette underbygges af sagsgennemgangen fra VISO, hvor der ses en tendens til, at der ikke foretages en tragtning i den indledende behandling af en underretning og dermed ikke en fokusering af de oplysninger, der ligger til grund for afgørelsen om børnefaglig undersøgelse. Af sagsgennemgangen ses videre, at sagerne tilnærmelsesvis startes op på ny i børne- eller ungeteamet med henblik på at sikre et fokuseret afsæt for det videre arbejde med den børnefaglige undersøgelse.

I interviews med rådgiverne fremgår, at genvurdering af underretninger foretages af modtagelsen. Ifølge rådgiverne er der eksempler på sager, som ikke genvurderes, samt at de genvurderinger, der foretages, ikke altid giver et tilstrækkeligt indblik i, hvilken faglig vurdering der ligger til grund for vurderingen.

Manglende tilbagemelding til faglig underretter om, hvad underretningen har ført til

Af arbejdsgangsbeskrivelsen *Underretning* fremgår det, at kommunen skal orientere faglig underretter om, hvorvidt underretningen har ført til, at der blev iværksat en undersøgelse eller givet tilbud efter § 11, stk. 3. Repræsentanter fra almenområdet fortæller, at de modtager kvittering for fremsendt underretning, men at de ikke får besked om, hvad underretningen har ført til. I interview med rådgiverne fremgår, at der ikke er en fast praksis for systematisk tilbagemelding til faglig underretter, og at dette derfor ofte glipper.

Åben anonym rådgivning varetages af familiehusene

Kommunen skal tilbyde borgere mulighed for at få åben og anonym rådgivning og vejledning i henhold til servicelovens § 11, stk. 2. Af interview med modtagelsen fremgår det, at det er muligt at få åben anonym rådgivning i familiehusene i Slagelse og Korsør. Rådgiverne i modtagelsen oplever, at borgerne er glade for rådgivningen, og at tilbuddet bliver brugt.

Task Forcens vurdering

Det er Task Forcens vurdering, at rådgiverne i modtagelsen generelt oplever, at der er adgang til god kollegial og ledelsesmæssig sparring i arbejdet med underretninger.

Task Forcens analyse viser, at arbejdsgangsbeskrivelsen *Sagsgang for visitation* indeholder en oversigt over lovmæssige tidsfrister for sagsbehandlingen og beskrivelse af, hvorledes underretninger registreres i DUBU. Det er Task Forcens vurdering, at arbejdsgangsbeskrivelserne ligeledes bør indeholde en systematisk beskrivelse af de sagsprocesser, der skal indgå i behandling og vurdering af en underretning. Arbejdsgangsbeskrivelsen skal understøtte en ensartet tilgang i de enkelte sagsskridt samt sikre et hensigtsmæssigt sagsflow.

Der er Task Forcens vurdering, at der i Slagelse Kommunes nuværende praksis forekommer sager, hvor den faglige udredning af underretningens karakter bliver mangelfuld, idet der kun sker en partshøring af forældrene. Manglende viden fra barnet og netværket kan medføre, at der igangsættes § 11, stk. 3-forløb, eller at sager lukkes i tilfælde, hvor der kan være behov for yderligere udredning af problemstillingen i henhold til servicelovens § 50.

Dertil kommer, at der er eksempler på langsommelighed og manglende reaktion på alvorlige underretninger. Særligt ift. underretninger om vold mod børn vurderer Task Forcen, at det er problematisk, at Slagelse Kommune ikke altid agerer akut i disse sager, og at den faglige vurdering påvirkes af, om politiets sigtelsen frafalder mod voldsudøveren.

Det kan have alvorlige konsekvenser og følger for barnet eller den unge, såfremt kommunen ikke sikrer, at bekymrende oplysninger håndteres til brug for vurdering af, om der er behov for iværksættelse af særlig støtte til barnet og familien. Det er desuden problematisk, at flere af de bekymrende oplysninger ikke bliver betragtet som underretninger, og at servicelovens regler om behandling af underretninger derfor ikke bliver overholdt.

Task Forcen anbefaler derfor, at Slagelse Kommune udarbejder og implementerer arbejdsgange for arbejdet med underretninger. Task Forcen anbefaler desuden, at der reageres på alle indkomne underretninger, og at der sker en tilstrækkelig oplysning og afdækning af underretningen til brug for en helhedsvurdering af barnet eller den unges forhold. Endelig anbefaler Task Forcen, at der i alle sager sikres genvurdering og tilbagemelding til faglig underretter, så fagpersoner omkring barnet og familien er orienterede om, hvad underretningen har resulteret i.

Børnefaglige undersøgelser

Børne- og ungeteamet udarbejder børnefaglige undersøgelser og handleplaner og foretager opfølgning på iværksatte indsatser. Som nævnt i tidligere afsnit, udgør ICS den fælles faglige ramme for sagsbehandlingen. Arbejdsgangsbeskrivelsen *Sagsgang; Børnefaglig undersøgelse, iværksættelse af indsats og opfølgning* indeholder flere processuelle krav til undersøgelsesarbejdet. Det fremgår bl.a., at der skal udarbejdes en undersøgelsesplan, og at det private netværk skal afdækkes og inddrages fx ved brug af genogram eller netværksskort.

Eksempler på grundige og fagligt gennemarbejdede børnefaglige undersøgelser

Ifølge VISO fremstår flere af de børnefaglige undersøgelser som grundige og fagligt gennemarbejdede. Der er i de fleste af undersøgelserne inddraget viden fra både forældre og professionelt netværk til at belyse barnets forhold. Og det ses i flere af sagerne, at der indhentes relevant specialviden i form af forældrekompetenceundersøgelser, hvis der er særlige udfordringer eller temaer i udredningen, man ønsker belyst. Ligeledes er det kendetegnende for de gennemgåede undersøgelser, at der inddrages relevant faglig viden som en del af analysen.

Ifølge VISO kunne rådgiverne med fordel inddrage deres erhvervede viden omkring forældrenes grundlæggende evner til at give barnet et trygt omsorgsmiljø. Rådgiverne medgiver, at de sjældent får inddraget deres egen viden om forældrene. Dvs. viden, som de har tilegnet sig i kontakten med forældrene i forbindelse med udarbejdelse af den børnefaglige undersøgelse.

Fokuserede undersøgelser, men fokus bliver begrænsende for de oplysninger, der indhentes og anvendes i analyserne

I de ti sager, som VISO har gennemgået, fremgår der tydeligt, hvad der er baggrunden for undersøgelsen, og hvad undersøgelsen skal afdække. Der er formuleret et præcist og konkret undersøgelsesfokus inden igangsættelsen af den børnefaglige undersøgelse. Ifølge VISO fremgår det i flere sager, hvilke af de seks fokusområder der skal indgå i undersøgelsen, men der ses ikke, at der undervejs i undersøgelsesforløbet bliver taget stilling til, om det valgte undersøgelsesfokus fortsat er det rette, eller om det bør justeres. Det fremgår videre af VISOs sagsgennemgang, at det valgte undersøgelsesfokus derved bliver begrænsende for de oplysninger, der bliver indhentet og anvendt i undersøgelserne. VISO henviser bl.a. til sager, hvor kommunen ikke spørger yderligere ind til barnets psykiatriske eller sundhedsmæssige problemstillinger, men blot henviser familien til egen læge eller til psykiatrien. Her får sagsbehandleren ikke foldet problemstillingen tilstrækkeligt ud og set på, om der også er nogle væsentlige udfordringer eller sammenhænge i barnets forskellige arenaer, som kan understøttes med indsatser af mere pædagogisk eller behandlingsmæssig karakter fra kommunes side.

I interview bekræfter rådgivere og teamledere, at der er en uens praksis ift., hvordan rådgiverne tilgår arbejdet med den børnefaglige undersøgelse, herunder hvordan viden indhentes og omsættes til brug for analyse og faglig vurdering.

Indhentelse af viden fra barnet, men viden fra barnet omsættes ikke i analysen til brug for den faglige vurdering

Af Ankestyrelsens og VISOs sagsgennemgang ses, at der i forbindelse med udarbejdelse af den børnefaglige undersøgelse afholdes en samtale med barnet eller den unge. I forlængelse heraf vurderer VISO, at barnets ønsker og motivation for forandringer samt holdninger til eventuelle kommende indsatser ikke anvendes i analysen eller holdes op imod den faglige vurdering. Samtidig vurderer VISO, at de faglige vurderinger generelt er for overordnede og derfor ikke kan bruges til at lave mål, da barnets konkrete støttebehov ikke er konkret beskrevet.

Af interview med rådgiverne fra Afdeling for Børn og Familie fremgår, at de som udgangspunkt bruger ICS, men at der ikke er nedskrevet konkrete arbejdsgange, der understøtter, at viden fra barnet aktivt anvendes i den faglige vurdering. Rådgiverne beskriver videre, at de med fordel kan lave en faglig vurdering på baggrund af afholdt samtale med barnet, så denne kan indgå i den samlede analyse.

ICS anvendes ikke systematisk i analyse og vurdering af barnets behov

Ifølge VISOs sagsgennemgang ses, at analyser og faglige vurderinger konsekvent er adskilt i alle de børnefaglige undersøgelser. Overordnet vurderer VISO, at analyserne er af en rimelig kvalitet, dog med enkelte væsentlige mangler.

Ifølge VISO er analyserne meget forskellige, og der ses ikke en ensartet anvendelse af ICS som metode. Eksempelvis bliver der ikke taget stilling til, om forældrene har de tiltrækkelige kompetencer, herunder om forældrene har eller kan tilegne sig tilstrækkelige evner til at stimulere barnet, og om omsorgsmiljøet er trygt nok og kan tilgodese barnets behov.

Ifølge VISO er det også en mangel, at der i selve undersøgelserne sjældent tages aktivt stilling til, om det er muligt at få inddraget barnets/familiernes private netværk, så deres perspektiver kan blive en del af oplysningsgrundlaget. Det ses ligeledes, at det professionelle netværk heller ikke tænkes ind i analysen og den faglige vurdering af, om eksempelvis skole eller dagtilbud kan være en del af løsningen omkring barnet og familiens problemer.

Forældrenes og barnets ønsker og motivation for forandringer samt holdninger til eventuelle kommende indsatser ses ikke inddraget som viden, der anvendes i analysen, eller som viden, der holdes op imod den faglige vurdering.

Endelig er det VISOs vurdering, at de faglige vurderinger bør være mere konkrete i forhold til at beskrive, hvad problemet er, og hvad der skal til for, at problemet kan løses. Det vil være hensigtsmæssigt, hvis det klart fremgår af undersøgelsen, hvilke forandringer sagsbehandleren konkret vil se efter (også hos forældrene), og hvad sagsbehandleren vurderer, der skal til, for at barnet eller den unge får det bedre. Dermed vil de faglige vurderinger kunne anvendes mere aktivt i den videre sagsbehandling, eksempelvis til at sætte mål op i handleplanerne.

Af interview med rådgivere og teamledere i Afdeling for Børn og Familie fremgår, at der ikke sker en systematisk afdækning af det private og professionelle netværk. Rådgiverne fortæller, at de har været på kursus i familierådslagningsmetoden, men at kun få bruger metoden. Yderligere har enkelte erfaring med brugen af netværkshort.

Overskridelse af fire-måneders-fristen og manglende opdatering af børnefaglige undersøgelser

Ankestyrelsens sagsgennemgang viser, at fire-måneders-fristen er overskredet i fem ud af de syv sager, hvor der ligger en børnefaglig undersøgelse. Overskridelserne ligger mellem én måned og otte måneder.

Rådgiverne oplever, at de ikke har tid til at færdiggøre de børnefaglige undersøgelser, som de har liggende, da de ofte må prioritere at behandle andre mere akutte sager. Det fremgår af interview med teamlederne, at de er opmærksomme på denne problematik, og at de forsøger at hjælpe rådgiverne til, hvordan de bedst muligt kan prioritere deres arbejdsopgaver.

Dertil viser Ankestyrelsens sagsgennemgang, at der i knap halvdelen af de gennemgåede sager ikke foreligger en opdateret børnefaglig undersøgelse med en samlet helhedsvurdering af familiens forhold og støttebehov på baggrund af aktuelle oplysninger om barnet eller den unge og familien.

Forkert brug af sideløbende foranstaltninger

Ankestyrelsens og VISOs sagsgennemgang viser, at der er eksempler på sager, hvor der er indhentet tilstrækkelig viden til at udarbejde en børnefaglig undersøgelse, men i stedet for at færdiggøre undersøgelsen, træffer kommunen afgørelse om sideløbende foranstaltning. Dette sker ofte efter at fire-måneders-fristen for den børnefaglige undersøgelse er overskredet.

Ankestyrelsen fremhæver en sag, hvor der er iværksat familiebehandling, hvor den udslagsgivende begivenhed er en underretning fra politiet i maj 2018. Den børnefaglige undersøgelse bliver først afsluttet i marts 2019, og fristen er således overskredet med seks måneder. Det fremgår af journalnotat i januar 2019, at der tales med forældrene om, at familiebehandling skal iværksættes sideløbende med, at børnefaglig undersøgelse udarbejdes. Dette er fire måneder efter børnefaglig undersøgelse skulle have været afsluttet. Ankestyrelsen vurderer derfor, at der er tale om forkert brug af sideløbende foranstaltning.

VISO beskriver både, at de børnefaglige undersøgelser ikke bliver udarbejdet inden for fristen, og at kommunen har udfordringer med, at få opdateret tidligere børnefaglige undersøgelser, hvor det er nødvendigt. Slagelse Kommune har i flere sager været bekendt med barnet eller den unges forhold over en længere periode, og VISO vurderer, at forvaltningen med fordel kunne have iværksat en børnefaglig undersøgelse eller opdatering af den børnefaglige undersøgelse tidligere i forløbet. VISO vurderer på den baggrund, at en bedre planlægning af undersøgelserne, ville have været hensigtsmæssig og afgørende for at sikre fremdrift i sagsbehandlingen, herunder sikre, at der ikke går for lang tid, før barnet/familien får den rette og relevante støtte.

I interviews med både teamledere og rådgivere beskrives, at der er flere sager, hvor der er truffet afgørelse om sideløbende foranstaltninger, når fristen på den børnefaglige undersøgelse ikke kan overholdes. Rådgiverne oplever, at det er mere legitimt at overskride tidsfristerne, når der er igangsat sideløbende foranstaltninger. Ifølge rådgiverne og teamledere bruges sideløbende

foranstaltninger, hvis det vurderes, at familien ikke kan vente på, at den børnefaglige undersøgelse færdiggøres.

Task Forcens vurdering

Task Forcen vurderer, at det er positivt, at der er en arbejdsgangsbeskrivelse for den børnefaglige undersøgelse, som skitserer processuelle krav, tidsfrister, og hvorledes data registreres i DUBU. Analysen peger dog på, at arbejdsgangen ikke er fuldt implementeret, da flere af de beskrevne sagsskridt ikke finder sted i praksis. Task Forcen vurderer tillige, at arbejdsgangsbeskrivelsen med fordel kan udfoldes, således der sikres en systematisk og ensartet praksis i arbejdet med børnefaglige undersøgelser i Slagelse Kommune. Task Forcen anbefaler derfor, at arbejdsgangsbeskrivelsen for udarbejdelse af børnefaglige undersøgelser revideres og implementeres.

Task Forcen finder, at det er positivt, at Slagelse Kommune anvender ICS som fælles faglig metode. Samtidig er det Task Forcens vurdering, at den systemiske tænkning og tilgang i ICS ikke er fuldt implementeret i undersøgelsesarbejdet. Task Forcens analyse peger på, at Slagelse Kommune ofte er i besiddelse af tilstrækkelige og relevante oplysninger fra særligt barn og forældre, men at disse ikke sammenholdes i analysen til brug for den faglige vurdering af barnets behov. På denne baggrund anbefaler Task Forcen, at Slagelse Kommune sikrer en ensartet og systematisk anvendelse af ICS, hvor forældrenes kompetencer og ressourcer i netværket systematisk holdes op i mod barnets behov i den faglige vurdering.

Task Forcens analyse peger på, at Slagelse Kommune ikke gør korrekt brug af sideløbende støtte. Ud fra et hensyn til barnet og familien anvendes sideløbende støtte som kompensering for kommunens manglende overholdelse af tidsfristen for den børnefaglige undersøgelse. Task Forcen anbefaler derfor, at Slagelse Kommune sikrer, at sideløbende støtte anvendes i overensstemmelse med gældende lovgivning, dvs., når det vurderes, at barnet og familien har behov for støtte sideløbende med udfærdigelse af den børnefaglige undersøgelse inden for fire-måneders-fristen.

Task Forcens analyse peger på, at Slagelse Kommune har udfordringer med at sikre, at børnefaglige undersøgelser afsluttes inden for tidsfristen på fire måneder, samt at der udarbejdes opdatering til en børnefaglig undersøgelse, når dette er aktuelt. Det betyder, at der i mange sager ikke foreligger en undersøgelse med en samlet helhedsvurdering af familiens aktuelle forhold og støttebehov. Manglende børnefaglige undersøgelser og opdateringer kan betyde, at det er usikkert, hvorvidt der er iværksat den rette støtte til barnet eller den unge. Det er derfor Task Forcens anbefaling, at Slagelse Kommune sikrer, at udarbejdelse og opdateringer af børnefaglige undersøgelser sker efter gældende regler og inden for de i loven fastsatte tidsfrister.

4. Valg af indsats og opfølgning

Dette kapitel omhandler kommunens praksis i forhold til valg af og opfølgning på indsatser. Det dækker i denne sammenhæng både over kommunens arbejde med handleplaner efter § 140, valg af indsatser efter servicelovens § 11, stk. 3 og § 52 samt opfølgning på foranstaltninger.

Kommunens valg af indsats skal afspejle det samlede behov, som udredningen og analysen har afdækket hos barn og familie, og skal understøtte progression og udvikling hos barnet eller den unge samt evt. i familien.

Valget af den konkrete indsats skal desuden være tydelig og velargumenteret, ligesom rammerne og målene for denne indsats skal være klare. Dermed kan sagsbehandlingen bringe informationer fra udredningen aktivt i spil i forhold til at understøtte en forbedring af barnets situation. Dette forudsætter en sikker socialfaglig vurdering af, hvordan udredningens konklusion bedst omsættes til konkret støtte.

Der skal løbende følges op på, om indsatsen efter § 52 sikrer den ønskede effekt for barnet. Indsatsen skal revideres, hvis opfølgningen viser, at der er behov for det. Viser opfølgningen en markant ændret situation, kan det være nødvendigt at igangsætte en supplerende udredning af barnets og familiens situation.

En løbende opfølgning og tilpasning af indsatsen på baggrund heraf er dermed en vigtig del af grundlaget for, at barnet og familien kontinuerligt får den rigtige støtte. I den tidlige og forebyggende indsats er det afgørende, at kommunen sikrer, at de børn, der har behov, opdages på et tidligt tidspunkt. Det er vigtigt, at der på tværs af fagprofessionelle er fælles systematik til opsporing af børn i risiko for udsathed, og at organiseringen og samarbejdet på tværs af sektorer understøtter en helhedsorienteret indsats.

For temaet "Valg af indsats og opfølgning" vurderer Task Forcen, at følgende er de primære styrker i Slagelse Kommunes sagsbehandling:

- Handleplaner anvendes og revideres i forbindelse med opfølgning.
- Praksis for indhentelse af statusrapporter til brug for opfølgning.

For temaet "Valg af indsats og opfølgning" vurderer Task Forcen, at følgende er de primære udviklingspunkter i Slagelse Kommunes sagsbehandling:

- Eksempler på sager, hvor handleplanen ikke er udarbejdet eller først er udarbejdet, efter at der er truffet afgørelse om en foranstaltning.
- Handleplanerne indeholder ikke konkrete og målbare mål.
- Lang ventetid på foranstaltninger.
- Tilbud efter § 11, stk. 3 anvendes til komplekse problemstillinger.
- Eksempler på overskridelse af tidsfrister for opfølgning og for personrettet tilsyn.
- Manglende fokus på vurdering af og støtte til forældrene i anbringelsessager.
- Manglende arbejdsgangsbeskrivelser i forbindelse med afslutning af sager.

På den baggrund anbefaler Task Forcen, at Slagelse Kommune:

- sikrer, at handleplanen indeholder konkrete og målbare mål, og at handleplanen udarbejdes, inden der træffes afgørelse om en foranstaltning.

- sikrer, at den bevilgede støtte iværksættes i umiddelbar forlængelse af afgørelsen.
- sikrer, at tilbud efter § 11, stk. 3 kun tilbydes i sager, hvor der er afgrænsede problematikker.
- sikrer, at arbejds gange for udarbejdelse af forældrehandleplan implementeres.
- sikrer, at tidsfrister for opfølgning og personrettet tilsyn overholdes.
- udarbejder og implementere arbejds gangsbeskrivelse for afslutning af en sag.

Valg af indsats

I Slagelse Kommune er arbejds gange for arbejdet med handleplaner og valg af indsats beskrevet i *Sags gang Børne faglig undersøgelse, iværksættelse af indsats og opfølgning*. Det er rådgiverne i børne- og ungeteamet, der udarbejder handleplaner. Det fremgår af arbejds gangen, at handleplaner udarbejdes i samarbejde med forældre og den unge. Det er ikke beskrevet nærmere, hvordan processen bør foregå, eller om målene i handleplanen eksempelvis skal være konkrete og målbare.

Når der skal bevilges en foranstaltning i en sag, skal sagen behandles på Afdeling for Børn og Families visitationsudvalg, Tværfaglig visitation. Ifølge arbejds gangen mødes visitationsudvalget hver anden uge. Forinden mødet skal rådgiver fremsende børne faglige undersøgelse og handleplan til brug for behandling af sagen. Det fremgår videre, at rådgiver indleder mødet med at præsentere sagen, hvorefter sagen drøftes, og der træffes beslutning om bevilling i sagen.

Ifølge interview med rådgiverne er arbejds gangen ikke opdateret. Der er blandt andet sket ændring i rådgiveres og teamledelses bevillingskompetence, ligesom rådgiverne ikke længere deltager på visitationsmødet. Rådgiverne orienteres på mail om udvalgets beslutning i sagen.

Handleplaner udarbejdes for sent

Ankestyrelsens sags gennemgang viser, at der er udarbejdet handleplaner i 13 ud af 17 sager. I syv ud af de 13 fremgår det af sagsakterne, at handleplanen først er udarbejdet, efter at der truffet afgørelse om en foranstaltning. Formålet med handleplanen er blandt andet, at den skal understøtte det rette match mellem faglig vurdering og indsatsen. Når handleplanen ikke udarbejdes eller først udarbejdes, efter der træffes afgørelse om en foranstaltning, opfylder handleplanen ikke sit formål.

I interview med rådgiverne beskrives, at der er en fast praksis for, at der skal foreligge en handleplan, når sagen behandles på Tværfaglig visitation, dvs., inden der træffes afgørelse om foranstaltning i sagen. Ifølge rådgiverne kan der være forskellig praksis for, hvornår handleplanen registreres som udført i DUBU. Der kan derfor forekomme sager, hvor handleplanen er udarbejdet inden afgørelse, men hvor dette ikke er registreret korrekt i sagssystemet.

Handleplanerne indeholder ikke tilstrækkeligt konkrete og målbare mål

Det fremgår af interview med rådgiverne i børne- og ungeteamet, at der er forskellig praksis for, hvordan rådgiverne arbejder med at udforme mål i handleplanen. Det fremgår videre, at der i afdelingen generelt har været et fokus på at udarbejde SMART-sikrede mål, ligesom flere af rådgiverne har gode erfaringer med at inddrage de unge i formuleringen af mål.

Ifølge repræsentanter fra udførerleddet er der over tid sket en positiv udvikling i arbejdet med handleplanerne. Målene opleves langt mere konkrete og realistiske, ligesom barnet eller den unge og familien nu inddrages i højere grad end tidligere.

Ifølge VISO er målene i handleplanerne overvejende generelle og tager altid udgangspunkt i forandringer ift. barnet eller den unge. Målene handler ofte om, at barnet eller den unge skal i skole, have en forudsigelig eller stabil hverdag, skal kunne sætte ord på sine følelser eller være mere social og have sunde relationer. Det ses ikke, at målene tager højde for de bagvedliggende årsager og de vanskeligheder, barnet eller den unge har for at kunne opfylde målene. Det

fremgår, hvem der har ansvar for hvilke mål, men det er ikke altid så tydeligt, hvilke forandringer forældrene forventes at skulle skabe, og i hvilken hastighed det forventes, at de gør det, for at barnet kan få det bedre. Ifølge VISO fremstår handleplanerne i et sprog, hvor det er tydeligt, at det er mål, som sagsbehandleren selv har udarbejdet. Der ses ikke, at der har været en proces, hvor kommunen har sikret sig, at barnet, den unge eller forældrene har fået ejerskab til eller forståelse for målene.

VISO vurderer, at handleplanerne er formuleret i et sprog, der gør det vanskeligt at forstå det konkrete støttebehov, hvormed handleplanerne ikke kan anvendes som et styringsredskab i forbindelse med opfølgning på indsatsen.

VISO vurderer dertil, at det med fordel kan tydeliggøres i handleplanerne, hvordan det professionelle netværk, som fx skole og PPR, bidrager til løsningen af barnets problemstillinger. Dette kunne fx tydeliggøres under aftaler og ansvar i handleplanerne for på den måde at aktivere det samlede netværk omkring barnet.

Ventetid på foranstaltninger

På tværs af interview med rådgivere, teamledere, repræsentanter for udførere og almenområdet fremgår det, at der er store udfordringer med ventetider på de forskellige foranstaltninger. Det gælder både indsatser efter § 52 og efter § 11, stk. 3. Rådgiverne fortæller om eksempler på ventetider på op til halve og hele år, hvilket er til stor frustration for både rådgivere og familierne. Ventetiden kan resultere i, at problemerne vokser i den mellemliggende periode, og at der kommer flere underretninger på den samme problematik. Rådgiverne fortæller om eksempler på sager, hvor forebyggende indsatser kan ende med en indgribende akut indsats, fordi der ikke sættes ind rettidigt.

I interview med repræsentanter for udførere fremgår det, at det fra politisk side er udmeldt, at der max må være en ventetid på to måneder ift. iværksættelse af støtte. Ift. den aktuelle praksis beskrives, at når fristen på to måneder er overskredet, bliver sagen til en "fællessag". Her ser familierne på, hvem der kan løfte opgaven, og såfremt der ikke er ledig kapacitet, tilkøbes ekstern leverandør.

Tilbud efter § 11, stk. 3 anvendes til komplekse problemstillinger

Arbejdsgangsbeskrivelsen *Procedure for vurdering og opstart af §11.3* beskriver formål og målgruppe samt de forskellige sagsskridt i et forløb efter § 11, stk. 3.

Ankestyrelsen vurderer, at der i to ud af tre sager, hvor der er tilbudt støtte efter § 11, stk. 3, ikke er foretaget en korrekt faglig vurdering, da der er tale om sager med flere komplekse problemstillinger. I disse to sager vurderer Ankestyrelsen, at der burde have været udarbejdet en børnefaglig undersøgelse. Én af de to sager er desuden taget op af egen drift, da Ankestyrelsen vurderer, at støtten efter § 11, stk. 3 ikke er tilstrækkelig til at imødekomme barnets behov.

Den uhensigtsmæssige anvendelse af § 11, stk. 3 fremgår ligeledes af interviews med modtagelsen, som oplever, at der er sager, hvor der sættes et forløb i gang efter § 11, stk. 3, hvor der i stedet burde have været lavet en børnefaglig undersøgelse. Det er rådgivernes oplevelse, at der fra ledelsens side har været et ønske om at anvende støtte efter § 11, stk. 3 i et større antal sager, da der har været lang ventetid på udarbejdelse af børnefaglige undersøgelser. Interview med repræsentanter for udførere bekræfter billedet af, at tilbud efter § 11, stk. 3, anvendes til komplekse sager, som er uden for målgruppen.

Et eksempel på ovenstående problematik ses i en sag fra Ankestyrelsens sagsgennemgang, hvor der iværksættes familiebehandling efter § 11, stk. 3. Af sagens akter fremgår, at der tidligere har været iværksat forskellige indsatser i familien, men at disse er afsluttet, da moderen udeblev fra samtalerne. Det fremgår videre, at barnets diabetes ikke er velbehandlet, at moderen er diagnosticeret med ADHD og lider af depressive tilstande. Hertil kommer, at der er begrænset oplysninger om faderen og netværket. Ankestyrelsen vurderer på baggrund af ovennævnte

oplysninger, at der ikke er tale om en afgrænset problemstilling, men at der mangler en helhedsvurdering af støttebehovet.

Manglende fokus på vurdering af og støtte til forældrene i anbringelsessager

Af sagsgang for nye anbringelser fremgår, at der kan træffes afgørelse om støtte til forældrene, når barnet er anbragt uden for hjemmet.

I interviews med henholdsvis rådgivere og teamledere fremgår der ikke nogen klar praksis ift. afklaring af støtte til forældre samt arbejdet med forældrehandleplaner.

Ifølge VISO vurderes det gennemgående i sagerne, at der i handleplanerne mangler opmærksomhed på, hvordan der kan opstilles relevante og konkrete mål i forhold til forældrene. Det ses i ingen af sagerne, at der er udarbejdet forældrehandleplaner i forbindelse med anbringelser uden for hjemmet, og mål for forældrene er meget sparsomt beskrevet i barnets handleplan i sagerne. VISO vurderer videre, at der i flere af sagerne mangler konkret og systematiseret viden om forældrenes kompetencer i forhold til den givne problemstilling, hvilket synes at have betydning for det videre arbejde i handleplanerne. Endelig vurderer VISO, at der med fordel kunne være opmærksomhed på at lave aktive og konkrete mål i forhold til forældrene i handleplanerne eller i specifikke forældrehandleplaner under anbringelser, så indikationerne for målopfyldelse bliver mere præcis.

Task Forcens vurdering

Ift. arbejdet med handleplaner og valg af indsats vurderer Task Forcen, at det er positivt, at Slagelse Kommune har fokus på inddragelse af barnet eller den unge og familie samt at medarbejderne er optaget af at udfærdige konkrete og målbare mål. Det er dog Task Forcens vurdering, at kommunen endnu ikke er helt i mål.

Handleplanen har til formål at understøtte, at der iværksættes en målrettet og relevant indsats med afsæt i de problemstillinger, der er belyst i den børnefaglige undersøgelse. Task Forcen vurderer, at det ikke er i overensstemmelse med lovgivning, at handleplanerne først udarbejdes, efter der er truffet afgørelse om en foranstaltning. Task Forcen anbefaler, at det sikres, at handleplaner udarbejdes, inden der træffes afgørelse om en foranstaltning. Det er desuden Task Forcens anbefaling, at der fortsat arbejdes målrettet med fastsættelse og formulering af konkrete og målbare mål, samt at handleplanen indgår som et aktivt styringsredskab for indsatsen i samarbejde med familie og udførerområdet.

Når den faglige udredning peger på et støttebehov, som kræver en foranstaltning efter § 11 stk. 3 eller § 52 i serviceloven, er det fordi, der er konstateret et støttebehov, som kræver en rettidig indsats til barn og/eller familie. Task Forcen finder det derfor problematisk, at der er lange ventetider på foranstaltninger i Slagelse Kommune. Ventetiden skaber en åbenlys risiko for, at barnets situation forværres, og problemstillingerne dermed vokser. Task Forcen anbefaler derfor, at der tages hånd om de faktorer, som resulterer i de nuværende ventetider, så børn og familier i Slagelse Kommune modtager den bevilgede støtte i umiddelbar forlængelse af afgørelsen.

Desuden viser analysen, at der er eksempler på, at støtte efter § 11, stk. 3 ikke kun anvendes til afgrænsede problemstillinger. Task Forcen finder dette problematisk, da det kan resultere i, at væsentlige forhold hos barnet eller familien overses, da der ikke foreligger en helhedsvurdering af barnets og familiens støttebehov. Task Forcen anbefaler, at tilbud efter § 11, stk. 3 anvendes i overensstemmelse med intentionerne i lovgivningen.

Task Forcen vurderer desuden, at der er manglende fokus på vurdering af og støtte til forældrene i anbringelsessager i Slagelse Kommune. Det ses blandt andet ved mangelfuld indsigt i forældrekompetencer og manglende udarbejdelse af forældrehandleplaner i anbringelser. Task Forcen anbefaler derfor, at de udarbejdede arbejdsgange implementeres, således det sikres, at der altid tages stilling til, om forældrene har behov for støtte under anbringelsen.

Opfølgning og afslutning af indsatser

Handleplaner anvendes ved opfølgning og revideres efterfølgende

Af arbejdsgangsbeskrivelsen *Sagsgang: Børnefaglig undersøgelse, iværksættelse af indsats og opfølgning* fremgår det, at handleplanen skal revideres på opfølgningsmødet.

Det fremgår af interview med rådgiverne, at der er en fast procedure for indhentelse af statusrapporter i forbindelse med opfølgning på en foranstaltning. Det fremgår endvidere, at handleplanen som udgangspunkt revideres som en del af opfølgningen. Rådgiverne fortæller desuden, at de tilstræber at sende den reviderede handleplan til barnet/den unge og forældrene umiddelbart efter mødet, men at der godt kan gå lang tid, før de får sendt den ud.

I VISOs sagsgennemgang ses en praksis, hvor der tages udgangspunkt i handleplanen i forbindelse med opfølgningsmødet, ligesom der bliver fulgt op på de enkelte mål. Ifølge VISO gør det, at målene bliver justeret, hvor der er brug for det, og der bliver i flere af sagerne sat andre mål op i stedet.

Ifølge VISO ses det dog i flere af sagerne, at det er udviklingen i sagen, der styrer sagsbehandlingen. Særligt ses det, at der ofte justeres i indsatser på baggrund af underretninger eller bekymrende viden omkring barnet eller familien. Det betyder, at de fleste af sagerne udvikler sig på en måde, hvor indsatserne skal udvides. Der ses ikke eksempler på sager, hvor indsatserne løbende bliver nedjusteret. Efter VISOs vurdering kan der i nogle af sagerne være usikkerhed om, hvorvidt indsatserne er de rette eller tilstrækkelige til at imødekomme barnets og familiens behov for støtte.

Eksempler på overskridelse af tidsfrister for opfølgning

Ankestyrelsen har i sagsgennemgangen kigget på tre sager, hvor der var krav til opfølgning efter henholdsvis tre og seks måneder. Sagsgennemgangen viser, at i alle tre sager er tidsfristen overskredet med henholdsvis fire dage, otte dage og to måneder. I den sidstnævnte sag er det indholdsmæssige krav heller ikke overholdt, da barnets forældre ikke er inddraget i opfølgningen. I forhold til opfølgning efter seks måneder fremgår det af Ankestyrelsens sagsgennemgang, at der er foretaget opfølgning inden for tidsfristen i to af de tre sager. Det samme gør sig gældende ved det personrettede tilsyn, hvor kravet om opfølgning to gange om året på anbringelsesstedet ligeledes er overholdt i to ud af tre sager.

Repræsentanter for udførere oplever generelt, at der bliver fulgt op i sagerne. Der refereres dog til perioder med stor udskiftning blandt rådgiverne, hvilket har udfordret rettidig opfølgning på de iværksatte indsatser.

Ingen retningslinjer for afslutning af sager

Af det fremsendte materiale fremgår der ikke nogen retningslinjer for afslutning af en myndighedssag i Afdeling for Børn og Familie. Rådgivere fortæller, at de lukker sagen, når barnet/den unge eller familien ikke længere er i målgruppen. Det er rådgiver, der i samråd med teamlederen beslutter, at en sag skal lukkes ud fra en samlet faglig vurdering. Det fremgår videre, at rådgiver ofte indkalder til et opfølgningsmøde, afholder samtale med barnet og forældrene og indhenter statusbeskrivelser fra relevante samarbejdspartnere, inden sagen afsluttes.

Herudover er der ikke nogen fælles praksis for, hvilke parter der skal inddrages eller orienteres i forbindelse med afslutning af sager. Af interview med repræsentanter fra almenområdet fremgår, at de sjældent bliver informeret, når en sag afsluttes i Afdeling for Børn og Familie. Flere beskriver, at der generelt er et manglende samarbejde omkring indsatsen i familien, og at det kan være en sårbar situation for familien, hvis foranstaltningen afsluttes, uden at fagpersoner i almenområdet er informeret om, at der er behov for en øget opmærksomhed på familien.

Task Forcens vurdering

Task Forcens analyse peger på, at der er en forholdsvis fast praksis for opfølgning på foranstaltninger i Slagelse Kommune. Task Forcen finder det bl.a. positivt, at der er fast procedure for indhentelse af statusrapport forud for et opfølgningsmøde, at handleplanen følges op og efterfølgende revideres. Task Forcen henleder dog kommunens opmærksomhed på, at der i flere af de gennemgåede sager ses behov for øget indsats i forløbet, hvorfor kommunen i forbindelse med opfølgning bør have en øget opmærksomhed på, om de iværksatte indsatser fortsat matcher barnets behov.

Ift. opfølgning på en foranstaltning bemærker Task Forcen, at opfølgning og det personrettede tilsyn ikke altid sker ud fra de lovfastsatte frister. Task Forcen anbefaler, at kommunen sikrer, at opfølgningsmøderne afholdes i overensstemmelse med de lovbestedte frister, samt at det personrettede tilsyn afholdes på anbringelsesstedet.

Task Forcen vurderer det positivt, at der sikres et tilstrækkeligt oplysningsgrundlag samt foretages en faglig vurdering, inden sagen lukkes. Dog finder Task Forcen, at kommunikationen med almenområdet i forbindelse med afslutning af en sag er mangelfuld. Analysen peger på, at almenområdet sjældent er inddraget, hvilket kan betyde, at der ikke er den fornødne opmærksomhed på barnet eller familien efter afslutning af en indsats. Task Forcen anbefaler derfor, at der udarbejdes og implementeres en fast arbejdsgang, så der sikres en ens praksis for afslutning af sager, hvor relevante parter omkring barnet og familien inddrages og orienteres.

5. Inddragelse

Dette kapitel handler om, hvordan der i Slagelse Kommune arbejdes med inddragelse af børn, familie og netværk i de forskellige led i sagsprocessen. Kapitlet omhandler også kommunens praksis for at gennemføre samtaler med børn.

For at en indsats kan have den ønskede virkning, er det afgørende, at barn og familie i størst muligt omfang forstår, accepterer og understøtter den valgte proces og indsats. Derfor er det en væsentlig del af en god sagsbehandling at sikre den bedst mulige inddragelse af barn og familie fra sagens start. Derudover er det vigtigt, at barnet eller den unge (når alder og modenhed tillader det) samt deres familie og det private netværk omkring familien inddrages for at kvalificere sagsbehandlingen, og at de bliver aktive parter i forhold til at beskrive og nå de mål for indsatsen, som er opstillet.

Forudsætningen for alle disse elementer er, at kommunen skaber en hensigtsmæssig kontakt med barnet, familien og netværket, og at kommunikationen sker i en form, som er forståelig og entydig for dem, både på skrift og i forbindelse med afholdelse af møder mv. Det er derudover en forudsætning, at kommunen sikrer rammerne for inddragelse – fx ved at sikre, at barnet/den unge, familie og netværk inviteres med til møder og ved at anvende konkrete metoder til at sikre inddragelse.

For temaet "Inddragelse" vurderer Task Forcen, at følgende er de primære styrker i Slagelse Kommunes sagsbehandling:

- Løbende kontakt med barnet eller den unge og forældrene i sagsforløbet.

Task Forcen vurderer, at følgende er de primære udviklingspunkter i Slagelse Kommunes sagsbehandling:

- Uens inddragelsespraksis og uklare retningslinjer for inddragelse af barnet/den unge samt af familie og netværk.
- Eksempler på manglende afholdelse af børnesamtale og hermed manglende inddragelse af barnet i væsentlige sagsskridt-
- Manglende afdækning og anvendelse af familiens private og professionelle netværk.

På den baggrund anbefaler Task Forcen, at Slagelse Kommune:

- udarbejder og implementerer retningslinjer for, hvornår og hvordan der skal ske inddragelse i alle dele af sagsbehandlingen, både af barnet eller den unge, forældre og det private og professionelle netværk.
- sikrer afholdelse og dokumentation af den lovpligtige børnesamtale jf. servicelovens § 48.
- sikrer, afdækning og anvendelse af familiens private- og professionelle netværk, og at rådgiverne har de fornødne kompetencer i brugen af netværksinddragende metoder.

Fokus på inddragelse, men uens inddragelsespraksis blandt rådgiverne

Slagelse Kommunes sammenhængende børne- og ungepolitik har, som beskrevet i kapitel 2, et markant fokus på inddragelse af barnets perspektiv, ligesom det fremgår, at forældre har en rolle og et ansvar ift. barnet.

I interviews beskriver rådgiverne på tværs af teams, at der generelt er fokus på inddragelse af familien i sagsforløbet. Der vægtes en løbende dialog og samarbejde med forældre og i videst muligt omfang med barnet eller den unge ud fra et hensyn til vedkommendes alder og modenhed. Rådgiverne fortæller, at enkelte anvender familierådslagning og netværksmøder, men at manglende ressourcer og udskiftning blandt rådgivere og ledelse i afdelingen har udfordret brugen af de inddragende metoder. Rådgiverne fortæller desuden, at de tilrettelægger inddragelsen ud fra den enkelte sag og ud fra et individuelt skøn, men at ressourcer og tidspres ofte spiller ind og påvirker omfanget af inddragelse af barnet og familien i forløbet.

Den uens praksis for inddragelse ses afspejlet i både Ankestyrelsens og VISOs sagsgennemgang. Her fremgår eksempler på sager, hvor der sker hyppig og løbende inddragelse af barnet/den unge og forældrene. Omvendt er der også eksempler på sager, hvor særligt barnet eller den unge ikke inddrages relevant og rettidigt.

Af arbejdsgangene fremgår der ikke tydelige retningslinjer for, i hvilket omfang eller hvordan der skal ske inddragelse af barnet eller den unge, forældre og af det private og professionelle netværk. Der er således ikke beskrevet, hvordan inddragelse i en socialfaglig kontekst bør understøtte de enkelte sagsprocesser i samarbejdet med familien, eller hvilken betydning inddragelsen af barnet eller forældrene eksempelvis har for kvaliteten af den børnefaglige undersøgelse.

Inddragelse af barnet eller den unge, men også eksempler på sager, hvor barnet eller den unge ikke inddrages i væsentlige sagsskridt

Af både Ankestyrelsens og VISOs sagsgennemgang ses, at der i størstedelen af sagerne tales med barnet eller den unge i sagsforløbet. Der ses dog også eksempler på, at børn og unge ikke inddrages i væsentlige sagsskridt. Ankestyrelsen har vurderet, at reglerne omkring børnesamtalen efter § 48 ikke er overholdt i fire ud af 17 sager. I tre ud af de 17 sager har kommunen ikke afholdt en børnesamtale på grund af barnets umodenhed. Dette er Ankestyrelsen enig i. I to af de fire sager har Ankestyrelsen vurderet, at der slet ikke er talt med barnet eller den unge i forbindelse med afgørelsen. I en anden sag er der først talt med barnet om anbringelse, dagen før barnet skal flytte i plejefamilie.

Det fremgår af interviews med myndighedsrådgiverne, at der ikke er en fælles systematik i, hvordan de griber tilrettelæggelse og gennemførelse af børnesamtaler an, uanset om der er tale om de lovpligtige børnesamtaler eller samtaler med børn og unge som led i sagsprocessen. Ifølge VISOs sagsgennemgang ses der enkelte eksempler på, at "De Tre Huse" eller Sign Of Safety-metoden om, hvad der bekymrer, og hvad der fungerer, kommer i anvendelse. Det ses samtidig, at der i flere af samtalerne tages stilling til barnets modenhed og udvikling, og der tages højde for, hvordan der kan tales med barnet på en hensigtsmæssig måde.

Ifølge VISO er størsteparten af samtalerne gengivet, så det kan ses, hvad der er blevet talt om, og der er observationer og faglige vurderinger af, hvordan barnet fremstod, hvilken sindsstemning barnet var i, og hvordan sagsbehandleren oplevede, at barnet/den unge reagerede på samtalen.

Hyppig kontakt med forældre, men eksempler på uhensigtsmæssig inddragelsespraksis

Som nævnt i ovenstående, ses der generelt i Ankestyrelsens og VISOs sagsgennemgang en hyppig kontakt med forældrene i sagsforløbet. Ankestyrelsens sagsgennemgang viser, at der i tre sager er sket inddragelse af forældremyndighedsindehaveren i høj grad, i 12 sager er der sket inddragelse i nogen grad, og i to sager er der sket en ringe inddragelse.

Derudover ses det i nogle af sagerne, at den forælder, som enten ikke har del i forældremyndigheden, eller som ikke bor sammen med barnet i hverdagen, ikke - eller kun i meget begrænset omfang - inddrages. Det er forældre, der ikke umiddelbart udviser en interesse i at blive inddraget yderligere, men det fremgår ikke, om sagsbehandleren arbejder for at få dem til at blive en del af løsningen eller indsatserne i sagen. I flere tilfælde vurderes det, at det ville

have været relevant at inddrage forældrerens perspektiv i sagen – både fordi der fortsat er kontakt med barnet, og fordi der i flere tilfælde er bekymringer omkring barnet i relation til netop den forælder, som ikke har barnet boende fast.

Ifølge VISOs sagsgennemgang ses flere eksempler på, at børnefaglige undersøgelser og handleplaner sendes til forældrenes e-boks, uden at rådgiver forinden har gennemgået materialet med dem. Det fremgår af disse sager, at forældrene oftest er uenige og fremsender mange skriftlige kommentarer, hvilket ifølge VISO kan være med til at gøre det endnu vanskeligere at få forældrene til at få ejerskab til indholdet af undersøgelserne og målene i handleplanerne.

Manglende afdækning og anvendelse af familiens private netværk

I interview med rådgiverne fremstår, at der er usikkerhed om, hvordan og i hvilket omfang det private netværk skal inddrages, ligesom flere beskriver, at de ikke oplever sig kompetente i brugen af eksempelvis familierådslagning eller det inddragende netværksmøde.

Rådgiverne beskriver, at de er optaget af inddragelse af netværket og udtrykker, at der med fordel kunne være et større fokus på den del i deres praksis. Enkelte beskriver, at de har erfaring med brugen af netværksskort, ligesom et par stykker anvender familierådslagning.

Af VISOs sagsgennemgang fremgår det, at VISO kun i ganske få sager vurderer, at der er sket inddragelse af det private netværk. Det fremgår videre, at i enkelte sager bliver netværket en del af løsningen, men det ses ikke, at man forinden har inddraget netværkets perspektiv i den børnefaglige undersøgelse i forhold til valg af indsats eller i forbindelse med udarbejdelse af handleplan for barnet.

Manglende inddragelse af og samarbejde med familiens professionelle netværk

Repræsentanter fra almenområdet beskriver i interview, at skole- og dagtilbud sjældent har indsigt i, om der er iværksat en indsats i familien, ligesom de ikke er vidne om, hvornår sagen afsluttes i Afdeling for Børn og Familie. Det opleves generelt, at kommunikationen i forhold til det enkelte barn er meget mangelfuld, hvilket vanskeliggør samarbejdet, ligesom repræsentanter fra almenområdet fortæller, at det er svært at vide, hvem der skal kontaktes, såfremt bekymringen for et barn øges.

Ifølge interview med rådgiverne fra Afdeling for Børn og Familie er det meget individuelt, hvor meget fokus og samarbejde, der er med det professionelle netværk. Men generelt medgiver rådgiverne, at det er sjældent, at der er tæt dialog og samarbejde med andre ud over familien selv.

Ifølge VISOs sagsgennemgang inddrages det professionelle netværk hovedsageligt via skriftlig viden om barnet, dvs., når forvaltningen anmoder om en skriftlig udtalelse på barnet eller den unge. Herudover ses der ikke en systematik inddragelse af det professionelle netværk ved opfølgingsmøder eller i form af netværksmøder med henblik på en helhedsorienteret og koordineret indsats omkring barnet og familien.

Task Forcens vurdering

Det er Task Forcens vurdering, at Slagelse Kommune har fokus på inddragelse, og at samarbejdet med familien vægtes højt. Task Forcens analyse viser samtidig, at der mangler fælles retningslinjer og procedurer til brug for en ensartet og relevant inddragelse af barnet, den unge, familien og familiens private og professionelle netværk.

Det er Task Forcens vurdering, at der blandt rådgiverne generelt er en uens inddragelsespraksis. Dette gør sig også gældende i forhold til barnet eller den unge, hvor der ikke ses en fælles systematik i, hvordan samtalerne tilrettelægges og gennemføres. I de sager, hvor der ikke er afholdt børnesamtale, vurderer Task Forcen, at det, ud over tilsidesættelse af barnets retsstilling,

kan have afgørende betydning for den videre indsats og effekt, at relevant viden om og fra barnet ikke søges afdækket og/eller bruges aktivt i sagsbehandlingen.

Task Forcen vurderer det positivt, at der ofte er løbende kontakt og dialog med forældrene i sagsforløbet. I sager, hvor forældremyndighedsindehaverne ikke er samboende, er det Task Forcens vurdering, at der ikke altid sker tilstrækkelig inddragelse af begge forældre. Task Forcen vurderer tillige, at den beskrevne praksis ift. at sende henholdsvis børnefaglige undersøgelser og handleplaner til forældrene i e-boks er uhensigtsmæssig, når der ikke forinden er sket en gennemgang af indholdet.

Det er Task Forcens vurdering, at Slagelse Kommune ikke i tilstrækkeligt omfang får afdækket og anvendt familiens private netværk. Tillige peger analysen på, at der hovedsageligt sker inddragelse af det professionelle netværk i form af indhentelse af skriftlige udtalelser på barnet eller den unge. På baggrunden heraf vurderer Task Forcen, at der ikke sker tilstrækkelig og egentlig inddragelse af det private og professionelle netværk omkring barnet og forældrene.

I forhold til pejlemærket inddragelse er det på baggrund af ovenstående Task Forcens anbefaling, at Slagelse Kommune sikrer, at der sker relevant og reel inddragelse af barnet eller den unge, forældrene og det private og professionelle netværk. Task Forcen anbefaler, at kommunen sikrer afholdelse og dokumentation af samtaler med barnet, herunder den lovpligtige børnesamtale jf. servicelovens § 48. Samtidig anbefaler Task Forcen, at der indarbejdes et fælles metodisk samtaleredskab til brug for samtaler med børn og unge i Slagelse Kommune, så relevant viden om barnet og barnets egen oplevelse af situationen afdækkes til brug for den videre sagsbehandling.

Task Forcen peger på, at Slagelse Kommune bør sikre reel inddragelse af barnet eller den unges forældre, således kommunens inddragelsesperspektiv understøtter arbejdet med familiens erkendelse af barnets behov og motivation for relevant støtte.

Task Forcen anbefaler yderligere, at det private og professionelle netværk afdækkes og inddrages systematisk. Dette med henblik på at sikre en tidlig og forebyggende indsats samt styrke effekten af de iværksatte indsatser. Et systematisk tværfagligt samarbejde giver mulighed for, at alle fagprofessionelle kan bidrage til at understøtte en kvalificeret helhedsorienteret indsats til gavn for både barn og familie.

Task Forcen anbefaler derfor slutteligt, at der udarbejdes og implementeres retningslinjer for, hvornår og hvordan der skal ske inddragelse, både af barnet eller den unge, forældre og det private og professionelle netværk i alle dele af sagsforløbet. Til brug for udmøntning i praksis anbefaler Task Forcen, at Slagelse Kommune sikrer, at alle medarbejderne har de fornødne kompetencer i arbejdet med inddragelse og i brugen af netværksinddragende metoder.

Bilag 1 Resultat af sagsgennemgang

I dette bilag sammenfattes resultaterne af Ankestyrelsens og VISOs sagsgennemgang. De resultater, der præsenteres her, er ligeledes præsenteret i rapportens kapitler som en del af Task Forcens samlede analyse af kommunens sagsbehandling. Lærings- og udviklingspunkter i forhold til kommunens fremtidige sagsbehandling beskrives ikke i dette bilag, men fremgår af den samlede Task Force rapport.

Ankestyrelsen har gennemgået 20 verserende sager fra Slagelse Kommune om børn og unge med særlig behov for støtte. Formålet med Ankestyrelsens sagsgennemgang er at foretage en juridisk vurdering af, om lovkrav inden for udvalgte temaer er overholdt.

VISO – den nationale videns- og rådgivningsorganisation – har gennemgået 10 af de 20 sager. Formålet med VISOs sagsgennemgang er at foretage en socialfaglig vurdering af sagsbehandlingen inden for de samme temaer.

Både Ankestyrelsens og VISOs sagsgennemgang bruges til at afdække, dokumentere og kvalificere styrker og udfordringer i sagsbehandlingen til brug for Task Forcens analyse og anbefalinger og det videre udviklingsarbejde i kommunen.

Det bemærkes, at Ankestyrelsen er en selvstændig myndighed i forhold til sagsgennemgangen, mens VISOs rolle er af mere rådgivende karakter i forhold til Task Forcens samlede analyse.

Derudover skal Task Forcen understrege, at sagsantallet ved begge sagsgennemgange bevirker, at resultaterne ikke kan give et statistisk sikkert resultat i forhold til at vurdere kommunes juridiske og socialfaglige kvalitet i hele kommunens sagsstamme. Resultaterne kan alene give en indikation af kommunens aktuelle sagsbehandling på området.

Ankestyrelsens juridiske sagsgennemgang

Ankestyrelsens sagsgennemgang fokuserer på de fire temaer, der tilsammen udgør Task Forcens kvalitetsbegreb:

- Inddragelse af barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaver.
- Faglig udredning.
- Valg af indsats.
- Opfølgning.

Derudover fremhæver Ankestyrelsen særlige styrker og opmærksomhedspunkter i sagsbehandlingen.

Ankestyrelsen har vurderet sagsbehandlingen i perioden fra den 10. februar 2018 til den 10. februar 2020.

Slagelse Kommune har indsendt:

- 17 sager, hvor der i måleperioden er truffet afgørelse om en foranstaltning efter servicelovens § 52.
- 3 sager, hvor der ikke er truffet afgørelse om en foranstaltning, men tilbudt en indsats efter servicelovens § 11, stk. 3.

De sager, Ankestyrelsen har modtaget og gennemgået, fordeler sig som vist i tabel 1.

Tabel 1: Fordeling af sagstyper

	Antal sager
Anbringelse § 52, stk. 3, nr. 7 (herunder sager, hvor der måles på opfølgning)	8
Familiebehandling § 52, stk. 3, nr. 3	3
Aflastning § 52, stk. 3, nr. 5	3
Kontaktperson § 52, stk. 3, nr. 6	3
Indsats efter § 11, stk. 3	3
I alt	20

Sagerne omhandler børn og unge i aldersgruppen 0-17 år. Der er flest sager med børn i aldersgruppen 8-14 år (9 sager) og 15-17 år (6 sager). Der er herudover 3 sager med børn i aldersgruppen 0-3 år og 2 børn i aldersgruppen 4-7 år.

Tabel 2: Barnets alder ved afgørelse/tilbud

	Antal sager
0-3 år	3
4-7 år	2
8-14 år	9
15-17 år	6
I alt	20

Vurderingsgrundlaget for Ankestyrelsens sagsgennemgang uddybes i bilag 2 om de anvendte metoder i Task Forcens analyse.

Hovedkonklusioner

Ankestyrelsens sagsgennemgang viser, at Slagelse Kommune som led i sagsbehandlingen generelt har opmærksomhed på at inddrage såvel barnet som forældremyndighedsindehaver i sagsforløbet. Sagsgennemgangen viser også, at de børnefaglige undersøgelser, der bliver udarbejdet, resulterer i en begrundet stillingtagen. Endelig viser undersøgelsen, at kommunen generelt i nogen grad får indhentet tilstrækkelige oplysninger til at træffe afgørelse på baggrund af.

Ankestyrelsens sagsgennemgang viser dog fra et juridisk perspektiv følgende udfordringer i Slagelse Kommunes sagsbehandling:

- Manglende aktuelle børnefaglige undersøgelser, især i forhold til opdateringer af tidligere udarbejdede børnefaglige undersøgelser. Det betyder, at der ikke foreligger en undersøgelse med en samlet helhedsvurdering af familiens forhold og støttebehov på baggrund af aktuelle oplysninger om barnet eller den unge og familien. Manglende aktuel børnefaglig undersøgelse eller opdatering kan betyde, at det er usikkert, hvorvidt der er iværksat den rette støtte til barnet eller den unge.
- Manglende overholdelse af fire-måneders-fristen for udarbejdelse af den børnefaglig undersøgelse, herunder have opmærksomhed på, at der skal være en særlig grund til, at undersøgelsen undtagelsesvist ikke kan afsluttes inden for 4 måneder. Når den børnefaglige undersøgelse ikke er afsluttet, er der ikke en helhedsorienteret analyse og begrundet stillingtagen til behovet for støtte, herunder hvilken art støtte der er behov for.

- At få børnefaglig undersøgelse afsluttet inden afgørelse om foranstaltning.
- Utilstrækkelig inddragelse af barnet eller den unge ved valg af foranstaltning, fordi børnesamtalen jf. § 48 enten ikke er afholdt, eller der først er talt med barnet eller den unge, efter afgørelsen er truffet. Manglende overholdelse af reglerne om afholdelse af børnesamtaler kan have den konsekvens, at barnet eller den unge ikke oplever at blive tilstrækkelig hørt og inddraget i deres sagsforløb, hvilket kan resultere i, at de ikke støtter op om den bevilligede indsats.
- Handleplaner er ikke udarbejdet inden afgørelse om foranstaltning. Det kan betyde, at formålet med den valgte indsats er beskrevet for sent, og at der ikke er udarbejdet præcise og målbare mål for indsatsen. Derudover betyder en for sent udarbejdet handleplan, at det er vanskeligt at gennemføre god og relevant opfølgning på en foranstaltning.
- Servicelovens § 11, stk. 3 anvendes i sager, hvor en forebyggende indsats ikke er tilstrækkelig til at imødekomme barnet eller den unges behov.
- Kravene til opfølgning på anbringelse er ikke overholdt. Sagsgennemgangen viser eksempler på, at såvel tidsmæssige som indholdsmæssige krav ikke er overholdt.
- I en sag af 3 er der kun gennemført personrettet tilsyn 1 gang i løbet af 1 år og ikke 2 gange som er minimum.

Ankestyrelsen har ved sagsgennemgangen vurderet, at der i 9 ud af de 20 sager er særlige opmærksomhedspunkter i forhold til sagsbehandlingen. Der er tale om sager med mangelfulde sagsbehandlingsskridt, langsommelighed i sagsbehandlingen samt forkert faglig vurdering.

Ved sagsgennemgangen har Ankestyrelsen desuden vurderet, at det i 1 ud af de 20 sager er usikkert, om kommunen har iværksat den relevante og tilstrækkelige støtte til barnet eller den unge. Ankestyrelsen har derfor underrettet fagkontoret i Ankestyrelsen, som vil vurdere, om kommunen gør det nødvendige i forhold til barnet.

De forskellige sagsbehandlingsmangler i afgørelsessagerne fordeler sig som vist i tabel 3.

Tabel 3: Sagsbehandlingsmangler i de 17 sager, hvor der er truffet afgørelse

	Antal sager
Børnefaglig undersøgelse mangler	2
Opdatering af tidligere børnefaglig undersøgelse, der vedrører aktuelle foranstaltninger mangler	5
Børnefaglig undersøgelse ikke udarbejdet inden 4 måneder	5
Børnefaglig undersøgelse/opdatering mangler en begrundet stillingtagen	0
Den børnefaglige undersøgelse/opdatering ikke afsluttet, før afgørelsen er truffet	4
Handleplan mangler	4
Handleplanen er ikke udarbejdet inden afgørelsen	7
Regler i § 48-børnesamtale er ikke opfyldt	4

I det følgende uddybes resultaterne af Ankestyrelsens sagsgennemgang under hvert tema.

Inddragelse af barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaver

I de 17 sager, hvor der er truffet en afgørelse om en foranstaltning, har Ankestyrelsen vurderet, om der, ud over børnesamtalen efter servicelovens § 48, har været relevant og tilstrækkelig inddragelse af barnet eller den unge i sagsforløbet forud for afgørelsen. Ankestyrelsen har også vurderet, om der har været tilstrækkelig og relevant inddragelse af forældremyndighedsindehaver i sagsforløbet.

Inddragelse af barnet eller den unge

I 3 sager har det ikke været relevant at inddrage barnet på grund af barnets alder. I de resterende 14 sager har Ankestyrelsen vurderet, at der i 1 af sagerne er sket inddragelse af barnet i høj grad, og at der i 11 af sagerne er sket inddragelse af barnet eller den unge i nogen grad. I de resterende 2 sager er der sket ringe inddragelse af barnet eller den unge.

Eksempel på en sag med ringe inddragelse af barnet:

I en sag, hvor Ankestyrelsen vurderer, at barnet inddrages i ringe grad forud for afgørelsen, har kommunen truffet afgørelse om anbringelse. Sagsbehandleren taler først med barnet om anbringelse, dagen før barnet skal flytte i plejefamilie.

I den anden sag har kommunen truffet afgørelse om familiebehandling. Der er ikke gennemført børnesamtale med barnet om holdning til familiebehandling, og sagsbehandler har heller ikke talt med barnet i øvrigt i sagsforløbet.

Eksempel på en sag med høj grad af inddragelse af barnet

I sagen, hvor Ankestyrelsen vurderer, at barnet i høj grad er blevet inddraget i sagsforløbet, er der talt med barnet i forbindelse med underretning og inden lukning af sagen. Da sagen bliver genåbnet på grund af ny underretning, bliver der igen talt med barnet, som også bliver inddraget i den børnefaglige undersøgelse, hvor der bliver talt om aflastning, og barnet deltager i opstartsmøde med aflastningsfamilien.

Inddragelse af forældremyndighedsindehaver

I forhold til forældremyndighedsindehaver har Ankestyrelsen vurderet, at der i 3 sager er sket inddragelse af forældremyndighedsindehaver i høj grad, i 12 sager er der sket inddragelse af forældremyndighedsindehaver i nogen grad, og i 2 sager er der sket en ringe inddragelse af forældremyndighedsindehaver.

Eksempel på høj grad af inddragelse af forældremyndighedsindehaver

I en sag har Ankestyrelsen vurderet, at forældremyndighedsindehaver i høj grad er inddraget. Kommunen har truffet afgørelse om anbringelse. Sagsbehandler har haft mange samtaler med forældremyndighedsindehaverne på grund af de mange underretninger i sagen. Desuden er der taget højde for forældremyndighedsindehavers vanskeligheder (mentalt retarderet). Fx sikrede sagsbehandler sig, at forældrene vidste, hvad de skrev under på, ved at læse skriftlig samtykkeerklæring højt for forældrene, inden de skrev under.

I en anden sag, hvor Ankestyrelsen har vurderet, at forældremyndighedsindehaverne er inddraget i høj grad, er der tale om et konfliktfyldt forhold mellem forældrene. Kommunen har truffet afgørelse om aflastning, og sagsbehandler sørger for at tale med begge forældre i sagsforløbet, fx i forbindelse med børnefaglig undersøgelse samt løbende orientere begge om vurderinger og om det videre forløb, herunder sende undersøgelsesplan og partshøre.

Eksempel på sager med ringe inddragelse af forældremyndighedsindehaver:

I en sag er der flere eksempler på, at forældrene ikke bliver inddraget eller partshørt i forbindelse med underretninger. Moderen er ikke inddraget i forbindelse med udarbejdelse af den børnefaglige undersøgelse, selvom hun har del i forældremyndighed. Moderen er dog til stede i forbindelse med, at den børnefaglige undersøgelse gennemgås, og hun deltager også

efterfølgende i netværksmøde. Det ses ikke, at sagsbehandleren taler med hverken moderen eller faderen, inden der træffes afgørelse om kontaktperson til barnet.

I en anden sag fremgår det ikke af journalakterne eller de øvrige sagsakter, at der i det aktuelle sagsforløb har været anden inddragelse end anmodningen om samtykke til anbringelsen. Det ses heller ikke, at barnets forhold har været drøftet med forældrene, herunder evt. samvær med halvsøskende eller øvrige netværk, forholdet til familiemedlemmet, hvor barnet skal i netværksanbringelse, status på skoleforhold eller status på konflikter mellem barnet og forældrene.

Samlet har Ankestyrelsen vurderet, at i 10 ud af 14 sager er både barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaver inddraget i høj grad eller i nogen grad. I 2 sager er der sket inddragelse af barnet eller den unge i nogen grad og inddragelse af forældremyndighedsindehaver i ringe grad. I 1 sag er der sket inddragelse af barnet eller den unge i ringe grad og inddragelse af forældremyndighedsindehaver i nogen grad. Endelig er der i 1 sag sket inddragelse af barnet eller den unge i ringe grad og inddragelse af forældremyndighedsindehaver i høj grad.

Vurdering af inddragelse af forældremyndighedsindehaver og barnet eller den unge i sagsbehandlingen

Ankestyrelsen vurderer, at Slagelse Kommune som led i sagsbehandlingen generelt har opmærksomhed på at inddrage såvel barnet eller den unge som forældremyndighedsindehaver i tilstrækkelig grad, men denne opmærksomhed gør sig dog ikke gældende i alle sager. Se også nedenstående om børnesamtaler

Børnesamtaler

Ankestyrelsen har vurderet, at servicelovens bestemmelse i § 48 om afholdelse af en børnesamtale er overholdt i 13 ud af 17 sager, hvor der er truffet afgørelse om en foranstaltning. I 3 ud af de 17 sager har kommunen ikke afholdt en børnesamtale på grund af barnets alder. Dette er Ankestyrelsen enig i.

I 4 af de 17 sager har Ankestyrelsen således vurderet, at reglerne i § 48 ikke er overholdt.

I 2 af de 4 sager, hvor Ankestyrelsen har vurderet, at reglerne i § 48 ikke er overholdt, er der slet ikke talt med barnet eller den unge i forbindelse med afgørelsen.

Eksempel på sag, hvor der ikke er afholdt en børnesamtale:

I denne sag har kommunen truffet afgørelse om familiebehandling. Det fremgår af journalnotaterne, at der er afholdt flere samtaler med barnet, men der er ikke afholdt en samtale, hvor barnet er blevet spurgt til sin holdning til familiebehandling.

I en anden sag om familiebehandling ses der ikke at være talt med barnet hverken om holdning forud for afgørelsen eller på et andet tidspunkt i sagsforløbet.

I 2 af de 4 sager er der talt med den unge, men først efter at afgørelsen er truffet.

Eksempler på, at der først er afholdt børnesamtale efter afgørelsen:

I en sag, hvor der er truffet afgørelse om anbringelse, bliver der først talt med barnet om anbringelse, dagen før barnet skal flytte i plejefamilie.

I en anden sag er der tale om en anbringelse af barnet i forlængelse af barnet sammen med moderen har haft fælles ophold på anbringelsesstedet. Der er ikke talt med barnet før afgørelse om anbringelse. Sagsbehandler taler først mere end 10 dage efter anbringelsen med barnet om, hvordan det er at være på institutionen uden moderen.

Ankestyrelsen har vurderet, at der i ingen af de 4 sager, hvor § 48 ikke er opfyldt, foreligger særlige forhold, der betyder, at den manglende overholdelse af kravene til børnesamtalen ikke har haft væsentlig betydning for barnet, den unge eller indsatsen.

Vurdering

Ankestyrelsen vurderer, at der er eksempler på utilstrækkelig inddragelse af barnet eller den unge ved valg af foranstaltning, fordi børnesamtalen jf. § 48 enten ikke er afholdt, eller der først er talt med barnet eller den unge, efter afgørelsen er truffet

Faglig udredning

I de 17 sager, hvor der er truffet afgørelse om en foranstaltning i måleperioden, har Ankestyrelsen vurderet, om der foreligger en aktuell børnefaglig undersøgelse, og om den i givet fald opfylder udvalgte lovkrav.

Aktuel børnefaglig undersøgelse

Af de 17 sager, hvor der er truffet afgørelse om en foranstaltning, viser Ankestyrelsens sagsgennemgang, at der er krav om enten udarbejdelse af en børnefaglig undersøgelse eller en opdatering af en tidligere udarbejdet børnefaglig undersøgelse i alle 17 sager. I 1 af de indsendte sager er den børnefaglige undersøgelse udarbejdet *inden* måleperiodens start. Undersøgelsen udgår derfor af sagsmålingen.

I 7 af de 16 sager er der udarbejdet en børnefaglig undersøgelse, der vedrører de aktuelle forhold, og i 2 sager er der udarbejdet en opdatering til en tidligere udarbejdet børnefaglig undersøgelse

I 2 af de 16 sager mangler der en børnefaglig undersøgelse, der vedrører de aktuelle forhold, og i 5 sager mangler der en opdatering af en tidligere udarbejdet børnefaglig undersøgelse, der vedrører de aktuelle forhold.

Eksempel på en sag, hvor der mangler en børnefaglig undersøgelse

Sagen drejer sig om en afgørelse om aflastning. Der er i forvejen i gangsat familiebehandling i familien efter servicelovens § 11, stk. 3. Efter en status fra familiebehandler og fra børnehaver vurderer kommunen, at barnet har behov for særlig støtte. 3 måneder efter denne vurdering træffes der afgørelse om aflastning. 3,5 måned senere skriver sagsbehandleren i en foreløbig vurdering, at det ikke har været muligt at afslutte undersøgelsen, men at der vurderes at være behov for aflastning sideløbende med udarbejdelsen af undersøgelsen. Aflastningen bliver først iværksat omkring 1 måned senere. Ved måleperiodens udløb er børnefaglig undersøgelse endnu ikke afsluttet.

Eksempel på en sag, hvor der mangler en opdatering af en tidligere udarbejdet børnefaglig undersøgelse:

Sagen handler om afgørelse om anbringelse. I sagen foreligger der en børnefaglig undersøgelse fra 2017. Den begrundede stillingtagen i denne undersøgelse peger på, at barnet har brug for massiv støtte. Efter sagen kortvarigt har været afsluttet, modtager kommunen en underretning. Sagen genåbnes, og der træffes afgørelse om familiebehandling. Kommunen modtager flere underretninger om bekymring, og der træffes afgørelse om anbringelse. Der burde have været udarbejdet et supplement om de aktuelle forhold til den eksisterende børnefaglig undersøgelse.

Ankestyrelsen har vurderet, at der ikke foreligger særlige forhold i de 7 sager, der betyder, at det ikke har haft væsentlig betydning for barnet eller den unge og indsatsen, at der ikke er udarbejdet en børnefaglig undersøgelse eller en opdatering af en tidligere udarbejdet børnefaglig undersøgelse.

Vurdering – manglende aktuelle børnefaglige undersøgelser

Ankestyrelsen vurderer, at der er udfordringer i Slagelse Kommunes sagsbehandling i forhold til aktuelle børnefaglige undersøgelser, især i forhold til opdateringer af tidligere udarbejdede børnefaglige undersøgelser. Det betyder, at der ikke foreligger en undersøgelse med en samlet helhedsvurdering af familiens forhold og støttebehov på baggrund af aktuelle oplysninger om barnet eller den unge og familien. Manglende opdatering af en tidligere udarbejdet børnefaglig undersøgelse kan betyde, at det er usikkert, hvorvidt der er iværksat den rette støtte til barnet eller den unge.

Fire-måneders-fristen

I de sager, hvor der er udarbejdet en børnefaglig undersøgelse, har Ankestyrelsen vurderet, om fire-måneders-fristen, som er fastsat i serviceloven, er overholdt.

I 2 ud af de 7 sager er fire-måneders-fristen overholdt. I 5 sager er tidsfristen for udarbejdelsen af den børnefaglige undersøgelse ikke overholdt. Overskridelserne ligger mellem 1 måned og 8 måneder.

Ankestyrelsen har vurderet, at der ikke foreligger særlige forhold i de 5 sager, der betyder, at det ikke har haft væsentlig betydning for barnet eller den unge og indsatsen, at fire-måneders-fristen ikke er overholdt.

Eksempel på en sag, hvor fire-måneders-fristen er overskredet:

I en sag om familiebehandling er den udslagsgivende begivenhed en underretning fra politiet i maj 2018. Den børnefaglige undersøgelse bliver først afsluttet i marts 2019, og fristen er således overskredet med 6 måneder. Det fremgår af journalnotat i januar 2019, at der tales med forældrer om, at familiebehandling skal iværksættes sideløbende med, at børnefaglig undersøgelse udarbejdes. Dette er 4 måneder efter, børnefaglig undersøgelse skulle have været afsluttet, og Ankestyrelsen vurderer, at der ikke er tale om en sideløbende foranstaltning.

Vurdering – overholdelse af fire-måneders-frist

Ankestyrelsen vurderer, at der er udfordringer i kommunens sagsbehandling i forhold til at overholde fire-måneders-fristen for udarbejdelse af den børnefaglig undersøgelse. Når den børnefaglige undersøgelse ikke er færdiggjort, er der ikke en helhedsorienteret analyse og begrundet stillingtagen til behovet for støtte, herunder hvilken art støtte der er behov for.

Begrundet stillingtagen

Ankestyrelsen har endvidere undersøgt, om der i de 7 sager med børnefaglig undersøgelse og i de 2 sager med en opdatering af en tidligere udarbejdet børnefaglig undersøgelse, er udarbejdet en begrundet stillingtagen til, om der skal iværksættes støtte, og i bekræftende fald af hvilken art.

Sagsgennemgangen viser, at der er udarbejdet en begrundet stillingtagen i alle de 7 børnefaglige undersøgelser og i begge de 2 opdateringer til tidligere udarbejdet børnefaglig undersøgelse.

Vurdering

Ankestyrelsen vurderer, at Slagelse Kommune i sagsbehandlingen er opmærksom på, at børnefaglig undersøgelse skal munde ud i en begrundet stillingtagen.

Afslutning af børnefaglig undersøgelse inden afgørelse

Ankestyrelsen har videre undersøgt, om de 7 børnefaglige undersøgelser og de 2 opdateringer af en tidligere udarbejdet undersøgelse er færdige, inden afgørelse om foranstaltning er truffet.

I 3 ud af de 9 sager er undersøgelserne afsluttet, inden der træffes afgørelse om foranstaltning.

I 4 sager er den børnefaglige undersøgelse eller opdatering først afsluttet, efter at der er truffet afgørelse om foranstaltning. Det drejer sig om 3 børnefaglige undersøgelser og 1 opdatering.

I de resterende 2 sager er der ikke krav om, at den børnefaglige undersøgelse er afsluttet, inden der træffes afgørelse om foranstaltning, da foranstaltningen var henholdsvis akut og sideløbende.

Ankestyrelsen har vurderet, at der ikke foreligger særlige forhold i sagen, der betyder, at det ikke har haft væsentlig betydning for den unge og indsatsen, at der ikke forelå en børnefaglig undersøgelse, inden afgørelse om foranstaltning blev truffet.

Eksempel på sag, hvor børnefaglig undersøgelse ikke er gennemført inden afgørelse om foranstaltning

I en sag om familiebehandling bliver kommunen første gang underrettet om bekymring for barnet i februar 2018. Det vurderes i første omgang, at barnet ikke er i målgruppen børn med særlige behov. Sagen genåbnes i juli 2018, og kommunen modtager underretning om bekymring i august 2018. I marts 2019 træffer kommunen afgørelse om familiebehandling. Den børnefaglige undersøgelse er først afsluttet juni 2019 – 3 måneder efter afgørelsen. På tidspunktet hvor afgørelsen bliver truffet, har kommunen oplysninger fra underretninger fra såvel fagpersoner som fra netværk samt oplysninger fra forældrene og barnet selv. Desuden er der indhentet status fra skolen og oplysninger fra sundhedsplejerske og misbrugsbehandler. Sagsbehandler får dog ikke foretaget en samlet analyse af og begrundet stillingtagen på baggrund af oplysningerne, men træffer i stedet afgørelse om foranstaltning sideløbende med børnefaglig undersøgelse.

Vurdering

Ankestyrelsen vurderer, at kommunen har udfordringer i sagsbehandlingen i forhold til at få færdiggjort den børnefaglige undersøgelse inden afgørelse. Kommunen har ikke opmærksomhed på, at støtte kun kan iværksættes efter gennemførelse af en børnefaglig undersøgelse. Det er kun såfremt, der er særlige forhold, at der kan iværksættes en foreløbig eller akut støtte sideløbende med gennemførelse af en børnefaglig undersøgelse i undersøgelsesperioden på 4 måneder. I sagerne er der eksempler på, at der på tidspunktet for fire-måneders-fristen, og også efter fire-måneders-fristen er overskredet, bliver truffet afgørelse om foranstaltning sideløbende med den børnefaglige undersøgelse. Kommunen bør have opmærksomhed på, om børnefaglig undersøgelse ikke i de tilfælde kunne have været afsluttet.

I hvilken grad er sagen oplyst på afgørelsestidspunktet?

Ankestyrelsen har vurderet, i hvilket omfang de 17 sager, hvori der er truffet afgørelse om en foranstaltning, har været oplyst på afgørelsestidspunktet.

Ankestyrelsen har vurderet, at 1 sag har været oplyst i høj grad, 14 sager har været oplyste i nogen grad, og 2 sager har været oplyste i ringe grad.

Sagen, der er oplyst i høj grad:

I sagen, hvor Ankestyrelsen vurderer, at sagen er oplyst i høj grad, har kommunen truffet afgørelse om anbringelse af et nyfødt barn. Kommunen har modtaget mange underretninger i sagen, og Ankestyrelsen vurderer, at kommunen har handlet rettidigt og relevant ved alle underretningerne. Ved underretningssamtaler er det taget højde for forældrenes vanskeligheder. Inden afgørelsen er der indhentet relevante oplysninger fra praktiserende læge, fra andre kommuner, om pension, fra familie ambulatoriet og fra forældrene selv.

Eksempel på sag, der er oplyst i ringe grad på afgørelsestidspunktet:

I denne sag har kommunen truffet afgørelse om aflastning. I sagen er der tidligere udarbejdet børnefaglig undersøgelse og iværksat familiebehandling, som moderen profiterede af. Sagen blev lukket med henvisning til, at moderen var påbegyndt uddannelse, var velmedicineret og formåede at skabe god struktur i hjemmet, og barnet fremstod i god trivsel og udvikling, og der var god kontakt mellem mor og barn. Efter kommunen har modtaget underretning fra psykiatrien

om bekymring for barnet, traf kommunen i juli 2018 afgørelse om aflastning. Der er på afgørelsestidspunktet endnu ikke modtaget statusudtalelse fra barnets vuggestue eller indhentet yderligere oplysninger fra Psykiatrien vedr. moderens psykiske forhold. Der er ikke truffet afgørelse om udarbejdelse af supplement til den børnefaglige undersøgelse, og der er ikke udarbejdet en handleplan for aflastningen på afgørelsestidspunktet.

Vurdering

Ankestyrelsen vurderer, at kommunen i sin sagsbehandling generelt får indhentet oplysninger i tilstrækkelig grad, inden der bliver truffet en afgørelse. Der henvises dog til ovenstående om aktuel børnefaglig undersøgelse og afslutning af børnefaglig undersøgelse inden afgørelse.

Valg af indsats

I de 17 sager, hvor der er truffet afgørelse om en foranstaltning, har Ankestyrelsen vurderet, om der er udarbejdet en handleplan, og om denne opfylder udvalgte lovkrav.

Aktuel handleplan

Ankestyrelsens sagsgennemgang viser, at der er udarbejdet handleplaner i 13 ud af 17 sager. I 4 sager er der ikke udarbejdet en handleplan, men det burde der have været. Det drejer sig om 2 sager, hvor der er truffet afgørelse om aflastning, 1 sag, hvor der er truffet afgørelse om familiebehandling, og 1 sag, hvor der er truffet afgørelse om anbringelse.

Eksempel på sag, hvor der ikke er udarbejdet en handleplan:

I en sag har kommunen truffet afgørelse om aflastning af et barn. Kommunen indhenter oplysninger fra barnets institution og fra familiebehandler, men af sagen fremgår hverken en børnefaglig undersøgelse eller en handleplan.

I en anden sag er der flere handleplaner, der handler om handicapkonsulent, men ikke handleplan om familiebehandling, som støttes ændres til.

I alle 4 sager har Ankestyrelsen vurderet, at der ikke foreligger særlige forhold, der betyder, at de manglende handleplaner ikke har haft væsentlig betydning for barnet, den unge og indsatsen.

Udarbejdelse af handleplan inden afgørelse

I 4 ud af de 13 sager, hvor der foreligger en handleplan, er handleplanen udarbejdet, inden afgørelse om foranstaltning er truffet.

I 9 sager er handleplanen først udarbejdet, efter afgørelsen er truffet. I 2 af disse sager, er der ikke krav, om at handleplanen skal være udarbejdet inden afgørelsen, da foranstaltningerne var akutte.

Samlet set er der således 7 sager, der ikke opfylder det tidsmæssige krav til, hvornår handleplanen skal udarbejdes, idet der først er udarbejdet en handleplan, efter der er truffet afgørelse. Dette drejer sig i henholdsvis om 2 sager om familiebehandling, 1 sag om aflastning, 1 sag om kontaktperson og 3 sager om anbringelse.

Ankestyrelsen har alene forholdt sig til de akter, kommunen har sendt ind til Ankestyrelsen. Slagelse Kommune har efterfølgende oplyst, at det i nogle tilfælde kan skyldes en funktion i DUBU, at de udarbejdede handleplaner først registreres efter afgørelsen.

Ankestyrelsen vurderer, at der ikke foreligger særlige forhold, der betyder, at den manglende handleplan, inden afgørelsen er truffet, ikke har haft væsentlig betydning for barnet eller den unge og indsatsen i nogle af de 7 sager.

Vurdering af kommunens handleplansarbejde

Ankestyrelsen vurderer, at der i kommunens sagsbehandling er udfordringer i forhold til handleplansarbejdet. Der er ikke handleplaner i alle sager, og i mange tilfælde, hvor der er handleplan, er handleplanen udarbejdet for sent. At handleplanen ikke er udarbejdet, inden der træffes afgørelse om foranstaltning, kan betyde, at formålet med den valgte indsats er beskrevet for sent, og at der ikke er udarbejdet præcise og målbare mål for indsatsen. Derudover betyder en for sent udarbejdet handleplan, at det er vanskeligt at gennemføre god og relevant opfølgning på en foranstaltning.

Sager, hvor der er givet tilbud efter servicelovens § 11, stk. 3

I 3 af de 20 fremsendte sager har kommunen tilbudt støtte efter servicelovens § 11, stk. 3. I den første sag tilbydes barnet et forløb hos en psykolog. I den anden sag tilbydes en ung kontaktperson og mentorordning. Det er uklart, hvilken hjemmel bevillingen er givet efter. I den tredje sag tilbydes familien samtaler i familiehus.

I den første sag vurderer Ankestyrelsen, at den tilbudte støtte efter § 11, stk. 3 kan imødekomme barnets behov. I den anden og tredje sag vurderer Ankestyrelsen, at den tilbudte støtte efter § 11, stk. 3 ikke kan imødekomme barnets og den unges behov.

Sager, hvor Ankestyrelsen vurderer, at et § 11, stk. 3-forløb ikke er tilstrækkeligt:

Den ene sag handler om en ung, hvor kommunen har bevilliget kontaktperson og mentorordning. Der fremgår ikke nogen hjemmel i sagen, men det lægges til grund, at henholdsvis kontaktperson og mentorordning er bevilget efter § 11, stk. 3, eftersom sagen er indsendt som § 11, stk. 3-sag. Det er Ankestyrelsens vurdering, at der ikke er tale om en afgrænset problemstilling henset til, at der både ses underretninger om de hjemlige forhold (underretning/henvendelse fra politi i 2017 og oktober 2019) og henvendelse om drengens manglende trivsel fra lægen (januar 2019). Ankestyrelsen finder, at der i sagen burde være truffet afgørelse om udarbejdelse af en børnefaglig undersøgelse.

I den anden sag, hvor Ankestyrelsen vurderer, at § 11, stk. 3-støtte ikke er tilstrækkelig, har kommunen bevilliget samtaler i familiehus med henblik på hjælp til barnets mor med at få struktur i hjemmet og løse konflikter mellem mor og barnet i forbindelse med barnets diabetesbehandling. På tidspunktet hvor kommunen beslutter støtte i form af § 11, stk. 3-forløb, er der oplysninger om, at der tidligere har været bevilget familievejleder i hjemmet. Dette forløb blev dog ikke gennemført, men afsluttet, da moderen udeblev fra de sidste samtaler. Der var i øvrigt oplysninger fra sygehus om, at barnets diabetes ikke er velbehandlet, hvilket sygehuset vurderede navnlig skyldtes, at moderen ikke kunne skabe struktur i hjemmet. Endvidere var der oplysninger om, at moderen var diagnosticeret med ADHD, samt at hun var i behandling med antidepressiv medicin på grund af depressive tilstande. Barnet havde været bevilget psykologsamtaler, men psykologen havde kun haft 1 samtale med barnet, hvorefter der havde været 2 aflysninger, og forløbet blev afsluttet, idet psykologen ikke kunne få kontakt til moderen. Der var kun sparsomme oplysninger om faderen og netværket. Ankestyrelsen vurderer på baggrund af ovennævnte oplysninger, at der ikke er tale om en afgrænset problemstilling, men at der mangler en helhedsvurdering af støttebehovet.

Vurdering

Det er Ankestyrelsens vurdering, at Slagelse Kommune har udfordringer i forhold til korrekt forståelse og anvendelse af tilbud efter servicelovens § 11, stk. 3.

Den aktuelle indsats til barnet eller den unge

Ankestyrelsen har på baggrund af de foreliggende oplysninger vurderet, at kommunen har iværksat den relevante og tilstrækkelige støtte til barnet eller den unge i 19 ud af de 20 sager, der er gennemgået.

I 1 sag om støtte efter § 11, stk. 3 har Ankestyrelsen vurderet, at det er usikkert, om kommunen har iværksat relevant og tilstrækkelig støtte til barnet eller den unge. Ankestyrelsen har derfor

underrettet Ankestyrelsens fagkontor med henblik på, at Ankestyrelsen tager sagen op af egen drift efter § 65 i serviceloven.

Det drejer sig om ovennævnte sag om samtaler i familiehusholdning efter servicelovens § 11, stk. 3. Ankestyrelsen vurderer, at der mangler en helhedsvurdering af støttebehovet, og oplysningsgrundlaget er ikke tilstrækkeligt til at vurdere, om der i forhold til pigen er iværksat tilstrækkeligt støtte. De sidste oplysninger, Ankestyrelsen har, er oplysninger fra arbejdsmarkedsafdelingen om, at moderen har det rigtig dårligt, og at sygehuset også vurderer, at der er behov for psykolog til både moderen og pigen. Kommunen har dog ikke modtaget underretninger herom fra sygehuset. Familievejleder bekræfter, at moderen har det dårligt p.t., men familievejleder oplyser også, at barnet passer sin skole og går til fritidsinteresser, samt at moderen og pigen bor hos morforældrene. Samtidig oplyser familievejlederen dog også om, at moderen har aflyst de sidste to aftaler. Det fremgår ikke, at disse oplysninger giver anledning til overvejelser om genvurdering af indsatsen i forhold til pigen, og ved sagsgennemgangen vurderer Ankestyrelsen, at det er bekymrende, fordi der er tale om et mønster, hvor nødvendig støtte ophører på grund af aflysninger.

Opfølgning

Ankestyrelsen har i alt modtaget 3 opfølgningssager, hvor der er truffet afgørelse om anbringelse. Ankestyrelsen har forholdt sig til, om der er sket opfølgning, som fastsat i serviceloven.

Opfølgning efter 3 måneder

I ingen af de 3 sager er kravene til opfølgningen 3 måneder efter iværksættelse opfyldt. I 2 af sagerne er det indholdsmæssige krav opfyldt, men tidsfristen er overskredet - med henholdsvis 4 og 8 dage. I den sidste sag er tidsmæssigt krav overholdt, men ikke de indholdsmæssige krav, da barnets forældre ikke er inddraget i opfølgningen.

Eksempel på sag, hvor kravene til 3-måneders-opfølgning ikke er opfyldt

I denne sag bliver barnet først anbragt i netværket og efterfølgende anbragt på en efterskole. Der ses ikke foretaget 3-måneders-opfølgning, mens barnet er netværksanbragt. Da barnet er på efterskolen foretages der rettidig opfølgning. Da efterskole opholdet ophører, er der truffet afgørelse om ændring af anbringelsesstedet, og barnet flytter på opholdssted i juni 2019. Der er først opfølgning i november 2019, og forældrene er ikke forsøgt kontaktet i forbindelse med denne opfølgning. Hverken det tidsmæssige eller det indholdsmæssige krav er opfyldt. Opfølgningen foretages 4 måneder efter anbringelse på opholdssted, og det er kun barnet og ikke også forældrene, der er inddraget i opfølgningen.

Ankestyrelsen vurderer, at der ikke foreligger særlige forhold, der betyder, at den manglende tre-måneders-opfølgning ikke har haft væsentlig betydning for barnet eller indsatsen.

Opfølgning efter 6 måneder

I 2 ud af de 3 sager er der foretaget relevant opfølgning efter 6 måneder. I den sidste sag bliver der ikke foretaget opfølgning efter 6 måneder.

Sagen, hvor kravene til 6-måneders-opfølgning ikke er opfyldt

Sagen, er den samme sag, som er fremhævet som eksempel på en sag, hvor der ikke er foretaget 3-måneders-opfølgning, som opfylder servicelovens krav. I forbindelse med 6-måneders-opfølgning er der sket rettidig opfølgning med barnet, men de indholdsmæssige krav er endnu engang ikke opfyldt, da barnets forældre ikke er inddraget i opfølgningen.

Ankestyrelsen har vurderet, at der ikke foreligger særlige forhold i sagen, der betyder, at den manglende 6-måneders-opfølgning ikke har haft væsentlig betydning for barnet og indsatsen.

Vurdering af opfølgning

Kommunen får ikke altid overholdt tidsmæssige og særligt de indholdsmæssige krav til opfølgning på foranstaltninger.

Personrettet tilsyn

Sagsgennemgangen viser, at reglerne om personrettet tilsyn er overholdt i 2 af de 3 opfølgningssager. Der er således ikke afholdt en samtale med barnet eller den unge mindst 2 gange årligt på anbringelsesstedet i 1 af de 3 sager.

Eksempel på en sag, hvor der ikke er afholdt personrettet tilsyn

Sagen drejer sig om en ung, der er anbragt i en plejefamilie. Det fremgår af sagen, at kommunen kun har talt med den unge en enkelt gang inden for et år og ikke mindst 2 gange, som loven foreskriver.

Ankestyrelsen har vurderet, at der ikke foreligger særlige forhold i de 3 sager, der betyder, at det manglende personrettede tilsyn ikke har haft væsentlig betydning for barnet eller den unge og indsatsen.

Styrker og opmærksomhedspunktet i sagsbehandlingsforløbet

På baggrund af Ankestyrelsens vurdering af de enkelte lovgivningsmæssige krav til de konkrete afgørelser og indsatser har Ankestyrelsen i alle sager foretaget en vurdering af, om der er særlige styrker eller særlige opmærksomhedspunkter i sagsforløbet.

Styrker i sagsbehandlingsforløbet

Ankestyrelsen har vurderet, at der i 1 sag har været tale om særlige styrker i sagsbehandlingen.

Der er tale om en sag, hvor kommunen har modtaget mange underretninger om bekymring for et ufødt barn. Ankestyrelsen vurderer, at kommunen har handlet rettidigt og relevant i håndteringen af de mange underretninger. I underretningssamtalerne samt inddragelsen af moderen i øvrigt har kommunen taget højde for hendes vanskeligheder (hun er mentalt retarderet). Fx blev skriftlig samtykkeerklæring læst højt for forældrene inden underskrift for at sikre, at de vidste, hvad de skrev under på.

Opmærksomhedspunkter i sagsbehandlingsforløbet

I 9 ud af de 20 sager har Ankestyrelsen vurderet, at der er særlige opmærksomhedspunkter i forhold til sagsbehandlingen. Der er tale om sager med forkerte faglige vurderinger, langsommelig sagsbehandling eller mangelfulde sagsbehandlingskridt

Eksempel på en sag med mangelfulde sagsbehandlingskridt

I en sag om afgørelse om familiebehandling i september 2019 har kommunen haft kendskab til familien i længere tid på grund af sag om merudgifter og handicapkonsulentstøtte i hjemmet. Henvendelser fra klasselærer den 10. december 2018 og fra handicapkonsulent den 17. januar 2019 bliver ikke betragtet som underretninger. Ankestyrelsen vurderer, at der er tale om mangelfulde sagsbehandlingskridt, idet bekymringerne ikke giver anledning til en vurdering på et tidligere tidspunkt af, om der er behov for særlig støtte.

Det samme gør sig gældende i en anden sag, hvor kommunen modtager flere henvendelser fra psykiatrien over en periode på et halvt år. Henvendelserne handler om, at moderen til en 2-årig pige har det svært og er sårbar på grund af psykisk sygdom. Hun er diagnosticeret med paranoid skizofreni, og det er blandt andet beskrevet, at hun har paranoide forestillinger og oplever sig forfulgt. Henvendelserne betragtes ikke som underretninger, og det fremgår ikke, at der er overvejelser om, at der skal udarbejdes et supplement til tidligere børnefaglig undersøgelse.

Eksempel på sag med langsommelighed i sagsbehandlingen

Sagen drejer sig om en kontaktperson til en 13-årig. Kommunen har haft kendskab til sagen siden august 2017, hvor barnet flyttede til sin far på grund af vold fra moderen. I børnefaglig undersøgelse af 6. juli 2018 er den faglige vurdering, at barnet har behov for professionel støtte i

forhold til at få talt om det overgreb, hun har været udsat for. Ligeledes har barnet behov for støtte i forhold til dagligdagsguidning som at passe skolen og undgå usunde relationer til andre jævnaldrende. Endelig vurderes det, at barnet med sin far har behov for støtte i forhold til deres relation, så der ikke opstår konflikter, og barnet ikke løber hjemmefra. Der tales med barnet om kontaktperson i juli 2018, og der iværksættes familiebehandling i august 2018, men først i april 2019 iværksættes kontaktperson. Det fremgår, at sagsbehandler i en periode har svært ved at komme i kontakt med barnet. Ankestyrelsen vurderer, at pigen burde have været hjulpet på et tidligere tidspunkt, og at sagsforløbet generelt bærer præg af langsommelighed i forhold til at få iværksat tilstrækkelig støtte til pigen og familien. Det har taget 11 måneder at udarbejde børnefaglig undersøgelse.

Eksempel på sag med forkert faglig vurdering

I en sag om aflastning fremgår det, at kommunen har modtaget flere henvendelser fra psykiatrien om en mor til et 2-årigt barn. Moderen er diagnosticeret med paranoid skizofreni og depression. Hun har paranoide forestillinger og oplever sig forfulgt. Henvendelserne fra psykiatrien bliver ikke betragtet som underretninger og fører ikke til en vurdering af, om der skal træffes afgørelse om akut foranstaltning.

VISOs socialfaglige sagsgennemgang

Som led i Task Forcens sagsgennemgang i Slagelse Kommune har VISO foretaget en socialfaglig vurdering af 10 af de 20 indsendte sager. Udvælgelsen af sagerne er foretaget af Ankestyrelsen ud fra kriteriet om, at der i foranstaltningssagerne foreligger både en børnefaglig undersøgelse og en handleplan. Indsendte sager, hvor der ikke foreligger en børnefaglig undersøgelse, herunder de sager, der omhandler tilbud om konsulentbistand efter § 11, stk. 3, indgår således ikke i VISOs sagsgennemgang.

Formålet med VISOs sagsgennemgang er at vurdere den socialfaglige kvalitet i sagerne. Den tager, ligesom Ankestyrelsens sagsgennemgang, udgangspunkt i de fire pejlemærker for kvalitet: inddragelse, faglig udredning, valg af indsats og opfølgning.

Vurderingsgrundlaget for VISOs sagsgennemgang uddybes i bilag 2, der omhandler de anvendte metoder i Task Forcens analyse.

Inddragelse

I forhold til pejlemærket *inddragelse* vurderer VISO, hvordan barnet/den unge, forældrene samt det professionelle og private netværk er inddraget i sagsbehandlingen.

Løbende kontakt med børnene

Sagsbehandlerne har i forbindelsen med behandlingen af alle sagerne bestræbt sig på at holde en løbende kontakt til barnet/den unge. I alle sagerne ses det således, at der afholdes samtaler med barnet/den unge. Det gælder løbende i sagsbehandlingen, under udarbejdelse af de børnefaglige undersøgelser samt i forbindelse med iværksættelse og opfølgning på indsatserne. Der er dog flere sager, hvor sagsbehandleren ikke får talt med barnet om dets holdning til den påtænkte foranstaltning.

Under samtalerne med barnet/den unge fremgår det, at "De Tre Huse" eller Signs Of Safety-metoden om, hvad der bekymrer, og hvad der fungerer, kommer i anvendelse i enkelte af sagerne. I de fleste samtaler ses det ikke, at der anvendes en fast metodik, men det ses som udgangspunkt, at der i flere af samtalerne tages stilling til barnets modenhed og udvikling, og der tages højde for, hvordan der kan tales med barnet på en hensigtsmæssig måde.

Samtalerne er i størsteparten af sagerne gengivet, så det kan ses, hvad der er blevet talt om, og der er observationer og faglige vurderinger af, hvordan barnet fremstod, og hvordan sagsbehandleren oplevede, at barnet/den unge reagerede på samtalen.

Inddragelse af forældrene

Også i forhold til inddragelsen af forældrene vurderes det gennemgående for alle sager, at der er en tæt og kontinuerlig kontakt med forældrene. Det gælder løbende i sagsbehandlingen, under udarbejdelse af de børnefaglige undersøgelser samt i forbindelse med iværksættelse og opfølgning på indsatserne.

Derudover ses det i nogle af sagerne, at den forælder, som enten ikke har del i forældremyndigheden, eller som ikke bor sammen med barnet i hverdagen, ikke eller kun i meget begrænset omfang inddrages. Det er forældre, der ikke umiddelbart udviser en interesse i at blive inddraget yderligere, men det fremgår ikke, om sagsbehandleren arbejder for at få dem til at blive en del af løsningen eller indsatserne i sagen. I flere tilfælde vurderes det, at det ville have været relevant at inddrage forældrenes perspektiv i sagen – både fordi der fortsat er kontakt med barnet, og fordi der i flere tilfælde er bekymringer omkring barnet i relation til netop den forælder, som ikke har barnet boende fast.

Der ses flere eksempler på, at børnefaglige undersøgelser og handleplaner sendes til forældrenes e-boks, uden at man forinden har gennemgået dem med dem. Det fremgår af disse sager, at forældrene oftest er uenige og fremsender mange skriftlige kommentar, hvilket kan være med til at gøre det endnu vanskeligere at få dem til at få ejerskab til indholdet af undersøgelserne og målene i handleplanerne.

Inddragelse af professionelt og privat netværk

I forhold til inddragelse af barnets øvrige netværk i sagsbehandlingen vurderes det, at det *professionelle netværk* inddrages i de forskellige sagsskridt. Som udgangspunkt er det professionelle netværk inddraget i forbindelse med afdækning og beskrivelse af barnets og familiens situation. De udførende leverandører ses endvidere inddraget i forbindelse med opfølgninger i sagerne, og det vurderes, at deres perspektiver tillægges den rette vægt, når der skal tages stilling til indsatsernes indhold, og om en indsats skal fortsætte eller revideres. Det vurderes dog, at det med fordel kunne tydeliggøres i handleplanerne, hvordan det professionelle netværk såsom skole og PPR bidrager i løsningen af barnets problemstillinger. Dette kunne fx tydeliggøres under *aftaler* og *ansvar* i handleplanerne for på den måde at aktivere det samlede netværk omkring barnet.

I forhold til inddragelse af barnets og familiens *private netværk* vurderes det, at der kun i få af sagerne inddrages privat netværk i afdækningen af barnets og familiens situation og i løsningen af barnets og familiens udfordringer. I enkelte af sagerne bliver netværket en del af løsningen, men det ses ikke, at man forinden har inddraget deres perspektiver i de børnefaglige undersøgelser i forhold til valg af indsats eller i forbindelse med udarbejdelse af en handleplan for barnet. Det ses i en enkelt sag, at der har været forsøgt med familierådslagning. Det vurderes, at der med fordel i højre grad kunne være opmærksomhed på, hvordan man kan inddrage relevante personer i barnets private netværk – både i forhold til afdækningen af barnets og familiens situation og som aktive ressourcer i de indsatser, der iværksættes.

Samlet vurdering af inddragelse

I størsteparten af sagerne ses det, at barnet/den unge og forældrene er inddraget i de fleste dele af sagsbehandlingen. VISO vurderer på baggrund af den socialfaglige gennemgang af de ti sager, at der overordnet set er en løbende inddragelse af barnet/den unge og forældrene, men at der er udfordringer, når det gælder om at få dem til at få et reelt ejerskab til undersøgelseens indhold og målene i handleplanerne. Det fremgår dog kun i få af sagerne, at man har inddraget familiens private netværk. Det fremgår heller ikke af sagsgennemgangen, at der arbejdes med en fast systematik eller metode i forhold til at inddrage barnet/den unge, familien og det private- og professionelle netværket i sagsbehandlingen.

Faglig udredning

I forhold til pejlemærket *faglig udredning* vurderer VISO hovedsageligt kvaliteten i de børnefaglige undersøgelser.

Gode takter i de børnefaglige undersøgelser

Gennemgående for flere af de børnefaglige undersøgelser er, at de fremstår som grundige og fagligt gennemarbejdet. Der er i de fleste af undersøgelserne inddraget viden fra både forældre og fagligt netværk til at belyse barnets forhold. Og det ses i flere af sagerne, at der indhentes relevant specialviden om fx forældrekompetenceundersøgelser, hvis der er særlige udfordringer eller temaer i udredningen, man ønsker belyst. Ligeledes er det kendetegnende for de gennemgåede undersøgelser, at der inddrages relevant faglig viden som en del af analysen. Der ses dog et manglende fokus på at indhente viden omkring forældrenes grundlæggende evner til at give barnet et trygt omsorgsmiljø, herunder om de kan sikre, at barnet får den rette stimulering, der tilgodeser barnets aktuelle og fremtidige behov.

Fokusering af den børnefaglige undersøgelse

Gennemgående for alle de ti sager er, at det fremgår tydeligt, hvad der er baggrunden for undersøgelsen, og hvad undersøgelsen skal afdække. Der er formuleret præcise og konkrete undersøgelsesfokus inden igangsættelsen af den børnefaglige undersøgelse, og der bliver i alle de gennemgåede sager udvalgt, hvilke af de seks punkter man særligt vil have fokus på. De valgte undersøgelsesfokus omhandler typisk flere af de seks fokusområder, men der ses ikke, at der undervejs i undersøgelsesforløbet bliver taget stilling til, om det valgte undersøgelsesfokus fortsat er det rette, eller om det bør justeres. Det valgte undersøgelsesfokus bliver derved begrænsende for de oplysninger, der bliver indhentet og anvendt i undersøgelserne. Der indhentes relevant viden om barnet og forældrene gennem samtaler, statusudtalelser og netværksmøder.

Det ses eksempler på, at sagsbehandlerne ikke behandler børnenes psykiatriske problemstillinger ud fra en helhedsorienteret tilgang. Det ses ved, at forældrene henvises til at kontakte egen læge for at få den rette behandling eller medicinering, eller at de skal kontakte psykiatrien, der kan give den rette behandling. Her får sagsbehandleren ikke foldet problemstillingen tilstrækkeligt ud og set på, om der også er nogle væsentlige udfordringer eller sammenhænge i barnets forskellige arenaer, som kan understøttes med indsatser af mere pædagogisk eller behandlingsmæssig karakter fra kommunes side.

I flere af sagerne kunne det med fordel have været afdækket, om forældrenes familie eller forældre til barnets kammarater, venner og naboer af familien kunne være tænkt ind som en videnskilde eller som en ressource i løsningen af familien og barnets vanskeligheder. Der er også sager, hvor der er en begrænset stillingtagen til forældrenes kompetencer og muligheder for at gennemføre forandringer, herunder om de hurtigt nok og i tilstrækkelig grad kan være med til at understøtte barnets behov.

Der ses enkelte undersøgelser, som er meget omfangsrige, men det er typisk i sager, hvor der er en så alvorlig bekymring, at der er grundlag for anbringelse uden forældrenes samtykke, og sagen enten skal i børn- og ungeudvalget, eller at det med sandsynlighed kan blive nødvendigt.

VISO vurderer således, at den indledende socialfaglige afgrænsning af problemstillingen bidrager til en god afgrænsning, prioritering og vægtning af oplysningerne i starten af undersøgelserne. Og selvom der undervejs kommer ny viden til, så anvendes den nye viden også i undersøgelserne. Det anbefales, at der arbejdes med en udvidet opmærksomhed på inddragelse af viden om det private netværk, forældrenes forandringspotentialer og de psykiatriske problemstillinger.

Analyser og faglige vurderinger

Analyser og faglige vurderinger er konsekvent adskilt i alle undersøgelserne. Overordnet set er analyserne af en rimelig kvalitet, dog med enkelte væsentlige mangler. Den indhentede viden fra undersøgelsen bliver sorteret, vurderet og holdt op mod barnets situation, ressourcer og problemer. Der ses også eksempler på analyser, som er bygget op ved at sammenholde risiko-

og beskyttelsesfaktorer, og som er godt afstemt med hensyn til omfang, og som viser, hvilket vidensgrundlag der ligger til grund. Analyserne er meget forskellige, og der ses ikke en ensartet anvendelse af ICS som metode, hvilket særligt ses ved, at der ikke bliver taget stilling til, om forældrene har de tilstrækkelige kompetencer. Herunder om forældrene har eller kan tilegne sig tilstrækkelige evner til at stimulere barnet. Rådgiverne kan med fordel inddrage deres erhvervede viden omkring forældrenes grundlæggende evne til at give barnet et trygt omsorgsmiljø.

Det er også en mangel, at der i selve undersøgelserne sjældent tages aktivt stilling til, om det er muligt at få inddraget barnets/familiernes private netværk, så deres perspektiver kan blive en del af oplysningsgrundlaget. Det private netværk tænkes heller ikke ind i analysen og den faglige vurdering af, om det kan være en del af løsningen omkring barnet og familiens problemer. Forældrenes og barnets ønsker og motivation for forandringer samt holdninger til eventuelle kommende indsatser ses ikke inddraget som viden, der anvendes i analysen, eller som viden, der holdes op imod den faglige vurdering.

Hvad angår de faglige vurderinger, så er de overordnet og kan med fordel blive mere konkrete i forhold til at beskrive, hvad problemet er, og hvad der skal til for, at problemet kan løses. Det vil derfor være hensigtsmæssigt, hvis det klart fremgår af undersøgelsen, hvilke forandringer sagsbehandleren konkret vil se efter (også hos forældrene), og hvad sagsbehandleren vurderer, der skal til, for at barnet eller den unge får det bedre. Det vil gøre det muligt at kunne anvende de faglige vurderinger mere aktivt i den videre sagsbehandling, eksempelvis til at sætte mål op i handleplanerne.

Den børnefaglige undersøgelse som redskab til at vælge indsats

De børnefaglige undersøgelser bliver ikke udarbejdet inden for tidsfristen. Det fremgår ikke, hvad der er årsagen til overskridelsen, eller om der er taget stilling til en foreløbig vurdering eller sideløbende foranstaltninger. Her vurderer VISO, at en bedre planlægning af undersøgelserne ville have været hensigtsmæssig og afgørende for at sikre fremdrift i sagsbehandlingen, herunder sikre, at der ikke går for lang tid, før barnet/familien får den rette og relevante støtte.

Det fremgår i flere tilfælde, at det også er en udfordring at få opdateret børnefaglige undersøgelser. Kendetegnende for flere af de opdaterede undersøgelser er, at de enten ikke bliver gjort færdige, eller at de gøres færdige for sent i sagsforløbet. Det ses i flere tilfælde, at det først besluttes at opdatere den børnefaglige undersøgelse, når indsatsen akut ændrer karakter fra en forebyggende foranstaltning til en anbringelse. Iværksættelse af en foreløbig afgørelse kan i nogle tilfælde være nødvendig. Men i flere af sagerne vurderes det, at de forhold, der ligger til grund for anbringelsen, har været kendte i en længere periode, og derfor kunne man med fordel have iværksat opdateringen af den børnefaglige undersøgelse tidligere.

Systematik i udredningsarbejdet

På baggrund af de gennemgåede sager vurderes det samlet set, at det vil styrke kvaliteten af de børnefaglige undersøgelser, hvis man skærper systematikken omkring undersøgelsesarbejdet med fokus på:

- at der i højre grad arbejdes ud fra ICS-metoden, og særligt ved, at forældrekompetencedelen konsekvent sammenholdes med barnets behov.
- at der i nye sager tages hurtigere stilling til, om der skal udarbejdes en børnefaglig undersøgelse.
- at der er en fælles tilgang til, hvornår der skal udarbejdes en undersøgelse eller en opdatering af en undersøgelse, herunder en ledelsesmæssig sikring af, at der bliver udarbejdet undersøgelser, når der er behov herfor.
- planlægning af, hvilke undersøgelsesaktiviteter der skal iværksættes for at belyse problemstillingen, eksempelvis via undersøgelsesplaner, som gennemgås med familien.

Valg af indsats

I forhold til pejlemærket *valg af indsats* vurderes det først og fremmest, at det i flere af sagerne er udviklingen i sagen, der styrer sagsbehandling. Især bliver det styrende for, hvordan der handles i sagerne, når der kommer underretninger eller tilgår bekymrende viden omkring barnet eller familien. Aktiviteterne er dokumenteret i journalen, hvor det fremgår, når der tages stilling til barnets og familiens situation og forhold, der gør, at støttebehovet ændrer sig. Det betyder, at de fleste af sagerne udvikler sig på en måde, hvor indsatserne skal udvides. Der ses ikke eksempler på sager, hvor indsatserne løbende bliver nedjusteret. Efter VISOs vurdering kan der i nogle af sagerne være usikkerhed om, hvorvidt indsatserne er de rette eller tilstrækkelige til at imødekomme barnets og familiens behov for støtte.

Formuleringerne i handleplaner er overvejende generelle og tager altid udgangspunkt i forandringer, der alene kan ses omkring barnet/den unge. Målene handler ofte om, at barnet/den unge skal i skole, have en forudsigelig eller stabil hverdag, skal kunne sætte ord på sine følelser eller være mere social og have sunde relationer. Det ses ikke, at målene tager højde for de bagvedliggende årsager og de vanskeligheder, barnet/den unge har for at kunne opfylde målene. Det fremgår, hvem der har ansvar for hvilke mål, men det er ikke altid så tydeligt, hvilke forandringer forældrene forventes at skulle skabe, og i hvilken hastighed det forventes, at de gør det, for at barnet kan få det bedre. Det er tydeligt, at det er mål, som sagsbehandleren selv har udarbejdet, og det ses ikke, at der har været en proces, hvor man har sikret sig, at barnet/den unge eller forældrene har fået ejerskab eller forståelse for målene.

Samlet vurderes det, at handleplanerne er formuleret i et sprog, der gør det vanskeligt at forstå det konkrete støttebehov, hvilket for flere af handleplanerne gør det vanskeligt at anvende dem som et styringsredskab i forhold til sikre, om indsatsen er på rette kurs.

Opfølgning

I forhold til pejlemærket *opfølgning* vurderes det, at der overvejende set er en løbende opfølgning på indsatserne i familierne. Derudover foreligger der i alle sager handleplaner, som ses inddraget og anvendt i forbindelse med opfølgningerne på indsatserne.

I de sager, hvor der har været foretaget opfølgning, er der en kontakt med forældre, barnet og dennes anbringelsessted. Efter opfølgningen skrives der notater/referater fra opfølgningsmøderne, og det ses her, at man er kommet omkring det, der aktuelt fylder for barnet, forældre og de fagprofessionelle. VISO vurderer, at de relevante parter inddrages i forbindelse med opfølgningen af selve indsatsen, men det fremgår også af sagerne, at almenområdet ikke inddrages, selvom de i mange af sagerne har et indgående kendskab og en væsentlig viden om barnet, som kunne have været relevant at inddrage i forbindelse med opfølgningerne.

Under opfølgningerne ses det, at der tages udgangspunkt i handleplanen, og at der bliver fulgt konkret op på, hvor langt man er i forhold til at få opfyldt de enkelte mål. Dette gør, at målene bliver justeret, hvor der er brug for det, og der bliver i flere af sagerne sat andre mål op i stedet. VISO vurderer, at der er en systematisk opfølgning med fokus på at få fulgt op på handleplanens mål og herefter at få justeret disse. Men der kan stadig arbejdes med formidlingen i handleplanerne, herunder at gøre målbeskrivelserne mere konkrete og målbare, så indikationerne på målopfyldelsen bliver mere realistiske og opnåelige.

Samlet vurderes det gennemgående i sagerne, at der i handleplanerne mangler opmærksomhed på, hvordan der kan opstilles relevante og konkrete mål i forhold til forældrene. Det ses i ingen af sagerne, at der er udarbejdet forældrehandleplaner i forbindelse med anbringelser uden for hjemmet, og mål for forældrene er meget sparsomt beskrevet i barnets handleplaner i sagerne. Det vurderes, at der i flere af sagerne mangler konkret og systematiseret viden om forældrenes kompetencer i forhold til den givne problemstilling, hvilket synes at have betydning for det videre arbejde i handleplanerne. Det vurderes, at der med fordel kunne være opmærksomhed på at lave aktive og konkrete mål i forhold til forældrene i handleplanerne eller i specifikke forældrehandleplaner under anbringelser, så indikationerne for målopfyldelse bliver mere præcis.

Bilag 2 Datakilder og metode

Dette bilag uddyber de datakilder og metoder, der ligger til grund for Task Forcens analyse og dermed for rapporten.

Skriftligt materiale

Slagelse Kommune har indsendt forskellige dokumenter til Task Forcen. Det drejer sig blandt andet om politikker på børne- og ungeområdet samt arbejdsgange og øvrige dokumenter, der tegner et billede af organiseringen af sagsbehandlingen i kommunen. Dette skriftlige materiale er blevet gennemgået af Task Forcen forud for interviewene for at kvalificere de spørgsmål, der stilles her. Derudover har Task Forcen anvendt materialet til at belyse, om der er sammenhæng imellem de skriftlige materialer og kommunens praksis.

Interview

Task Forcen har afholdt en række semistrukturerede gruppeinterviews med ledere, medarbejdere og samarbejdspartnere i kommunen. Der er foretaget 6 interview med i alt xx personer. Tabel 1 herunder giver et overblik over interviewgrupperne og antallet af interviewpersoner.

Tabel 1. Interviewgrupper og interviewpersoner.

	Antal interviewpersoner
Sagsbehandlere i afklaringsteam/undersøgelsesteam/fremskudt rådgiver	6
Sagsbehandlere i børne- og ungeteamteam/undersøgelsesteam	5
Faglig ledelse	5
Øverste ledelse	2
Leverandører	6
Almenområdet (skole, dagtilbud, sundhedspleje)	4
<i>Samlet antal interviewpersoner</i>	28

De interviewede kan, uanset deres organisatoriske placering, kun udtale sig om udfordringerne i sagsarbejdet set ud fra deres eget perspektiv. Det følger heraf, at de problemstillinger, der fremhæves i Task Forcens analyse på baggrund af interviewene, ikke nødvendigvis fremstår lige tydeligt eller betydelige i alle dele af organisationen.

Ankestyrelsens juridiske sagsgennemgang

Ankestyrelsens sagsgennemgang omhandler 20 af kommunens sager. Ankestyrelsen foretager en juridisk gennemgang af sagerne og tager stilling til, om udvalgte lovkrav inden for de valgte temaer er overholdt.

I det følgende gives først et overblik over de typer af sager, Ankestyrelsen har gennemgået. Derefter beskrives Ankestyrelsens vurderingsgrundlag for sagsgennemgangen. Resultaterne af sagsgennemgangen præsenteres i rapportens kapitler og i bilag 1.

Oversigt over de gennemgåede sager

Kommunen er blevet bedt om at indsende 20 verserende sager fordelt efter kriterier fastsat af Ankestyrelsen.

Sagstyperne er:

- 17 sager, hvor der er truffet afgørelse om en foranstaltning efter servicelovens § 52.
- Tre sager, hvor der ikke er truffet afgørelse om en foranstaltning, men tilbudt en indsats efter servicelovens § 11, stk. 3.1.

Mere specifikt blev kommunen bedt om, at de 17 afgørelsessager fordeler sig på otte sager om anbringelse, tre sager om aflastning, tre sager om kontaktperson og tre sager om familiebehandling. Kommunen er bedt om at udvælge sagerne efter følgende kriterier:

- Sagerne skal være verserende, det vil sige, at der ikke må være tale om en afsluttet indsats.
- Sagerne skal omhandle børn og unge mellem 0 og 17 år med særlige behov – dog ikke alene med fysiske handicaps.
- Kommunen skal have været handlekommune for barnet eller den unge det seneste år.

Desuden skal følgende kriterier være opfyldt:

- Afgørelsen om en foranstaltning eller tilbuddet om støtte efter servicelovens § 11, stk. 3, skal være så ny som mulig og være truffet/givet inden for det seneste år. For at få indblik i arbejdet med opfølgning er kommunen dog bedt om, at afgørelserne i tre af de indsendte anbringelsessager er mere end et år gamle.
- Sagerne må ikke have været anket til og/eller behandlet i Ankestyrelsen. Sagerne må heller ikke have været behandlet af Ankestyrelsen efter servicelovens § 65.
- Der må ikke være tale om flere sager fra samme familie.

I det følgende uddybes vurderingsgrundlaget for Ankestyrelsens sagsgennemgang.

Vurderingsgrundlag i sager, hvor der er truffet afgørelse om en foranstaltning

I de 17 sager, hvor der er truffet afgørelse om en foranstaltning i måleperioden, vurderer Ankestyrelsen sagsbehandlingen i forhold til den aktuelle afgørelse med fokus på, om udvalgte af de krav, som lovgivningen stiller, når der træffes afgørelse om foranstaltninger til børn og unge, er overholdt. Det drejer sig om reglerne om, at der forud for en afgørelse skal udarbejdes en børnefaglig undersøgelse og en handleplan, samt at der skal ske inddragelse af barnet eller den unge, blandt andet ved afholdelse af en børnesamtale. Desuden vurderer Ankestyrelsen i nogle af sagerne, om der er foretaget systematisk opfølgning efter, at der er iværksat en foranstaltning.

Reglerne for kommunens sagsbehandling i børnesager findes blandt andet i serviceloven. Udover bestemmelserne i servicelovens §§ 48 og 50, stk. 3 om samtale med barnet eller den unge og børnesamtalen, der indeholder en mulighed for at fravige kravet om samtalen, er der i reglerne i serviceloven ikke hjemmel til at fravige disse. I sagsgennemgangen har Ankestyrelsen imidlertid valgt at supplere målingen med en vurdering af, om den manglende overholdelse af en regel har haft væsentlig betydning i sagens forløb. Ved manglende overholdelse af en lovbestemmelse har Ankestyrelsen helt konkret vurderet, om der foreligger særlige forhold, der betyder, at dette ikke har væsentlig betydning for barnet eller den unge og indsatsen. Der kan på forhånd ikke fastsættes generiske kriterier for denne vurdering. Det beror på en helt konkret vurdering i den enkelte sag.

I sagsgennemgangen belyses følgende temaer:

- Inddragelse
 - Inddragelse af barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaver i sagsforløbet.
 - Børnesamtale efter servicelovens § 48.
- Faglig udredning
 - Børnefaglig undersøgelse efter servicelovens § 50.

- Valg af indsats
 - Handleplanen efter servicelovens § 140.
 - Vurdering af den aktuelle indsats til barnet eller den unge.
- Opfølgning
 - Tre-måneders-opfølgning.
 - Seks-måneders-opfølgning.
 - Personrettet tilsyn i anbringelsessager.

De følgende afsnit uddyber vurderingsgrundlaget for de 17 sager, hvor der er truffet afgørelse om en foranstaltning.

Inddragelse af barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaver

Ankestyrelsen foretager en vurdering af, om barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaver i tilstrækkeligt og relevant omfang er inddraget i sagsbehandlingen, samt en vurdering af, om de lovmæssige krav om inddragelse af barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaver ved udarbejdelsen af den børnefaglige undersøgelse er overholdt, ligesom Ankestyrelsen vurderer, om reglerne for gennemførelse af børnesamtalen, forud for at der træffes afgørelse, er overholdt.

Ankestyrelsen vurderer desuden, om forældremyndighedsindehaver og barnet eller den unge er systematisk inddraget i sagsbehandlingen frem til afgørelsen om en foranstaltning efter servicelovens § 52.

Ved vurderingen af om forældremyndighedsindehaver er inddraget indgår blandt andet:

- om dennes holdning til, om der er grundlag for at iværksætte foranstaltninger, og i bekræftende fald af, hvilken art disse bør være, er beskrevet i den børnefaglige undersøgelse (begrundet stillingtagen).
- om processen i forhold til inddragelse styres systematisk af sagsbehandleren. (Hvis der er tale om utilstrækkelig eller uhensigtsmæssig inddragelse af forældremyndighedsindehaver vil dette eventuelt også medføre, at Ankestyrelsen anser det som et opmærksomhedspunkt i den samlede vurdering af sagsbehandlingsforløbet).

Ved vurderingen af om barnet eller den unge er inddraget indgår blandt andet:

- om der er talt med barnet eller den unge i forbindelse med udarbejdelse af den børnefaglige undersøgelse.
- om barnet eller den unges holdning til, om der er grundlag for at iværksætte foranstaltninger, og i bekræftende fald, af hvilken art disse bør være, er beskrevet (begrundet stillingtagen).
- om reglerne om gennemførelse af børnesamtalen er overholdt, herunder:
 - om der, inden der er truffet afgørelse, er afholdt en samtale med barnet eller den unge om foranstaltningen.
 - om der er talt med barnet eller den unge om foranstaltningen i forbindelse med den børnefaglige undersøgelse.
 - om Ankestyrelsen er enig, hvis der ikke talt med barnet eller den unge.

Hvis der ikke er afholdt en børnesamtale i overensstemmelse med reglerne i § 48, vurderer Ankestyrelsen, om der i den enkelte sag foreligger særlige forhold, der betyder, at den manglende børnesamtale ikke har haft væsentlig betydning for barnet eller den unge og indsatsen.

I forbindelse med bedømmelsen af inddragelse vurderer Ankestyrelsen ikke, om det private netværk er afdækket og inddraget i sagsbehandlingen. Dette indgår i VISOs socialfaglige vurdering. Spørgsmålet om, hvorvidt netværket er inddraget i relevant og tilstrækkelig omfang, indgår dog i Ankestyrelsens vurdering af det samlede sagsbehandlingsforløb (se herom nedenfor).

Faglig udredning

Ankestyrelsen vurderer i forbindelse med bedømmelsen af, om sagerne er tilstrækkeligt oplyste, og om der er foretaget en faglig udredning i sagerne, om udvalgte lovmæssige krav for udarbejdelse af børnefaglige undersøgelser er overholdt, og om sagerne generelt er oplyste, før der træffes afgørelse.

Ankestyrelsen vurderer:

- om der er udarbejdet en aktuel børnefaglig undersøgelse eller en opdatering af en tidligere udarbejdet børnefaglig undersøgelse.

Hvis der ikke foreligger en aktuel børnefaglig undersøgelse eller en opdatering af en tidligere udarbejdet undersøgelse, vurderer Ankestyrelsen, om der foreligger særlige forhold i sagen, der gør, at dette ikke har haft væsentlig betydning for barnet og indsatsen. Der er dog ikke krav om en børnefaglig undersøgelse, når der iværksættes foreløbig eller akut støtte.

Hvis den børnefaglige undersøgelse er meget mangelfuld, lægges det til grund, at der ikke er udarbejdet en børnefaglig undersøgelse, eksempelvis hvis der foreligger en børnefaglig undersøgelse med en ny dato, hvor indholdet er afskrift fra en tidligere udarbejdet undersøgelse, der ikke er opdateret, og hvor der ikke er udarbejdet en aktuel vurdering.

- om den børnefaglige undersøgelse er afsluttet inden fire måneder.

Hvis fire-måneders-fristen ikke er overholdt, foretager Ankestyrelsen i den enkelte sag en konkret vurdering af, om der foreligger særlige forhold, der betyder, at den manglende overholdelse af fristen ikke har haft væsentlig betydning for barnet eller den unge. Det indgår i denne vurdering, om der eksempelvis alene er tale om en kortere overskridelse.

- om der er udarbejdet en begrundet stillingtagen i den børnefaglige undersøgelse.

Hvis den børnefaglige undersøgelse ikke indeholder en begrundet stillingtagen til, om der er behov for at iværksætte en foranstaltning, og i bekræftende fald af hvilken art, foretager Ankestyrelsen i den enkelte sag en konkret vurdering af, om der foreligger særlige forhold, der betyder, at den manglende overholdelse ikke har haft væsentlig betydning for barnet eller den unge og indsatsen.

- om den børnefaglige undersøgelse er afsluttet inden afgørelsen.

Hvis den børnefaglige undersøgelse ikke er afsluttet, inden afgørelsen om en foranstaltning er truffet, foretager Ankestyrelsen i den enkelte sag en konkret vurdering af, om der foreligger særlige forhold, der betyder, at denne mangel ikke har haft væsentlig betydning for barnet eller den unge og indsatsen.

- i hvilket omfang de 17 sager, hvori der er truffet afgørelse om en foranstaltning, generelt har været oplyste på afgørelsestidspunktet.

Som beskrevet indledningsvis, har Ankestyrelsen udvalgt nogle temaer, som er målt. Det betyder, at Ankestyrelsen ikke har vurderet, om alle krav i servicelovens § 50 til en børnefaglig undersøgelse er opfyldt.

Ankestyrelsen vurderer desuden ikke det socialfaglige indhold i de børnefaglige undersøgelser. VISO vurderer socialfagligt de sager, hvor der er udarbejdet en aktuell børnefaglig undersøgelse eller en opdatering til en tidligere udarbejdet børnefaglig undersøgelse.

Valg af relevant indsats

Ankestyrelsen vurderer i forbindelse med valg af relevant indsats, om udvalgte af de lovmæssige krav til udarbejdelse af handleplaner er overholdt. Endvidere foretages en konkret vurdering af, om der er iværksat den relevante og tilstrækkelige støtte til barnet eller den unge ved måleperiodens afslutning.

Handleplaner

Ankestyrelsen vurderer i de 17 afgørelsessager, om lovens krav om udarbejdelse af en handleplan, før der er truffet afgørelse om en foranstaltning, er overholdt.

Ankestyrelsen vurderer:

- om der er udarbejdet en handleplan.

Hvis der ikke foreligger en handleplan omhandlende den aktuelle indsats, vurderer Ankestyrelsen, om der foreligger særlige forhold i sagen, der gør, at dette ikke har haft væsentlig betydning for barnet eller den unge samt for indsatsen.

Ved vurderingen af, om der foreligger en handleplan, indgår, om handleplanen omhandler den aktuelle foranstaltning og angiver konkrete mål i forhold til denne. Hvis handleplanen indholdsmæssigt er meget mangelfuld, er det lagt til grund, at der ikke er udarbejdet en handleplan, eksempelvis hvis det slet ikke fremgår af handleplanen, hvilken indsats den omhandler.

- om handleplanen er udarbejdet inden afgørelsen.

Hvis handleplanen ikke er udarbejdet, inden afgørelsen om en foranstaltning er truffet, foretager Ankestyrelsen i den enkelte sag en konkret vurdering af, om der foreligger særlige forhold, der betyder, at den manglende handleplan ikke har haft væsentlig betydning for indsatsen. I denne vurdering kan eksempelvis indgå, om handleplanen er udarbejdet, inden foranstaltningen er iværksat.

Som beskrevet indledningsvis, har Ankestyrelsen udvalgt nogle temaer, som er målt. Det betyder, at Ankestyrelsen ikke har vurderet, om alle krav i servicelovens § 140 til handleplaner er opfyldt.

Ankestyrelsen vurderer desuden ikke det socialfaglige indhold i handleplanerne.

Aktuel indsats

Ankestyrelsen vurderer ikke, om den specifikke foranstaltning i den konkrete sag er den rette sociale foranstaltning for barnet eller den unge, men foretager en helt konkret vurdering af, om der på tidspunktet for sagsgennemgangen er bekymring for, om kommunen har iværksat den relevante og tilstrækkelige støtte til barnet eller den unge ud fra de beskrevne behov og vanskeligheder. Hvis dette er usikkert, tager Ankestyrelsen sagen op af egen drift, hvilket betyder, at Ankestyrelsen vil foretage en vurdering af, hvorvidt kommunen gør det nødvendige i forhold til barnet eller den unge.

Der kan eksempelvis være tale om sager, hvor der ikke er foretaget en helhedsvurdering af det enkelte barn eller unges forhold og behov for særlig støtte, hvorfor barnet eller den unges aktuelle støttebehov ikke er tilstrækkelig afdækket.

Opfølgning

Ankestyrelsen anmoder kommunen om, at der i tre af de otte sager om anbringelse er truffet afgørelse for mere end et år siden. Ankestyrelsen forholder sig i disse tre sager til, om der er sket opfølgning som fastsat i serviceloven. Det vil sige, om der er foretaget:

- opfølgning 3 måneder efter, foranstaltningen er iværksat.
- opfølgning efter 6 måneder.
- to årlige personrettede tilsyn.

Hvis der ikke er sket lovmæssig opfølgning, foretager Ankestyrelsen i den enkelte sag en konkret vurdering af, om der foreligger særlige forhold, der betyder, at den manglende opfølgning ikke har væsentlig betydning for indsatsen. I vurderingen heraf kan blandt andet indgå, om der er tale om en kortvarig overskridelse af de tidsmæssige krav.

Sager om tilbud efter servicelovens § 11, stk. 3.

Ankestyrelsen vurderer i tre sager om tilbud efter § 11, stk. 3, om tilbuddet på baggrund af de oplysninger, der forelå i sagen, da tilbuddet blev givet, kan imødekomme barnets eller den unges behov. Ved vurderingen lægger Ankestyrelsen vægt på følgende elementer: kompleksitet, problemets tyngde og type samt oplysninger om barnets eller den unges og familiens forhold.

Ankestyrelsen vurderer i den forbindelse:

- om sagen er tilstrækkelig oplyst, og der er tale om en afgrænset problemstilling, eller
- om der er tilstrækkelige oplysninger, men der er tale om en mere kompleks problemstilling, eller
- om oplysningsgrundlaget er utilstrækkeligt i forhold til at vurdere sagens kompleksitet

Andre forhold i sagsforløbet

Udover vurderingen af de enkelte lovgivningsmæssige krav foretager Ankestyrelsen i alle 20 sager en vurdering af det samlede sagsforløb. Ankestyrelsen vurderer i den forbindelse, om der er henholdsvis styrker og opmærksomhedspunkter i sagsbehandlingen, som har væsentlig betydning for indsatsen over for barnet, den unge eller familien.

Styrker i sagsbehandlingen kan eksempelvis være:

- Systematisk journalføring med vurderinger og begrundelser for sagsskridt.
- Rettidig og relevant håndtering af underretninger.
- Inddragelse af relevant børnefaglig ekspertise i sagsbehandlingen, eksempelvis udarbejdelse af psykologiske undersøgelser eller inddragelse af VISO og SISO.
- Inddragelse af det professionelle og private netværk.
- Tæt opfølgning.

Opmærksomhedspunkter i sagsbehandlingen kan eksempelvis være:

- langsom reaktion på alvorlige underretninger.
- passivitet i sagsbehandlingen.
- mangelfulde sagsbehandlingskridt.

VISOs socialfaglige sagsgennemgang

VISOs sagsgennemgang omhandler ti af kommunens sager. VISO foretager en socialfaglig vurdering af sagerne og tager stilling til den socialfaglige kvalitet i sagsbehandlingen inden for de fire temaer.

VISO gennemgår afgørelsessager, hvor der foreligger en aktuell børnefaglig undersøgelse, enten i form af en ny børnefaglig undersøgelse eller en opdatering af en tidligere udarbejdet børnefaglig undersøgelse. Derudover gennemgår VISO opfølgningssager. Det betyder, at afgørelsessager uden en aktuell børnefaglig undersøgelse og sager om støtte efter § 11, stk. 3 ikke er omfattet af VISOs sagsgennemgang.

Den socialfaglige vurdering finder sted efter Ankestyrelsens gennemgang af sagerne og tager afsæt i Ankestyrelsens udarbejdede oversigt over hændelser i den enkelte sag. Oversigten bidrager til at kvalificere den socialfaglige stillingtagen til, hvilke dokumenter der skal anvendes til brug for belysning af temaerne.

I det følgende uddybes vurderingsgrundlaget for VISOs sagsgennemgang. Resultaterne af sagsgennemgangen præsenteres i rapportens kapitler og i bilag 1.

Inddragelse

Under temaet inddragelse foretager VISO en socialfaglig vurdering af, i hvilken grad barnet/den unge, forældremyndighedsindehavere samt barnets/den unges øvrige netværk er inddraget relevant i sagsbehandlingen.

I VISOs sagsgennemgang vurderes der blandt andet:

- i hvilket omfang og hvordan barnet/den unge og forældremyndighedsindehavere informeres og inddrages i forbindelse med underretninger, afgørelser om opstart af børnefaglige undersøgelser og i møder/samtaler i forbindelse med sagsbehandlingen.
- om kommunen beskriver i sagen, hvilke aspekter der evt. kan gøre samarbejdet med familien vanskeligt og i givet fald, hvordan dette håndteres
- om kommunen forsøger at indhente viden om barnet i de situationer, hvor direkte kommunikation med barnet ikke er mulig
- i hvilken grad barnet, forældremyndighedsindehavere og netværket ses inddraget i møder og samtaler omkring barnet

Faglig udredning

I forhold til en socialfaglig vurdering af den faglige udredning i sagerne vurderer VISO primært arbejdet med de børnefaglige undersøgelser. VISO vurderer herunder den socialfaglige kvalitet i forhold til, hvordan der indhentes viden til brug for udredningen, og hvordan der udarbejdes socialfaglige analyser og vurderinger i sagerne.

I VISOs sagsgennemgang vurderes der blandt andet:

- hvordan den børnefaglige undersøgelse udarbejdes metodisk.
- hvordan den børnefaglige undersøgelse er planlagt/tilrettelagt, herunder
 - hvordan det sikres, at undersøgelsen afdækker problemstillingen på en relevant måde (fx via tragtninger eller faglige vurderinger).
 - om og i så fald hvordan der er udarbejdet en procesmæssig forberedelse af undersøgelsen (fx via en undersøgelsesplan).
- om der er indhentet tilstrækkelig og relevant viden til at afdække problemstillingen, herunder
 - om der er indhentet og anvendt tværfaglig viden og/eller specialviden i undersøgelsen.
 - hvordan netværkets beskrivelser og vurderinger er inddraget i undersøgelsen.
 - hvordan familiens generelle levevilkår er udfoldet i undersøgelsen.
- om der er udarbejdet en fyldestgørende analyse af barnets ressourcer og udfordringer, herunder
 - om der findes analyser af både ressourcer og udfordringer i forhold til barnet/den unge og familien
 - om de indhentede oplysninger inddrages og anvendes i analysen

- om der anvendes relevant teoretisk, empirisk og erfaringsbaseret socialfaglig viden om barnets/den unges specifikke problemstillinger i analysen.
- om der er udarbejdet en relevant socialfaglig vurdering på baggrund af analysen, herunder
 - om der ses en tydelig adskillelse af beskrivelser og faglige vurderinger i undersøgelsen
 - om den faglige vurdering er i overensstemmelse med beskrivelser, observationer og analyse.

Valg af indsats

I forhold til valg af indsats vurderer VISO, om valget af indsats afspejler det samlede behov, som udredningen har afdækket. VISO vurderer ligeledes, om den valgte indsats er tydelig og velargumenteret, og om rammerne og målene for indsatsen er klare.

I VISOs sagsgennemgang vurderes der blandt andet:

- om der er overensstemmelse mellem den socialfaglige vurdering og valg af indsats, herunder
 - om undersøgelsens beskrivelser er omformuleret til beskrivelse af barnets/den unges støttebehov.
- om der i handleplanen er taget stilling til alle fokusområder. Og hvis ikke, om det så er begrundet, hvorfor ét eller fokusområder ikke er en del af handleplanen.
- om den støtte, der iværksættes, er i overensstemmelse med vurderingen af støttebehovet.

Opfølgning

I forhold til opfølgning forholder VISO sig til det socialfaglige indhold samt kvalitet i opfølgningerne i sagerne.

I VISOs sagsgennemgang vurderes der blandt andet:

- hvordan der følges op på indsatsen, herunder
 - om der følges systematisk op på effekten af indsatsen for barnets udvikling.
 - om der ses en løbende dialog omkring mål og udvikling, fra foranstaltningen iværksættes.
- hvorvidt og hvordan handleplanen anvendes som et aktivt redskab i opfølgningen, herunder
 - om målene i handleplanen er konkrete og målbare.
 - om det fremgår i handleplanen, hvem der har ansvaret for de forskellige dele af målene i forhold til at målene indfries.
 - om indsats og mål i handleplanen løbende revideres.

Socialstyrelsen

Socialstyrelsen
Edisonsvej 1
5000 Odense C
Tlf.: 72 42 37 00

www.socialstyrelsen.dk

Oktober 2020